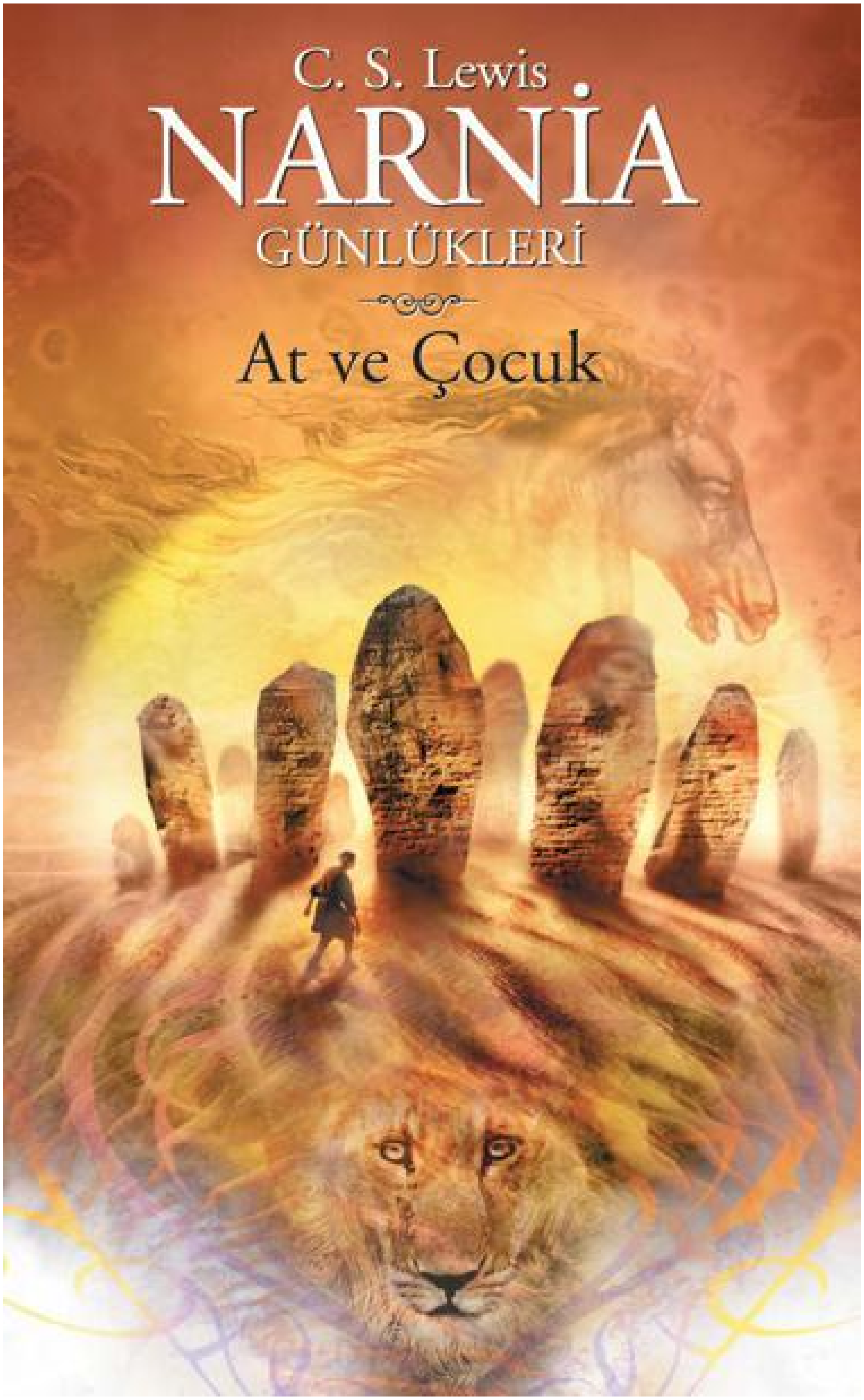
C. S. Lewis

NARNİA
GÜNLÜKLERİ

At ve Çocuk

C. S. Lewis
NARNiA
GÜNLÜKLERi
At ve Çocuk

NARNIA GÜNLÜKLERİ

At ve Çocuk

Yazan: C. S. Lewis

Özgün adı: The Chronicles of Narnia

CS Lewis Company Ltd'in izniyle Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş. tarafından yayımlanmıştır.

Dijital yayın tarihi: Ağustos 2012 / ISBN 978-605-09-0951-7

Çizimler: Pauline Baynes - © CS Lewis Pte Ltd 1954

Kapak illüstrasyonu: Cliff Nielsen - © CS Lewis Pte Ltd 2002

Çeviri: Müfit Balabanlılar

Yayına hazırlayan: Deniz K. Pala

Dijital format: Atalay Altınçekiç

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Caddesi, Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İstanbul

Telefon: (212) 373 77 00 / **Faks**: (212) 355 83 16

www.narnia.com

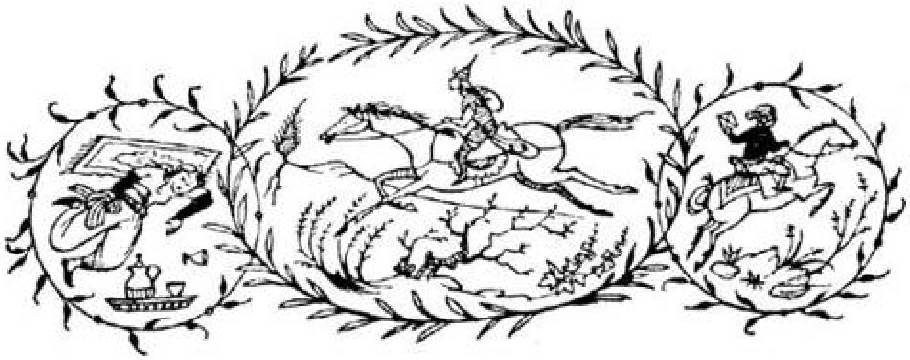
Narnia Günlükleri

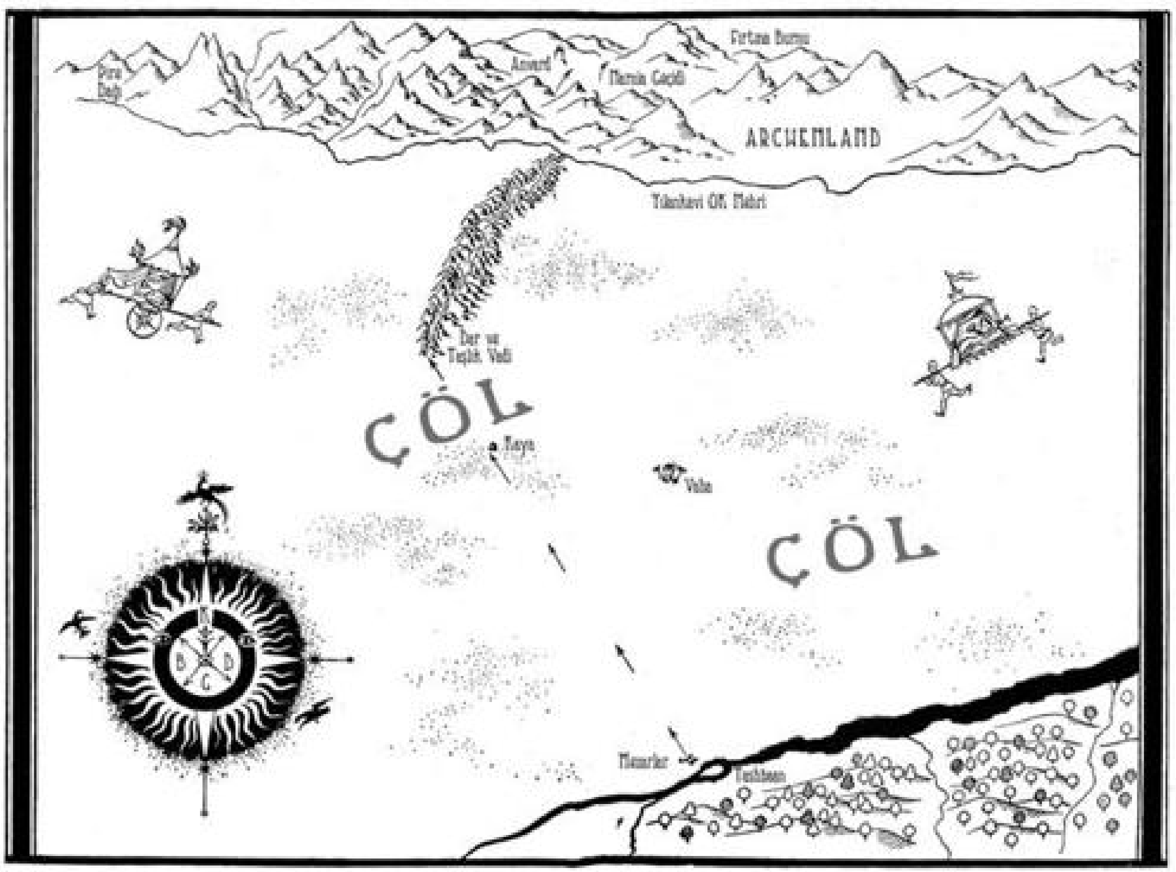
At ve Çocuk

C.S. Lewis

Doğan Egmont

David ve Douglas Gresham'a

At ve Çocuk

C. S. Lewis

Çizimler: Pauline Baynes

Shasta Seyahatlerine Nasıl Başladı?

Bu hikâye, altın çağlarda Yüce Kral Peter Narnia'yı yönetirken, erkek ve kız kardeşleri kral ve kraliçeyken, Calormen, Narnia ve aradaki topraklarda geçmiş bir hikâyedir.

O günlerde Calormen'in epeyce güneyinde, deniz kıyısındaki küçük bir koyda, Arsheesh adında fakir bir balıkçı ve ona baba diyen bir çocuk yaşıyordu. Çocuğun adı Shasta idi. Arsheesh genellikle sabahları kayığıyla balığa çıkar ve öğleden sonraları eşeğini arabaya koşup tuttuğu balıkları yükleyerek, satmak üzere yaklaşık bir mil güneydeki köye giderdi. Eğer satışlar iyi gitmişse eve az çok memnun gelir ve Shasta'ya bir şey söylemezdi, fakat işler kötü gitmişse onun bir hatasını bulur ve bazen de döverdi. Bir bahane bulmak kolaydı, çünkü Shasta'nın ağları yıkayıp tamir etmek, akşam yemeğini pişirmek ve birlikte yaşadıkları kulübeyi temizlemek gibi yapması gereken birçok işi vardı.

Shasta, evin güneyinde kalan hiçbir şeyle ilgilenmiyordu. Sadece bir-iki kez Arsheesh ile köye gitmişti ve orada ilgisini çekecek bir şeyin olmadığını biliyordu. Köyde sadece, uzun, kirli giysili, burnu yukarıya kıvrık tahta ayakkabıları olan, sakallı ve başları sarıklı, can sıkıcı konular üstüne birbirleriyle yavaş yavaş sohbet eden, babası gibi adamlar görmüştü. Fakat kuzeyde olan her şey çok ilgisini çekiyordu. Çünkü şimdiye kadar kimse o tarafa gitmemişti ve kendisinin de gitmesi yasaktı. Dışarıda yapayalnız oturup ağları tamir ederken, sık sık kuzeye doğru dayanılmaz bir arzuyla bakardı. Orada, yalnızca düzgün bir sırta doğru yükselen otluk bir bayırı ve onun ötesinde de belki birkaç kuşun uçtuğu gökyüzünden başka bir şey görmek mümkün değildi.

Arsheesh'in orada olduğu zamanlarda Shasta, "Baksana babacığım, şu tepenin ardında ne var?" diye sorardı. Eğer balıkçı kötü bir ruh hali içindeyse Shasta'nın kulağını çeker ve ona işine bakmasını söylerdi. Yok, eğer sakin bir durumdaysa, "Ey oğlum, boş sorularla aklını oyalama. Şairin dediği gibi, 'İşine sıkı yapışmak zenginliğin kaynağıdır, kendilerini ilgilendirmeyen sorular soranlar aptallardır ve gemileriyle sefalet kayalıklarına çarparlar'" derdi.

Shasta’ya göre, tepenin ötesinde babasının ondan gizlemek istediği hoş bir sır vardı. Oysa balıkçının hiç oralı değilmiş gibi konuşması, kuzeyde ne olduğunu aslında kendisinin de bilmemesindendi. Merak da etmiyordu. Çok pratik bir zekâsı vardı.

Bir gün güneyden Shasta’nın daha önce gördüklerine benzemeyen bir adam çıkageldi. Yelesi ve kuyruğu dalgalanan, üzengileri ve dizginleri gümüş kakmalı, güçlü, benekli bir ata binmişti. İpek sarığının ortasından miğferinin ucu görünüyordu ve zincirden örülmüş bir zırh giymişti. Belinde eğri bir kılıç, sırtında pirinç kabartmalarıyla süslü yuvarlak bir kalkan asılıydı ve sağ elinde bir mızrak vardı. Yüzü esmerdi, fakat bu Shasta’yı şaşırtmamıştı çünkü Calormen halkı böyleydi; onu şaşırtan şey, kokulu yağ sürülmüş, parlayan, kıvırcık ve kırmızıya boyanmış sakalıydı. Arsheesh, yabancının çıplak kollarına taktığı altından, onun bir Tarkaan, yani ulu bir bey olduğunu anlamıştı ve önünde diz çöküp sakalı yere değene kadar eğilmiş, Shasta’ya da eğilmesi için işaret etmişti.

Yabancı onlara, o gece için misafir olmak istediğini söyledi. Tabii ki balıkçı reddetmeye cesaret edemedi. Sahip oldukları her şeyin en iyisi akşam yemeğinde Tarkaan'ın önüne konuldu, fakat bütün bunlar onu memnun etmeye yetmedi. Shasta, her zaman olduğu gibi, eline bir parça ekmek verilerek balıkçı tarafından, kulübeden dışarıya çıkarılmıştı. Shasta böyle zamanlarda genellikle eşekle birlikte, tavanı sazlarla örtülmüş ahırda uyurdu. Ancak bu kez henüz uyumak için çok erkendi. Kapıların ardından başkalarını dinlemenin yanlış bir şey olduğunu asla öğrenmemiş olan Shasta, yetişkinlerin ne konuştuğunu duyabilmek için kulübenin tahta duvarındaki bir çatlağa kulağını dayayarak oturdu ve dinlemeye başladı:

"Şimdi, ey ev sahibim" dedi Tarkaan, "şu senin oğlanı satın almayı düşünüyorum."

"Ey sahip" diye cevapladı balıkçı – Shasta, onun yaltaklanan bir sesle konuşurken yüzüne yerleşen açgözlü ifadeyi biliyordu – "kendi etini ve tek çocuğunu köle olarak satmak için, hizmetçiniz fakir olsa bile ne fiyat koyabilir ki? Şairin dediği gibi, 'Kan bağı çorbadan daha koyu, evlat yakuttan daha değerli' değil midir?"

"Çok doğru" diye cevapladı misafir kuru bir sesle. "Fakat bir başka şair de, 'Sağgörülü olanı aldatmaya çalışan, sırtını kamçıya açmaktadır şimdiden.' dememiş mi? Yaşlı ağzından yanlış sözler dökülmesin. Bu çocuk belli ki senin öz oğlun değil, çünkü senin yanakların benimki kadar esmer ama çocuk, uzakta, kuzeyde yaşayan lanetli, fakat yakışıklı barbarlar gibi soluk ve beyaz tenli."

"Ne de iyi söyledin" dedi balıkçı, "Kılıçlar kalkanlarla engellenir, fakat bilgeliğin gözleri her savunmayı deler! Öyleyse şunu bil ki ey benim heybetli misafirim, ben çok fakir olduğum için hiç evlenmedim ve hiç çocuğum olmadı. Tisroc, ömrü uzun olsun, değerli ve iyiliksever saltanatına başladığı yıl, dolunaylı bir gecede Tanrılar beni uyutmadılar. Bu nedenle, bu harap kulübedeki yatağımdan kalktım, suya ve aya bakıp, soğuk havayı içime çekerek serinlemek üzere sahile indim. O anda denizden gelen kürek seslerine benzeyen sesler ve ardından sanki birinin ağladığını duydum. Kısa bir süre sonra gelgitin oluşturduğu dalgalar kıyıya küçük bir kayık getirdi. İçinde çok az zaman önce ölmüş gibi görünen – çünkü vücudu hâlâ ılıktı –

aşırı açlık ve susuzluk nedeniyle bir deri bir kemik kalmış bir adam, boş bir su torbası ve henüz hayatta olan bir bebek vardı. 'Kuşku yok ki' dedim kendi kendime, 'bu bahtsızlar batan bir gemiden kurtulmuşlar ve Tanrıların izniyle yaşlı adam, çocuğu yaşatabilmek için bir şey yiyip içmemiş ve karaya yaklaştıklarında ölmüş.' Böylece, Tanrıların yoksulluk çekenlere yardım edenleri ödüllendirmeyi unutmadıklarını hatırlayarak ve merhamet duyarak – çünkü hizmetçiniz yumuşak kalplidir—"

"Boş yere kendini övmeyi bırak" diye sözünü kesti Tarkaan. "Çocuğu kurtardığını bilmek yeter – ve herkesin görebileceği gibi, yediği günlük ekmeğin on kat fazlasını işgücü olarak ondan alıyorsun. Ona ne fiyat koyduğunu şimdi hemen söyle bana çünkü gevezeliklerinden usandım."

"Çok akıllıca bir söz ettiniz" diye cevapladı Arsheesh, "Çocuğun benim için yaptığı işin değeri ölçülemez. Fiyat koyarken bunu da hesaba katmalıyız. Çünkü çocuğu satarsam, kuşkusuz onun işini yapacak başka birini satın almak ya da işe almak zorunda kalacağım."

"Çocuk için on beş ay lirası öderim sana" dedi Tarkaan.

"On beş mi!" diye bağırdı Arsheesh, çığlıkla sızıldanma arası bir sesle. "On beş! Yaşlılığımda bana destek olsun ve göz ziyafeti çeksin diye mi? Tarkaan olsan bile benim ak sakalımla alay etme. Fiyatım yetmiş lira."

Bu sırada Shasta kalkarak ayaklarının ucuna basarak uzaklaştı. İstediği her şeyi duymuştu, çünkü köyde adamların pazarlıklarını sık sık dinlemişti ve nasıl yapıldığını biliyordu. Arsheesh'in sonunda onu, on beş ay lirasından çok daha fazlasına ama yetmiş liradan daha az bir fiyata satacağına, fakat Tarkaan'la balıkçının anlaşmaya varmasının saatler alacağına tamamıyla emindi.

Shasta'nın, anne ve babamızın bizi köle olarak satacağını öğrendiğimizde, sizin ve benim hissedeceğimiz gibi hissettiğini düşünmemelisiniz. Birincisi, Shasta'nın yaşamı kölelerinkinden biraz daha iyiydi; bildiği kadarıyla, heybetli atıyla bu yabancı efendinin ona Arsheesh'ten daha iyi davranması mümkündü. İkincisi, kayıkta bulunması hikâyesi onu heyecanlandırmış ve ferahlamasına neden olmuştu. Sık sık huzursuzluk duyardı, çünkü ne kadar denese de balıkçıyı hiç sevememişti

ve bir çocuğun babasını sevmesi gerektiğini biliyordu. Besbelli ki Arsheesh ile hiçbir akrabalığı yoktu. Bu, üzerinden büyük bir yükü kaldırmıştı. “Herhangi biri olmam mümkün” diye düşündü. “Belki de Tarkaan’ın oğluyum, ya da Tisroc’un – ömrü uzun olsun – oğlu, ya da bir Tanrının oğlu!”

Bunları düşünürken kulübenin önündeki çimenlikte ayakta duruyordu. Alacakaranlık hızla çökmekteydi. Daha şimdiden bir-iki yıldız çıkmıştı, fakat batıda günbatımının izleri hâlâ görülebiliyordu. Biraz ötede, eşeğin ahırının duvarındaki demir bir halkaya gevşekçe bağlanmış olan yabancının atı otlamaktaydı. Shasta yürüyerek yaklaştı ve atın boynunu okşadı. At otlamaya devam etti ve onu hiç umursamadı.

Sonra Shasta’nın aklına başka bir fikir geldi. “Tarkaan’ın nasıl bir adam olduğunu merak ediyorum” dedi yüksek sesle. “İyi kalpliyse şahane olacak. Ulu efendinin evindeki kölelerden bazılarının hemen hemen hiç işi yok. Güzel giysiler giyiyorlar ve her gün et yiyorlar. Belki beni savaşa götürür, onun hayatını kurtarırım. O zaman beni serbest bırakır ya da evlatlık olarak alır ve bana bir saray, atlı savaş arabası ve zırh verir. Ama korkunç zalim bir adam da olabilir. Beni zincire vurup tarlalarda çalışmaya gönderebilir. Keşke bilebilseydim. Bahse girerim ki bu at biliyordur, keşke söyleyebilseydi bana.”

At başını kaldırdı. Shasta onun ipek saten kadar yumuşak burnunu okşadı ve “Sen keşke konuşabilseydin yaşlı dostum” dedi.

Sonra bir an rüya gördüğünü sandı. Çünkü atın, alçak sesle olsa da “Ama ben konuşabilirim” dediğini duydu.

Shasta bakışlarını atın iri gözlerine dikti; gözleri şaşkınlıktan neredeyse onunki kadar büyüdü.

“Sen konuşmayı nasıl öğrendin?” diye sordu.

“Şşşşş! O kadar yüksek sesle değil” diye cevapladı At. “Geldiğim yerde hemen hemen bütün hayvanlar konuşur.”

“Orası da neresi?” diye sordu Shasta.

“Narnia” diye cevapladı At. “Mutlu ülke Narnia – süpürge otlarıyla kaplı dağlarıyla ve kekikli meralarıyla Narnia. Birçok nehri, küçük çağıldayan dereleriyle, yosunlu mağaralarıyla ve cücelerin çekiçleriyle çınlayan ormanlarıyla Narnia. Ah Narnia’nın o tatlı havası! Oradaki bir saatlik yaşam Calormen’deki bin yıldan daha iyidir” diyerek konuşmasını iç çekişe benzeyen bir kişnemeyle bitirmişti.

“Buraya nasıl geldin?” diye sordu Shasta.

“Kaçırıldım” dedi At. “Ya da çaldılar, ya da diyelim ki esir aldılar – nasıl istersen öyle kabul et. O zamanlar sadece bir taydım. Annem güneydeki bayırlarda, Archenland ve ötesinde dolaşmamam için beni uyarmıştı, ama ben onu dinlemedim. Ve Aslan’ın yelesi aşkına, budalalığımın cezasını ödedim. Bunca yıl gerçek kimliğimi gizleyerek ve onların atları gibi aptal ve akılsızmış gibi davranarak insanlara kölelik ettim.”

“Onlara kim olduğunu neden söylemedin?”

“O kadar aptal değilim de ondan. Konuştuğumu öğrenselerdi, beni panayırlarda teşhir ederler ve diğer atlardan daha sıkı korurlardı. Son kaçma fırsatım da yok olurdu.”

“Peki neden—” diye söze başladı Shasta, fakat At sözünü kesti.

“Bana bak” dedi, “boş sorularla zaman kaybetmemeliyiz. Sen, sahibim Tarkaan Anradin hakkında bilgi edinmek istiyorsun. Eee, kötüdür. Bana karşı pek kötü değildir, çünkü bir savaş atı kötü davranılmayacak kadar pahalıdır. Fakat yarın onun evinde köle olmaktansa, bu gece ölsen daha iyi.”

“Öyleyse kaçsam iyi olur” dedi Shasta, benzi solarak.

“Evet, iyi olur” dedi At. “Peki, neden benimle beraber olmasın?”

“Sen de mi kaçacaksın?” dedi Shasta.

“Evet, benimle gelirsen” diye cevapladı At. “Bu, ikimiz için de iyi bir fırsat. Anlayacağın, binicim olmadan kaçarsam beni gören herkes ‘başıboş bir at’ deyip mümkün olduğunca çabuk peşime düşer. Oysa bir biniciyle

olursam, geçip gitme şansım var. Senin bana yardımın böyle olacak. Öte yandan, sen o gülünç iki bacağınla – insanların bacakları ne kadar da anlamsız! – fazla uzağa gidemeden, yakalanırsın. Fakat benim üstümde, bu ülkenin bütün atlarıyla gideceğinden daha uzağa gidebilirsin. Ben de sana böyle yardım edebilirim. Bu arada, sanırım ata binmesini biliyorsundur."

"Oh, elbette" dedi Shasta. "En azından eşeğe bindim."

"Neye bindin?" diye sordu At, aşırı bir şekilde küçümseyerek. En azından şöyle demek istemişti, ama gerçekte bir çeşit kişneme gibi çıkmıştı sesi: "Ha-ha-ha-ha neye bindin?" (Konuşan atların aksanları, öfkelendikleri zaman daha çok diğer atlarınkine benzer.)

"Bir başka deyişle" diye devam etti, "ata binmesini bilmiyorsun. İşte bu çok kötü. Yolda giderken sana öğretmem gerekecek. Madem binmeyi bilmiyorsun, düşmeyi biliyor musun bari?"

"Sanırım herkes düşebilir" dedi Shasta.

"Demek istediğim, düştükten sonra ağlamadan ayağa kalkıp yeniden binsen ve yine düşsen, o zaman da düşmekten korkmaz mısın?"

"Ben – denerim" dedi Shasta.

"Zavallı küçük hayvan" dedi At, daha nazik bir tonla.

"Senin sadece bir tay olduğunu unuttum. Zamanla seni iyi bir binici yapacağız. Ve şimdi – onlar uyuyana kadar yola çıkmamalıyız. Bu arada planlarımızı yapabiliriz. Tarkaan kuzeye, büyük şehir Tashbaan'a gidiyor ve Tisroc'un emrindekiler—"

"Bence" diye araya girdi Shasta epeyce şaşırmış bir sesle, "ömrü uzun olsun, dememiz gerekmez mi?"

"Neden?" diye sordu At. "Ben özgür bir Narnialıyım. Neden köleler ve aptallar gibi konuşayım ki? Onun sonsuza kadar yaşamasını istemiyorum. Ben istesem de istemesem de o, sonsuza kadar yaşamayacak. Ve ben senin de özgür kuzeyden olduğunu anlayabiliyorum. Aramızda bu güneyli

lehçesiyle konuşmayalım artık. Şimdi planlarımıza geri dönelim. Dediğim gibi, sahibim kuzeye, Tashbaan'a doğru yola çıkmıştı."

"Bu, güneye gitmemizin daha iyi olacağı anlamına mı geliyor?"

"Sanmıyorum" dedi At. "Biliyorsun ki beni de diğer atları gibi aptal ve akılsız sanıyor. Şimdi, ben gerçekten öyle olsaydım serbest kaldığım anda, ahırıma ve otlağıma, güneye doğru iki gün yolcululukla varabileceğim onun sarayına geri dönerdim. O, beni orada arayacaktır. Tek başıma kuzeye gideceğimi rüyasında bile göremez. Her neyse, muhtemelen son geçtiğimiz köyde onu gören birinin bizi buraya kadar takip ettiğini ve beni çaldığını düşünecektir."

"Hurraaa!" dedi Shasta. "Öyleyse biz de kuzeye gideriz. Bütün yaşamım boyunca kuzeye gitmek istemiştim."

"Elbette istedin" dedi At. "Bu, damarlarındaki kandan dolayı. Eminim sen gerçek bir kuzeylisin. Sesini yükseltme. Sanırım biraz sonra uykuya dalarlar."

"Yavaşça sokulup baksam iyi olur" dedi Shasta.

"İyi fikir" dedi At, "fakat yakalanmamaya dikkat et."

Şimdi her yer oldukça karanlıktı. Zorlukla işitilen, ancak Shasta'nın kendini bildiğinden bu yana gece gündüz dinlediği için fark ettiği dalgaların sesleri dışında, etrafta çıt yoktu. Kulübeden hiç ışık gelmiyordu. Yaklaştı. Ön tarafı dinledi, hiç ses yoktu. Tek pencerenin bulunduğu tarafa dolandığında, bir-iki saniye, yaşlı balıkçının o tanıdık zırıltılı horultusunu duydu. Her şey yolunda giderse, bu sesleri bir daha asla duymayacağını düşünmek tuhaf geliyordu. Shasta soluğunu tutarak ve biraz da üzgün, ancak memnun olduğundan daha az üzgün olarak, çimenlerin üstünden kayarcasına eşeğin ahırına gitti. El yordamıyla anahtarın saklı olduğunu bildiği yeri buldu, kapıyı açtı ve At'ın o geceliğine oraya kilitlenmiş olan eyerini ve koşum takımlarını buldu. Eğilip eşeğin burnunu öptü. "Seni de götüremediğimize üzgünüm" dedi.

"Sonunda gelebildin" dedi At yanına döndüğünde. "Neler olduğunu merak etmeye başlamıştım."

“Ahırdan senin eşyalarını alıyordum” diye cevapladı Shasta. “Şimdi bana bunları nasıl yerleştireceğimi söyler misin?” Sonraki birkaç dakika Shasta koşum takımlarının ses çıkarmasını önlemeye çalışarak dikkatle işe koyuldu; At ona “Şu kolanı biraz daha sık” ya da “Aşağıda bir toka var” ya da “Üzengileri epeyce kısaltman gerekecek” gibi şeyler söylüyordu. Her şey bittiğinde At:

“Şimdi sadece görünüm için dizginleri de takmalıyız, fakat sen onları kullanmayacaksın. Eyerin kaşına bağla dizginleri; çok gevşek bağla ki başımı istediğim gibi hareket ettirebileyim. Ve şunu hep hatırla; dizginlere dokunmayacaksın.”

“Öyleyse, ne işe yarar onlar?” diye sordu Shasta.

“Genellikle beni yönlendirmek için” diye cevapladı At. “Fakat bu yolculukta tüm yönlendirmeyi kendim yapmayı tasarladığım için, sen ellerini lütfen kendine sakla. Ve bir şey daha var. Yelemi kavramanı istemiyorum.”

“Fakat” dedi Shasta. “Dizginleri ya da yeleni tutamazsam nereye tutunacağım ki?”

“Dizlerinle tutun” dedi At. “İyi biniciliğin sırrı budur. Dizlerini istediğin kadar bastır vücuduma, dik otur, kazık gibi dimdik; dirseklerini içeri çek. Bu arada mahmuzlara ne oldu?”

“Topuklarıma taktım elbette” dedi Shasta. “O kadarını da biliyorum.”

“Öyleyse çıkar ve eyer çantasına koy onları. Tashbaan’a ulaştığımızda belki satabiliriz. Hazır mısın? Sanırım şimdi binebilirsin.”

Başarısız bir denemeden sonra, “Oooh! Korkunç yükseksin” dedi Shasta soluk soluğa.

“Ben bir atım, hepsi bu” diye cevapladı At. “Üzerime çıkmaya çalıştığını gören herkes benim bir saman yığını olduğumu sanır! İşte, böylesi daha iyi. Şimdi dik otur ve dizlerin hakkında söylediklerimi hatırla. Yarışlar kazanıp süvari saldırılarına önderlik etmiş olan birinin eyerinde, senin gibi bir

patates çuvalı olması bayağı tuhaf. Her neyse, gidiyoruz” diyerek hafifçe kıkırdayıp güldü.

At, gece yolculuğuna inanılmaz bir dikkatle başladı. İlk önce balıkçının kulübesinin hemen güneyine, orada denize karışan küçük nehre doğru yürüdü. Çamurda, güneye gidiyormuşçasına, çok belirgin nal izleri bırakmaya dikkat etti. Fakat nehrin ortasına gelir gelmez akıntıya karşı döndü ve kulübeden yaklaşık bir kilometre uzaklaşana kadar, nehrin geldiği yöne doğru suda yürüdü. Sonra hiç ayak izi bırakmayacağı taşlık bir yer bulup nehrin kuzey tarafından dışarı çıktı. Sonra rahvan adımlarını sürdürerek, kuzeye doğru kulübeye kadar gitti. O tek ağaç, eşeğin ahırı ve dere – gerçekte Shasta’nın tüm yaşamı boyunca bildiği her şey – yaz gecesinin kurşuni karanlığında gözden kaybolmuştu. Yokuş yukarı tırmanmışlardı ve şimdi, her zaman Shasta’nın bilinen dünyasının sınırı olan sırtın üzerindeydiler. Shasta önlerinde uzanan çayırlıktan ötesini göremiyordu. Sonsuz gibi görünüyordu ilerisi: Vahşi, ıssız ve özgür.

“Hey!” dedi At. “Dörtnala kalkmak için ne harika bir yer, ha?”

“Oh yapma, hayır” dedi Shasta. “Henüz değil. Nasıl olacağını bilmiyorum – lütfen At. Adını da bilmiyorum ki.”

“Breehy-hinny-brinny-hoohy-hah” dedi At.

“Bunu asla söyleyemem” dedi Shasta. “Sana Bree diyebilir miyim?”

“Elinden gelen buysa, öyle olsun” dedi At. “Ben sana ne diyeyim?”

“Adım Shasta”

“Hmmm” dedi Bree. “Hey, işte şimdi, söylenişi gerçekten çok zor bir isim. Fakat dörtnal konusuna gelince. Keşke tırıstan çok daha kolay olduğunu bilseydin, çünkü bir kalkıp bir oturmana gerek yoktur. Dizlerinle tutun ve gözlerinle kulaklarımın arasından tam karşıya bak. Yere bakma. Düşeceğini hissettiğinde sadece daha sıkı tutun ve daha dik otur. Hazır mısın? Şimdi; Narnia’ya ve kuzeye.”

Yol Kenarı Macerası

Shasta, ertesi gün yüzüne yumuşak ve ılık bir şeyin dokunmakta olduğunu hissederek uyandığında, neredeyse öğlen olmuştu. Gözlerini açtı ve kendini bir atın uzun yüzüne bakarken buldu; atın burnu ve dudakları neredeyse kendininkine değiyordu. Önceki gecenin heyecanlı olaylarını hatırladı ve kalktı, oturdu. Fakat bunu yaparken inlemişti.

“Of Bree” diye soludu. “Ağrıyor her tarafım. Güçlükle hareket edebiliyorum.”

“Günaydın küçük” dedi Bree. “Biraz tutukluk hissedeceğinden korkuyordum. Düştüğün için olamaz. On kereden fazla düşmedin ve neredeyse düşmenin bir zevk olduğu yumuşak, hoş ve yatak gibi çimlerin üstüne düştün. Senin için en kötü olabilecek olan düşüşündeyse, katırtırnaklarının yumuşaklığı işine yaradı. Hayır; başlangıçta zor olan binmektir, düşmek değil. Kahvaltıdan ne haber? Ben kahvaltı ettim.”

“Oh, kahvaltının canı cehenneme. Her şeyin canı cehenneme” dedi Shasta. “Sana hareket edemediğimi söylüyorum.” Ancak At, burnu ve ön ayağının biriyle, onu kaldırana kadar nazikçe iteledi. Sonra Shasta etrafına bakındı ve nerede olduklarını gördü. Arkalarında küçük bir koru vardı; önlerinde, bir uçurumun kenarına doğru uzanan, beyaz çiçeklerle beneklenmiş çimenlik vardı. Çok aşağılarında, kırılan dalgaların seslerinin çok hafif duyulduğu deniz uzanmaktaydı. Shasta, böylesine büyük bir denizi, bu kadar yüksekten hiç görmemişti. Ve bu kadar renkli olduğunu, rüyasında görse inanmazdı. Her iki tarafta da, bir burnun arkasından diğer bir burun uzanıyordu. Kıyı boyunca bazı yerlerde beyaz köpüklerin, çok uzakta oldukları için, hiç ses çıkarmadan kayalara tırmandığını görebiliyordunuz. Yukarıda martılar uçuyordu ve yerden buharlaşarak yükselen bir sıcaklık vardı. Ateş gibi bir gündü. Fakat Shasta’nın en çok dikkatini çeken şey havaydı. Havada balık kokusunun olmadığını anladığı son ana kadar neyin eksik olduğunu bir türlü çıkaramamıştı. Çünkü tüm yaşamı boyunca, ne kulübede ne de ağlarla uğraşırken, bu kokudan uzaklaşamamıştı. Oysa bu yeni hava öyle harika, eski yaşamı öylesine uzak

görünüyordu ki, bir an için ağrıyan kaslarını ve morluklarını unutup “Hey Bree, kahvaltıdan mı söz ediyordun sen?” dedi.

“Evet” diye cevapladı Bree. “Sanırım eyer çantalarında bir şeyler bulabilirsin. Orada, şu ağaçta, dün gece, daha doğrusu bu sabah erkenden astığın yerde duruyorlar.”

Çantaları kurcaladı, sonuç sevindiriciydi – biraz bayatlamış bir köfte, bir öbek kuru incir, bir parça otlu peynir, bir küçük şişe şarap ve biraz da para. Shasta’nın bugüne kadar gördüğünden çok fazla, yaklaşık kırk ay lirası vardı.

Shasta sırtını ağaca dayayarak oturup – acıyla ve dikkatle – köfteyi yerken, Bree ona yoldaş olmak için, ağız dolusu birkaç tutam ot daha yedi.

“Bu parayı kullanmak hırsızlık olmaz mı?” diye sordu Shasta.

“Ah” dedi At, ağzı otla dolu ona bakarak, “bunu hiç düşünmemiştim. Özgür ve konuşan bir at elbette hırsızlık yapmamalıdır. Fakat sanırım bu normal. Bizler düşman ülkesinde esir alınmış mahkûmlarız. Bu para ganimettir, haktır. Üstelik onsuz sana nasıl yiyecek alırız ki? Sanırım bütün insanlar gibi, sen de ot ve yulaf türü doğal yiyecekleri yemezsin.”

“Yiyemem.”

“Hiç denedin mi?”

“Evet, denedim. Hiç yutamadım. Eğer benim yerimde olsaydın, sen de yutamazdın.”

“Siz insanlar küçük, tuhaf yaratıklarsınız” dedi Bree.

Shasta kahvaltısını bitirdiğinde (ömründe yediği en güzel kahvaltıydı), Bree, “Şu eyeri yeniden kuşanmadan önce iyice bir yuvarlanacağım ben” dedi. Ve yuvarlanmaya başladı. “Bu iyi, bu çok iyi” diyordu sırtını çimenlere sürtüp dört ayağını da havada sallarken. “Sen de yapsan iyi olur Shasta” dedi horultuyla. “Hayat veriyor adama.”

Shasta katıla katıla güldü, “Sırtüstü yattığın zaman gülünç görünüyorsun” dedi.

“Hiç de öyle görünmüyorum” dedi Bree. Sonra aniden yana doğru yuvarlandı, kafasını kaldırdı, sert sert soluyarak Shasta’ya baktı.

“Gerçekten gülünç mü görünüyorum?” diye sordu endişeli bir sesle.

“Evet, öyle görünüyorsun” diye cevapladı Shasta. “Fakat ne fark eder ki?”

“Konuşan atların asla yapmadığı – dilsiz atlardan öğrendiğim gülünç bir palyaço şakası olduğunu sanmıyorsun değil mi?” dedi Bree. “Narnia’ya geri döndüğümde aşağılık, kötü alışkanlıklar edindiğimi öğrenmeleri çok korkunç olur. Sen ne düşünüyorsun Shasta? Dürüstçe söyle. Benim duygularımı göz önüne alma. Sence, gerçek, özgür atlar – konuşan türden olanları – yerde yuvarlanırlar mı?”

“Nereden bileyim ki? Her neyse, senin yerinde olsaydım hiç düşünmezdim bunu. Önce oraya varmamız gerek. Yolu biliyor musun?”

“Tashbaan’a giden yolu biliyorum. Ondan sonra çöl başlıyor. Korkma, çölü de bir şekilde geçeriz. Hem o zaman kuzey dağlarını göreceğiz. Düşünsene bir, Narnia’ya ve kuzeye! O zaman hiçbir şey bizi durduramaz. Fakat ben Tashbaan’ı geçtikten sonra rahatlayacağım. Sen ve ben şehirlerden uzakta daha emniyetteyiz.”

“Uzağından geçemez miyiz?”

“İçerilere doğru uzunca bir süre gitmeden yapamayız, bu da bizi ekilmiş topraklara ve ana yollara götürür, yolu bulamam. Hayır, sahil boyunca ağır ağır ilerlememiz gerekiyor. Burada, yukarılardaki meralarda sadece koyunlar, tavşanlar, martılar ve birkaç çobandan başka kimseyle karşılaşmayız. Pekâlâ, yola çıkalım mı?”

Eyerleri kuşandırıp ata bindiğinde Shasta’nın bacakları çok fena ağrıyordu, fakat At ona karşı çok nazikti ve tüm öğleden sonra yumuşak adımlarla yürüdü. Akşamın alacakaranlığı çöktüğünde, dik patikalardan vadiye indiklerinde bir köy gördüler. Köye girmeden önce Shasta, attan inip bir ekmek, birkaç soğan ve turp almak üzere yaya olarak köye gitti. At, alacakaranlıkta tarlalardan köyün çevresini dolandı ve Shasta’yla öbür tarafta buluştu. Bu, onların her iki gecede bir uyguladığı plan oldu.

Shasta için güzel günlerdi bunlar. Kasları alışıyor, attan daha seyrek düşüyor, her gün bir öncekinden daha iyi geçiyordu. Eğitimi bittiğinde bile Bree ona, hâlâ eyerde bir un çuvalı gibi oturduğunu söylemişti. “Güvenli olsaydı bile ana yollarda seninle görülmekten utanırdım ufaklık” diyordu. Fakat kaba sözlerine karşın Bree sabırlı bir öğretmendi. Kimse, biniciliği bir at kadar iyi öğretemez. Shasta, tırıs gitmeyi, eşkin gitmeyi, atlamayı, Bree aniden durduğunda ya da beklenmedik bir anda sağa ya da sola döndüğünde – kavgada her an yapmak zorunda kalabileceği bir şey olduğunu söylemişti çünkü – eyerin üstünde durmayı öğrendi. Elbette daha sonra Shasta, Bree’ye Tarkaan’ı taşıdığı günlerdeki savaşları anlatması için yalvarmıştı. Bree, zorunlu yürüyüşlerinden, çağıldayarak akan nehirleri geçişlerinden, hücumlardan, ısırmak ve tepmekten söz etmiş; uygun anda şaha kalkıp düşmanın kılıcını ya da savaş baltasını indirmesine fırsat vermeden, binicisiyle birlikte onun üzerine tüm ağırlığıyla çökmek için eğitilmiş öfkeli atlar olan savaş atlarının, insanlar kadar iyi dövüştüğü çetin süvari savaşlarını anlatmıştı. Fakat Bree, Shasta’nın özellikle dinlemek istediği savaşlar üstüne konuşmak istemiyordu. “Bunun sözünü etme bana, ufaklık” diyordu, “onlar sadece Tisroc’un savaşlarıydı ve ben bir köle ve dilsiz bir hayvan olarak savaştım. Kendi halkım arasında özgür bir At olarak savaştığım Narnia savaşlarını sor bana. Konuşmaya değer savaşlardır onlar. Narnia ve kuzey! Bra-ha-ha-! Broo-hoo!”

Shasta çok geçmeden, Bree’nin böyle konuştuğu zamanlarda dörtnala kalkmak için tetikte durması gerektiğini öğrendi. Haftalarca ve haftalarca yol aldılar. Shasta’nın hatırlayabileceğinden çok daha fazla köyler, nehirler, körfezler ve burunlar geçtiler.

Bütün gün uyuyup akşam üzeri yola düştükleri, ayışığıyla aydınlanmış bir geceydi. Yüksek meraları arkalarında bırakmışlar ve sol taraflarında bir mil kadar uzakta bir ormanın bulunduğu ovayı geçmekteydiler. Sağ taraflarında alçak kum tepecikleriyle gizlenmiş deniz, aşağı yukarı aynı uzaklıktaydı. Bree aniden durduğunda, bir saate yakın bir süredir bazen tırıs giderek bazen de yürüyerek ilerlemekteydiler.

“Ne oluyor?” dedi Shasta.

“Şşşşşş!” dedi Bree, boynunu uzatıp kulaklarını seğirterek. “Bir şey duydun mu? Dinle.”

“Başka bir ata benziyor – bizimle ormanın arasında bir yerde” dedi Shasta. Bir dakika kadar dinledikten sonra:

“Başka bir at” dedi Bree. “İşte bu hiç hoşuma gitmedi.”

“Evine geç dönen bir çiftçi olamaz mı?” dedi Shasta esneyerek.

“Bırak palavrayı!” dedi Bree. “Bu bir çiftçinin ata binişi değil. Çift atı da değil. Seslerden anlamıyor musun? Kaliteli bir at bu. Ve gerçek bir binici tarafından sürülüyor. Sana ne olduğunu söyleyeyim Shasta. O ormanın kenarında bir Tarkaan var. Savaş atında değil – bunun için çok hafif bu sesler. Safkan bir kısrağa biniyor derim.”

“Her neyse şimdi durdu” dedi Shasta.

“Doğru” dedi Bree. “Peki neden tam biz durduğumuzda o da durdu? Oğlum Shasta, sonunda bizi takip eden biri var.”

“Ne yapacağız?” dedi Shasta daha öncekinden alçak bir fısıltıyla. “Bizi görmüş ya da duymuş olabilir mi?”

“Sessiz kaldığımız sürece bu ışıkta göremez” diye cevapladı Bree. “Ama bak! Bir bulut geliyor. O, ayın önüne geçene kadar bekleyeceğim. Sonra becerebildiğimiz kadar sessizce sağa doğru, aşağıya, sahile gideceğiz. En azından kum tepecikleri arasında gizlenebiliriz.”

Bulut ayın önüne geçene kadar beklediler. Sonra ilk önce yürür adımlarla, sonra da hafif bir tırısla sahile ulaştılar.

Bulut şimdi ilk gördüklerinden daha büyük ve yoğundu. Bir an sonra ortalık kapkaranlık oldu. Shasta kendi kendine “O kum tepeciklerine yaklaşmış olmalıyız” diyecekti ki, karanlığın içinden yükselen korkunç bir sesle ödü koptu. Uzun, hırıltılı, kasvetli ve tam anlamıyla vahşi bir kükremeydi bu. Bree anında geri döndü ve yeniden içerilere doğru var gücüyle dörtnala koşmaya başladı.

“Neydi o?” diye soludu Shasta.

Bree hızını kesmeden ve başını çevirmeden, “Aslanlar!” dedi.

Sonrasında bir süre hep dörtnala koştular. Sığ bir dereden sular sıçratarak geçtiler ve sonunda Bree öbür kıyıda durdu. Shasta, Bree’nin titrediğini ve her yanının ter içinde olduğunu fark etti.

Biraz nefeslendikten sonra, “Bu su, kokumuzu kaybettirebilir” dedi Bree soluyarak. “Artık yürüyebiliriz.”

Yürürlerken Bree, “Shasta, kendimden utanıyorum” dedi. “Sıradan, dilsiz bir Calormen atı kadar korkuyorum. Gerçekten. Kendimi konuşan bir at gibi hissetmiyorum. Kılıçlar, mızraklar, oklar bana vız gelir ama o yaratıklara dayanamıyorum. Sanırım biraz tırıs gideceğim.”

Ne var ki yaklaşık bir dakika sonra yeniden dörtnala koşmaya başladı. Nedenini sormaya da gerek yok, çünkü yeniden bir kükreme duymuşlardı. Ses bu kez soldan, orman tarafından geliyordu.

“İki tane var” diye inledi Bree.

Aslanların sesini duymaksızın dakikalar boyu dörtnala koştuktan sonra Shasta, “Eyvah! Diğer at yanı başımızda koşturuyor. Sadece bir taş atımı uzakta” dedi.

“Çok iyi” dedi Bree soluk soluğa. “Tarkaan’ın kılıcı vardır, hepimizi korur.”

“Fakat Bree!” dedi Shasta. “Yakalanmaktansa, aslanlar tarafından öldürülmeyi yeğlerim. En azından ben böyle düşünüyorum. At hırsızlığından beni asarlar.” Aslanlardan Bree’nin korktuğundan daha az korkuyordu çünkü hiç aslan görmemişti; ama Bree görmüştü.

Bree cevap olarak sadece homurdandı ve sağa doğru saptı. Tuhaf, ama diğer at da sola doğru sapmış gibi görünüyordu; böylece birkaç saniyede, aralarındaki mesafe epeyce artmıştı. Ne var ki ansızın birbiri ardına; biri sağdan, diğeri soldan gelen iki kükreme sesi daha duyuldu ve atlar yeniden birbirlerine yaklaşmaya başladılar. Anlaşılan, aslanlar da yakındaydı. Her iki taraftaki hayvanın kükremesi dehşet verici bir şekilde yakından geliyordu ve nedense dörtnala koşturan atlara yetişmekte zorlanmıyorlardı. Sonra bulut ayın önünden uzaklaştı. Şaşırtıcı bir biçimde parlak olan ayışığı, her şeyi neredeyse gündüzmüş gibi aydınlatıyordu. İki at ve iki binici, sanki bir yarıştaymışçasına burun buruna dörtnala gidiyorlardı. Bree (sonraları), gerçekten de Calormen’de bundan daha güzel bir yarış görülmediğini söyledi.

Artık her şeyin bittiğini düşünen Shasta, aslanların insanı hemen mi öldürdüğünü, yoksa bir kedinin fareyle oynadığı gibi mi oynayacağını ve bunun da ne kadar canını yakacağını merak ediyordu. Bununla beraber (insan bazen en çok korktuğu anda böyle yapar), olan bitenin de farkındaydı. Diğer binicinin zincirlerle örülmüş zırhı içinde (ay, zincirlerin üzerinde parlıyordu) ufak tefek, zayıf biri olduğunu ve mükemmel bir şekilde ata bindiğini gördü. Sakalı yoktu.

Önlerinde dümdüz ve parıldayan bir alan uzanmaktaydı. Shasta daha ne olduğunu anlamaya fırsat kalmadan büyük bir şapırtı oldu ve ağzı tuzlu suyla doldu. Parıldayan yer, denizin uzun bir girintisiydi. Şimdi iki at da yüzüyordu ve su, Shasta’nın dizlerine kadar yükselmişti. Arkalarından öfkeli bir kükreme duyuldu. Shasta ardına baktığında, suyun kenarına çökmüş büyük, kaba tüylü ve korkunç şekilli bir şey gördü. “Öbür aslanı atlatmış olmalıyız” diye düşündü.

Aslan, görüldüğü kadarıyla bu av için ıslanmaya değmeyeceğini düşünüyordu; her neyse, izlemek için hiçbir girişimde bulunmadı. Yan yana giden iki at şimdi ondan uzakta, suyun ortasındaydılar ve karşı kıyı açıkça

görülebiliyordu. Tarkaan henüz tek sözcük etmemişti. “Fakat konuşacak” diye düşündü Shasta. “Karşı kıyıya çıkar çıkmaz ne diyeceğim? Bir hikâye uydurmam gerekiyor.”

Sonra aniden yanı başında iki kişinin sesini duydu:

“O kadar yorgunum ki” diyordu biri. “Kapa çeneni Hwin, aptallık etme” diye cevapladı diğeri.

“Rüya görüyor olmalıyım” diye düşündü Shasta. “Öbür atın konuştuğuna yemin edebilirim.”

Biraz sonra atlar artık yüzmüyor, yürüyorlardı. Hemen sonra da kuyruklarından ve gövdelerinden dökülen suyun ve sekiz toynağın altında ezilen çakılların sesleriyle, koyun öte yakasındaki sahile çıktılar. Tarkaan, Shasta’nın şaşkınlığına karşın, soru sormaya hiç niyeti yok gibi görünüyordu. Shasta’ya bakmamıştı bile, atını mahmuzlayıp mahmuzlamamakta kararsız görünüyordu. Ancak Bree, öbür atın yoluna dikildi ve “Broo-hoo-hah!” diye homurdandı.

“Dur orada! Seni duydum, evet duydum. Sen konuşan bir atsın. Aynı benim gibi bir Narnia atı.”

Yabancı binici elini kılıcının kabzasına koyarak “Öyle olsa bile bunun seninle ilgisi ne ki?” dedi sertçe. Fakat bu sözcükleri söyleyen ses Shasta’ya şimdiden bir şeyler anlatmıştı.

“Hey! Bu sadece bir kız!” dedi hayretle.

“Ne demek ‘Sadece bir kız?’ Senin üstüne vazife mi?” dedi yabancı, hiddetle. “Sen de herhalde sadece bir çocuksun; kaba, sıradan, küçük bir çocuk – muhtemelen sahibinin atını çalmış bir köle…”

“Başka bir şey bilmez misin sen?” dedi Shasta.

“O hırsız değil, küçük Tarkheena” dedi Bree. “Ortada bir hırsızlık varsa, en azından benim onu çaldığımı söyleyebilirsin. Bunun benim üstüme vazife olup olmadığına gelince, bu yabancı ülkede kendi ırkımdan bir

bayanla konuşmadan geçip gitmemi beklemiyorsun herhalde. Bunu yapmam çok doğal.”

“Keşke dilini tutabilseydin Hwin” dedi kız. “Başımıza açtığın derde bak.”

“Ben dertten falan anlamam” dedi Shasta. “İstediğiniz an ayrılabilirsiniz. Sizi alıkoyan yok.”

“Hayır, yok” dedi kız.

“Bu insanlar ne kadar da kavgacı yaratıklar” dedi Bree, kısrağa. “Katırlar kadar kötüler. Biraz akıllıca konuşalım. Anladığım kadarıyla, senin hikâyen de benimkine benziyor bayan. Gençken kaçırıldın ve Calormenliler arasında yıllarca köle olarak yaşadın.”

“Çok doğru bayım” dedi kısrak hüzünlü bir kişnemeyle.

“Ve şimdi – belki de kaçıyorsun?”

“Ona kendi işine bakmasını söyle Hwin” dedi kız.

“Hayır, söylemeyeceğim, Aravis” dedi kısrak kulaklarını geriye çekerek. “Bu senin olduğu kadar benim de özgürlüğüm. Ve eminim, bunun gibi soylu bir savaş atı bize ihanet etmez. Narnia’ya gidebilmek için kaçmaya çalışıyoruz.”

“Aynen bizim gibi kuşkusuz” dedi Bree “ve siz de bunu hemen tahmin etmişsinizdir. Gecenin karanlığında bir savaş atına binen (ya da binmeye çalışan), yırtık pırtık giysiler içindeki küçük bir çocuğun durumunun bir tür kaçıştan başka bir anlamı yoktur. Eğer söylememe izin verirseniz, geceleyin tek başına ata binen – ve erkek kardeşinin zırhlarını giymiş – herkese kendi işiyle uğraşmasını ve soru sormamasını söyleyen, soylu bir aileden gelen bir Tarkheena… Eh, bu da tuhaf değilse bana kısa bacak desinler.”

“Tamam, öyleyse” dedi Aravis. “Doğru bildin. Hwin ve ben kaçıyoruz. Narnia’ya ulaşmaya çalışıyoruz. Ne olmuş yani şimdi?”

“Bu durumda, beraberce gitmemizi engelleyen nedir ki?” dedi Bree. “Yolculukta size sağlayabileceğim koruma ve yardımı kabul edeceğinize

inanıyorum, Madam Hwin.”

“Benimle konuşacağın yerde niye atımla konuşup duruyorsun?” diye sordu kız.

“Affedersiniz Tarkheena” dedi Bree (kulaklarını hafifçe geriye eğerek), “Calormenliler gibi konuşuyorsun. Oysa Hwin ve ben özgür Narnialılarız. Narnia’ya kaçıyorsan, sanırım sen de özgür bir Narnialı olmak istiyorsun. Bu durumda Hwin senin atın değil artık. Tam tersine, senin onun insanı olduğun söylenebilir.”

Kız konuşmak için ağzını açtı fakat durakladı. Böyle bir şeye tanık olmamıştı daha önce.

“Hâlâ” dedi bir an durakladıktan sonra, “hep beraber gitmenin çok yararı olup olmayacağından emin değilim. Fark edilmemiz olasılığı daha fazla değil mi?”

“Daha az” dedi Bree. Kısrak da “Evet, beraber gidelim” dedi, “çok daha rahat olur. Takip edeceğimiz yoldan bile emin değiliz. Eminim, böyle bir süvari atı, bizim bildiğimizden fazlasını biliyordur.”

“Off, aman Bree” dedi Shasta, “bırak kendi yollarına gitsinler. Bizi istemediklerini görmüyor musun?”

“Sizi istiyoruz” dedi Hwin.

“Buraya bak” dedi kız. “Seninle gitmeye bir şey diyeceğim yok Bay Savaş Atı, ama bu çocuğa gelince. Onun bir casus olmadığını nereden bileceğim?”

“Neden hemen, sana uygun olmadığımı düşündüğünü söylemiyorsun ki?” dedi Shasta.

“Sakin ol Shasta” dedi Bree. “Tarkheena’nın sorusu akla uygun. Ben çocuğa kefil olurum Tarkheena. Bana sadık ve iyi bir arkadaş oldu. Ve o kesinlikle bir Narnialı ya da Archenlandlı.”

“Tamam öyleyse. Beraber gidelim.” Fakat Shasta’ya hiçbir şey söylememişti ve onu değil, Bree’yi istediği açıktı.

“Harika!” dedi Bree. “Peki, şimdi bizlerle o korkunç hayvanlar arasında bu su olduğuna göre, siz insanların eyerlerimizi çıkarmasına, dinlenmemize ve birbirimizin hikâyelerini dinlemeye ne dersiniz?”

İki çocuk da atlarının koşum takımlarını çıkardılar. Atlar bir süre otlandı ve Aravis eyerinin çantasından oldukça iyi yiyecekler çıkardı. Fakat Shasta somurtarak, hayır teşekkür ederim dedi ve karnının aç olmadığını söyledi. Shasta, katı ve soylu tavırlar olduğunu sandığı tavırlar takınmaya çalıştı, fakat bir balıkçı kulübesi genellikle soylu tavırların öğrenileceği bir yer olmadığından, sonuç çok kötü oldu. Başarılı olamadığının biraz olsun bilincindeydi ve bundan dolayı daha da somurtkanlaştı ve eskisinden daha fazla sakarlaştı. Bu arada iki at güzelce anlaşıyorlardı. Narnia’daki aynı yerleri hatırlıyorlardı – “Kunduz bendinin üstündeki otluk alanlar” – ve birbirleriyle ikinci dereceden bir tür kuzen olduklarını öğrenmişlerdi. Bu durum insanlar için her şeyi daha da çekilmez hale getirmişti ki sonunda Bree, “Tarkheena, şimdi bize kendi hikâyeni anlat ve acele de etme – rahatım çok yerinde şimdi” dedi.

Aravis, kıpırdamadan oturup her zamankinden farklı bir ton ve biçimde konuşarak hemen başladı. Çünkü Calormen’de hikâye anlatımı (hikâyeler gerçek olsa da olmasa da) öğretilen bir şeydir, tıpkı İngiliz kız ve oğlanlarına makale yazmasını öğrettikleri gibi… Fark, herkesin hikâyeleri duymak istemesindedir, halbuki ben makaleleri okumak isteyen hiç kimseyi duymadım.

"Adım" dedi kız hemen, "Aravis Tarkheena ve ben Kidrash Tarkaan'ın tek kızıyım. O ki Tanrı Tash'ın soyundan gelen Ardeeb Tisroc'un oğlu Ilsombreh Tisroc ve onun oğlu Kidrash Tarkaan'ın oğlu Rishti Tarkaan'ın oğludur. Babam, Calavar eyaletinin efendisidir ve Tisroc'un – ömrü uzun olsun – huzuruna ayakkabılarıyla çıkma hakkına sahiptir. Annem – Tanrı huzur içinde yatırsın – öldü ve babam başka bir kadınla evlendi. Erkek kardeşlerimden biri uzak batıda isyancılarla savaşırken şehit oldu ve diğeri de henüz çocuk. Sonra nedense babamın karısı, üvey annem benden nefret ediyordu ve ben babamın evinde yaşadığım sürece, günler onun için çekilmez oluyordu. Bu yüzden babamı, beni Ahoshta Tarkaan ile evlendirmesi için ikna etti. Şimdi, bu Ahoshta, son zamanlarda dalkavukluğu ve dalavereci danışmanların yardımıyla Tisroc'un – ömrü uzun olsun – gözüne girdi; birçok şehrin efendisi ve Tarkaan'ı yapıldı. Ahoshta'nın, şimdiki başvezir öldüğünde başvezir seçilme olasılığı çok yüksek olabilir ama o soylu biri değildir. Üstelik altmış yaşında, kambur ve yüzü de maymuna benziyor. Buna karşın babam, karısının iknasıyla Ahoshta'nın gücü ve zenginliğine kapılıp, haberciler göndererek evlenme teklifini iletti. Teklif kabul edildi ve Ahoshta, bu yaz ortasında benimle evleneceğini bildirdi.

Haberi duyduğumda gözlerim karardı ve kendimi yatağa atıp bütün gün ağladım. Ertesi gün kalkar kalkmaz, yüzümü yıkadım ve kısrağım Hwin'i eyerlettim. Kardeşimin Batı savaşlarında kullandığı keskin hançeri de yanıma alarak, tek başıma yola çıktım. Babamın evi gözden kaybolunca ve ıssız bir ormanda yeşil, açık bir alana geldiğimde, kısrağım Hwin'den indim. Hançeri çıkardım ve kalbime saplamak için uygun bir yer aradım. Göğsümü açtım, ölür ölmez beni kardeşimin yanına göndermeleri için bütün Tanrılara yalvardım. Sonra gözlerimi kapayıp dişlerimi sıktım ve hançeri kalbime sokmaya hazırlandım. Fakat o an kısrağım Hwin, insan gibi konuştu: 'Ey sahibem' dedi, 'Asla canınıza kıymayın. Çünkü yaşarsanız şansınız açılabilir. Oysa bütün ölüler birbirine benzer.'"

Bu sırada Hwin “Bu kadar önemli bir şey söyleyebileceğim aklıma gelmezdi” diye mırıldandı.

Hikâyeden adamakıllı hoşlanan Bree ona, “Şşşş, madam şşşşş” dedi. “Hikâyeyi heybetli Calormen âdetlerine göre anlatıyor; Tisroc’un sarayındaki hiçbir masalcı bundan daha iyi anlatamaz. Lütfen devam edin Tarkheena.”

“Atımın insanoğlunun dilini konuştuğunu duyunca” diye devam etti Aravis, “ölüm korkusu aklımı başımdan aldığı için hayal görüyorum galiba, dedim kendi kendime. Ve içim utançla doldu, çünkü soyumuzda hiç kimse ölümden bir sinek ısırması kadar bile korkmaz. Bu nedenle, ikinci kez kendimi öldürmek istedim, fakat Hwin yanıma geldi, başını benimle hançerin arasına koydu ve bunun nedenini mükemmel bir şekilde açıkladı. Sonra da bir ananın kızını azarladığı gibi azarladı beni. O sırada merakım öylesine artmıştı ki kendimi öldürmeyi ve Ahoshta’yı unutup, ‘Ey benim kısrağım, insanoğulları gibi konuşmayı nasıl öğrendin?’ dedim. İşte o zaman Hwin, hepimizin bildiği şeyleri; Narnia’da konuşan hayvanların olduğunu ve kendinin küçük bir tayken oradan nasıl çalındığını anlattı. Narnia’nın ormanlarından, kalelerinden, nehirlerinden ve büyük gemilerinden söz etti. Sonunda ben ‘Tash, Azaroth ve Gecelerin Hanımı Zardeenah adına, Narnia ülkesinde yaşamayı çok arzuluyorum’ dedim. ‘Ey sahibem’ diye cevapladı kısrak, ‘Narnia’da olsaydın mutlu olurdun, çünkü o ülkede hiçbir kız kendi arzusunun aksine, evlendirilmeye zorlanmaz.’

Onunla uzun bir süre konuştuktan sonra umutlanmıştım ve kendimi öldürmediğime sevindim. Dahası, Hwin’le beraber kaçmaya karar verdik ve şöyle bir plan yaptık: Eve döndük ve ben en güzel giysilerimi giyip babamın önünde şarkı söyleyip dans ettim. Onun benim için yaptığı evlilik hazırlıklarından sevinç duyuyormuş gibi davrandım. Aynı zamanda ona dedim ki, ‘Ey babacığım ve gözlerimin nuru, üç günlüğüne hizmetçilerimden biriyle ormana gidip, âdet olduğu üzere, genç kızların Zardeenah’ın hizmetinden ayrılacakları ve kendilerini evliliğe hazırlayacakları zaman yaptıkları gibi, genç kızların ve Gecelerin Hanımı Zardeenah’a adak adayıp dilek tutmak için iznini ve emirlerini istiyorum.’ Ve babam, ‘Ey kızım ve gözlerimin nuru, dediğin yapılacak’ diye cevapladı.

Fakat babamın huzurundan ayrılınca, hemen onun kölelerinden en yaşlısına, beni bebekken dizlerinde sallayan ve beni havadan ve ışıktan daha fazla seven hizmetçisine gittim. Ona sırrımı saklaması için yemin ettirdim ve benim adıma bir mektup yazmasını istedim. Kararımı değiştirmem için yalvardı, ağladı fakat sonunda 'Duymak, itaat etmektir' dedi ve tüm isteklerimi yerine getirdi. Mektubu mühürleyip koynuma sakladım."

"Peki, mektupta ne yazıyordu?" diye sordu Shasta.

"Sakin ol ufaklık" dedi Bree. "Hikâyeyi kesiyorsun. Zamanı geldiğinde mektuptan bahsedecek bize. Devam et Tarkheena."

"Sonra benimle ormana gelip Zardeenah ayinlerine katılacak olan hizmetçiyi çağırdım. Onu biraz oyaladım, şarap ikram ettim ve sabahleyin beni erkenden uyandırmasını söyledim. Fakat içkisine öyle şeyler karıştırdım ki, bütün bir gece ve gündüz uyuyacağını biliyordum. Baba ocağımdaki herkes kendini uykuya teslim edince, kalktım. Odamda sakladığım, kardeşimin anısı olan zırhı kuşandım. Sahip olduğum tüm parayı ve bazı mücevherleri kuşağıma koydum. Yiyecek bir şeyler de aldım ve kısrağı kendi ellerimle eyerleyip, gece yarısından sonra uzaklaştım. Yönümü, babamın gittiğimi düşüneceği gibi ormana doğru değil, kuzeydoğuya, Tashbaan'a doğru ayarladım."

"Babamın, söylediğim sözlere aldanarak, üç gün boyunca beni aramayacağını biliyordum. Ve dördüncü gün biz, Azim Balda şehrine ulaştık. Azim Balda birçok yolun kesiştiği bir yerdedir ve oradan Tisroc'un – ömrü uzun olsun – habercileri, imparatorluğun her yerine hızlı atlarla haber taşırlar. Onlarla haber göndermek büyük Tarkaanların haklarından ve ayrıcalıklarından biridir. Bundan dolayı Azim Balda'daki imparatorluk habercilerinin evine, Baş Haberci'ye gittim: 'Ey Haberci efendi, amcam Ahoshta Tarkaan'ın, Calavar'ın efendisi Kidrash Tarkaan'a bir mektubu var. Şu beş ay lirasını al ve mektubu ona ulaştır' dedim. Haberci, 'Duymak, itaat etmektir' dedi.

Bu mektup Ahoshta tarafından yazılmış gibi taklit edilmişti ve mesajın anlamı şöyleydi: 'Ahoshta Tarkaan'dan Kidrash Tarkaan'a selamlar ve barış

dileğiyle. Merhametsiz ve dayanılmaz Tash adına. Şu bilinsin ki, benimle kızınız Aravis Tarkheena arasındaki evlilik anlaşmasını yerine getirmek üzere evinize doğru yol alırken, genç kızların geleneklerine uygun olarak Zardeenah'a adak adama ayinlerini bitirmiş olan bir kızla ormanda karşılaşmam, Tanrıları ve şansımı güldürdü. Güzelliği ve nezaketini sevdiğim bu kişinin kim olduğunu öğrendiğimde, aşkım alevlendi ve onunla hemen evlenmezsem güneşin kararacağını hissettim. Bu duyguyla, gerekli armağanları hazırlayıp karşılaştığım saatte kızınızla evlendim ve kendi evime döndüm. Şimdi ikimiz de, mümkün olduğunca çabuk buraya gelmenizi, yüzünüz ve konuşmalarınızla bizi sevindirmenizi diler, dualar ederiz. Bu arada, büyük miktardaki masraf ve harcamalarım nedeniyle, karımın başlık parasını da gecikmeksizin getirmenizi rica ederim. Siz ve ben kardeşiz. Tamamıyla kızınıza beslediğim büyük aşkın neden olduğu bu ivedi evliliğin sizi kızdırmayacağına eminim. Tanrıların merhameti üzerinizde olsun.'

Babam böyle bir mektubu aldığında ya Ahosta'ya haber gönderecek ya da kendisi gidecekti. Bu nedenle mektubu verir vermez hemen Azim Balda'yı terk ettim. Olay ortaya çıkmadan Tashbaan'ın ötesinde olmalıydım. Takip edilmekten korkmuyordum. İşte aslanlar tarafından kovalandığım, tuzlu suda yüzerken sizinle karşılaştığım bu geceye gelene kadarki hikâyemin özeti bu."

"Kıza ne oldu – uyuşturduğun kıza?" diye sordu Shasta.

"Kuşkusuz, geç kalktığı için dayak yemiştir." dedi Aravis soğukça. "Ama o üvey annemin bir oyuncağı ve casusuydu. Dayak yediyse çok memnun olurum."

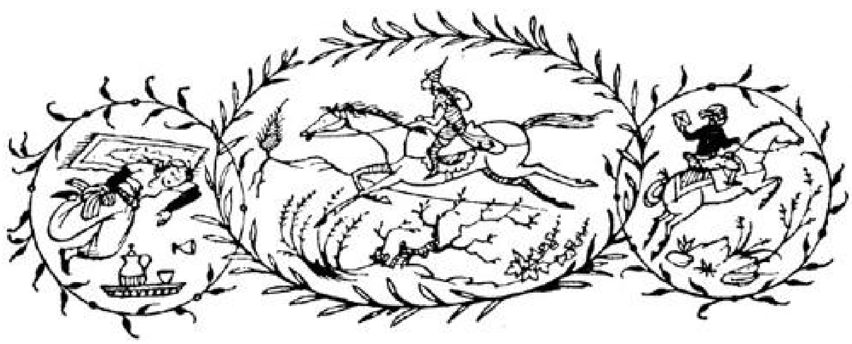
"Bence bu doğru değil" dedi Shasta.

"Bunların hiçbirini seni memnun etmek için yapmadım" dedi Aravis.

“Bu hikâyede anlamadığım bir başka şey daha var” dedi Shasta. “Sen yetişkin değilsin. Benden daha büyük olduğuna inanmıyorum. Bu yaşta nasıl evlenebilirsin ki?”

Aravis’in bir şey demesine fırsat kalmadan Bree atıldı: “Shasta, cahillik etme. Büyük Tarkaan ailelerinde kızlar hep bu yaşta evlenir.”

Shasta kıpkırmızı oldu (neyse ki hava, diğerlerinin görebileceği kadar aydınlık değildi) ve küçümsendiğini hissetti. Sonra Aravis, Bree’nin hikâyesini sordu. Bree konuşurken Shasta, kötü bir binici olması ve attan düşmeleri üstüne, gerektiğinden çok fazla şey anlatıldığını düşünüyordu. Bree, açıkça bunun çok komik olduğunu düşünüyordu, fakat Aravis gülmüyordu. Bree bitirdiğinde hepsi uykuya daldılar.

Ertesi gün dördü birden; iki at ve iki insan, yolculuklarına beraberce devam ettiler. Shasta, Bree ile yalnızken yolculuğun daha hoş olduğunu düşünüyordu. Çünkü şimdi, hemen hemen bütün konuşmalar Bree ile Aravis arasında geçiyordu. Bree, Calormen’de uzun süre hep Tarkaanlar ve onların atları arasında yaşamıştı ve kuşkusuz Aravis’in bildiği birçok kişiyi ve yeri biliyordu. Aravis ona arada bir, “Ama sen Zulindreh’teki savaşa katıldıysan kuzenim Alımash’ı görmüş olmalısın” gibi şeyler söylüyordu ve Bree, “Ah, evet Alımash… o sadece arabacıların yüzbaşısıydı biliyorsun. Ben araba sürenlerle ve araba çeken türden atlarla pek ilgilenmezdim. Onlar gerçek süvari değil. Fakat Alımash değerli bir soyludur. Teebeth’i fethettikten sonra yem torbamı şekerle doldurmuştu.” diyordu. Ya da Bree, “Ben o yaz Mezreel’deki göldeydim!” diyordu ve Aravis, “Oh, Mezreel! Bir arkadaşım vardı orada, Lasaraleen Tarkheena adında. Ne harika bir yerdir orası. O bahçeler ve bin bir parfüm vadisi!” diye cevaplıyordu. Shasta neredeyse dışlandığını düşünüyordu. Oysa Bree’nin aklından hiç mi

hiç geçmiyordu bu. Aynı şeyler hakkında çok şey bilen insanlar kendilerini konuşmaktan alamazlar ve siz de oradaysanız dışlandığınızı düşünürsünüz ister istemez.

Kısrak Hwin, Bree gibi büyük bir savaş atının yanında epeyce utangaçtı ve çok az konuşuyordu. Aravis’e gelince, o da elinden geldiğince Shasta’yla konuşmamaya dikkat ediyordu.

Bununla beraber çok kısa bir süre sonra düşünmeleri gereken daha önemli şeyler çıktı. Tashbaan’a yaklaşıyorlardı. Şimdi daha sıklıkla ve daha büyük köylerden geçiyorlardı. Yollar daha kalabalıktı. Artık tüm yolculuklarını hemen hemen geceleyin yapıp, gündüzleri de ellerinden geldiğince iyi saklanıyorlardı. Her molada, Tashbaan’a varınca ne yapacakları üstüne uzun uzun tartışıyorlardı. Bunun üstüne düşünmeyi şu ana kadar ertelemişlerdi, ancak artık buna vakitleri yoktu. Bu tartışmalar sırasında Aravis, Shasta’ya karşı bir nebze de olsa, dostane davranmaya başladı; bir insan plan yaparken, özel bir şey konuştuğu zamankinden daha iyi geçinir insanlarla.

Bree, yapmaları gereken ilk şeyin, şansları kötü gidip de şehri geçerken ayrı düşerlerse, Tashbaan’ın uzak yakasında buluşabilecekleri bir yer ayarlamak olduğunu söylüyordu. En iyi yerin çölün kıyısındaki Antik Kral Mezarları olduğunu belirtti. “Büyük, taştan arı yuvalarına benziyorlar” dedi, “görmemeniz olanaksız. En iyi yanı da, hiçbir Calormenli oraya yaklaşmaz çünkü orasının gulyabanilerin sık sık uğradığı bir yer olduğunu düşünüyorlar ve korkuyorlar.” Aravis, yerin gerçekten cinli olup olmadığını sordu. Bree, kendinin özgür bir Narnia atı olduğunu ve bu Calormen hikâyelerine inanmadığını söyledi. Shasta da Calormenli olmadığını ve bu eski cin hikâyelerine metelik vermediğini ekledi, ama bu bütünüyle doğru değildi. Bu sözler Aravis’i epeyce etkilemişti (o an biraz canını da sıkmasına karşın) ve kuşkusuz o da, hiçbir cinden korkmadığını söyledi. Tashbaan’ın öbür yakasındaki mezarların buluşma yeri olması kararlaştırıldı. Herkes iyi ilerleme kaydettiklerini düşünüyordu; ta ki Hwin, asıl sorunun Tashbaan’ı geçince nereye gitmeleri gerektiği değil, Tashbaan’ı nasıl geçecekleri olduğunu alçakgönüllülükle işaret edene kadar.

“Bu sorunu yarın çözeriz madam” dedi Bree, “Şimdi yatma zamanı.”

Ne var ki çözmek pek kolay değildi. Aravis'in ilk teklifi, Tashbaan'a hiç girmeden, şehrin aşağı yakasındaki nehri yüzerek geçmekti. Fakat Bree bunu kabul etmedi. İki nedeni vardı: Birincisi, nehrin ağzının çok geniş olması nedeniyle Hwin'in, özellikle sırtında bir biniciyle, çok uzun yüzecek olmasıydı. (Bu mesafenin kendisi için de çok uzun olacağını düşünüyordu ancak bunun hakkında pek konuşmadı.) İkincisi de, nehirde çok sayıda gemi olacağı ve gemi güvertesinden iki atın yüzdüğünü gören hemen herkesin kesinlikle meraklanacağıydı.

Shasta, nehrin yukarısına, Tashbaan'ın üst yakasına gidip, nehrin dar olduğu yerden geçmeleri gerektiğini düşünüyordu. Ancak Bree, nehrin iki yakasında da kilometrelerce uzanan bahçeler ve zevk evleri olduğunu, içlerinde Tarkaan ve Tarkheenaların yaşadığını, yollarda atlara bindiklerini ve nehirde yüzme partileri verdiklerini açıkladı. Orasının gerçekte, Aravis'i ve hatta kendisini tanıyacak biriyle karşılaşılacak dünyadaki en uygun yer olduğunu söyledi.

"Kılık değiştirmemiz gerekiyor" dedi Shasta.

Hwin, şehri bir kapıdan diğer kapıya doğrudan geçmenin kendisine en güvenli yol gibi göründüğünü, çünkü insanın kalabalıkta daha az fark edileceğini söyledi. Fakat kılık değiştirme fikrini de onayladı. "İki insan da eski giysiler giymeli ve köylü ya da köle gibi görünmeliler. Aravis'in zırhı ve bizim eyerlerimiz bohçalanıp sırtımıza konulmalı ve çocuklar bizi sürüyormuş gibi davranmalılar ki, insanlar bizim yük taşıyan atlar olduğumuzu sansınlar."

"Sevgili Hwin!" dedi Aravis küçümseyerek, "Ne kadar kılık değiştirirsen değiştir, kimse Bree'nin bir savaş atından başka bir şey olduğuna inanmaz!"

"Gerçekten öyle galiba" dedi Bree, kulaklarını biraz geriye çekerek ve homurdanarak.

"Çok iyi bir plan olmadığını biliyorum" dedi Hwin. "Fakat tek şansımızın bu olduğunu düşünüyorum. Uzun süredir tımarlanmadık ve eski halimizle hiç ilgimiz yok (eminim, en azından ben öyleyim). Üstümüzü iyice çamura bularsak, sanki yorgun ve tembelmiş gibi, başımız eğik yürürsek – ve toynaklarımızı zorlukla kaldırırsak – fark edilmeyebiliriz.

Ayrıca kuyruklarımız da kısa kesilmeli; düzgünce değil, biliyorsunuz, gelişigüzel."

"Sevgili madam" dedi Bree, "bu kılıkta Narnia'ya gitmenin ne kadar uygunsuz olacağını hiç düşündünüz mü?"

"Şey" dedi Hwin alçakgönüllülükle (çok anlayışlı bir kısraktı), "önemli olan oraya ulaşabilmek."

Hiçbirinin içine sinmemesine karşın, Hwin'in planı sonunda kabul edildi. Uygulanması zor bir plandı ve biraz da olsa, Shasta'nın hırsızlık, Bree'nin ise "yağmalama" dediği şeyi içeriyordu. O akşam bir çiftlikte birkaç çuval, diğerinde de bir rulo halat kayboldu! Fakat Aravis'in giymesi için bir köyden edindikleri yıpranmış oğlan çocuğu giysilerinin parası ödenmiş, dürüstçe satın alınmıştı. Akşam karanlığı çökerken Shasta, zafer kazanmış bir edayla, giysilerle birlikte geri dönmüştü. Diğerleri onu, yollarının tam üzerinde uzanan alçak, ormanlık sıradağların eteğindeki ağaçların arasında bekliyorlardı. Herkes çok heyecanlıydı, çünkü önlerindeki son tepenin sırtına ulaştıklarında, aşağıdaki Tashbaan'a bakıyor olacaklardı. "Sağ salim geçmiş olmayı arzulardım" diye mırıldandı Shasta, Hwin'e. "Oh, ben de, ben de" dedi Hwin hararetle.

O gece oduncuların patikasını izleyerek, orman içinden dolanarak sırta tırmandılar. Ormandan çıkıp tepeye ulaştıklarında, aşağılarındaki vadide binlerce ışık gördüler. Shasta'nın büyük bir şehrin nasıl olduğu hakkında hiçbir bilgisi yoktu ve bu da onu korkutmuştu. Akşam yemeklerini yediler ve çocuklar biraz uyudu. Fakat atlar sabahleyin onları çok erken uyandırdılar.

Yıldızlar hâlâ görülebiliyordu. Otlar buz gibi soğuk ve ıslaktı. Sağ taraflarında, denizin üzerinde güneş doğmaya başlamıştı. Aravis birkaç adımda ormana daldı ve yeni, yıpranmış giysileri içinde tuhaf bir görüntüyle, gerçek giysilerini bohçalamış olarak geri geldi. Bohçası, zırhı, kalkanı, kılıcı, atların eyerleri ve geriye kalan takımları çuvallara konuldu. Bree ve Hwin, şimdiden kendilerini becerebildikleri kadar ıslatıp kirletmişlerdi. Geriye sadece kuyruklarının kısaltılması kalmıştı. Bunu yapabilecekleri tek araç Aravis'in kılıcı olduğu için, çuvallardan birini

yeniden açmak zorunda kalmışlardı. Oldukça uzun süren bir işti ve atların canını epeyce yakmıştı.

"Yemin ederim ki!" dedi Bree. "Eğer konuşan bir at olmasaydım suratınıza bir güzel çifte atardım! Ben sizin kuyruğumu keseceğinizi sanmıştım, yolacağınızı değil. Kendimi yolunmuş gibi hissediyorum."

Alacakaranlığa ve üşümüş parmaklara karşın sonunda her şey yapılmıştı: Büyük çuvallar atların sırtına bağlanmış, ip yularlar (gemlerin ve dizginlerin yerine bunu takıyorlardı artık) çocukların ellerinde, yolculukları başlamıştı:

"Unutmayın" dedi Bree, "mümkün olduğunca birbirimizden ayrılmayalım. Olmazsa Antik Kral Mezarlarında buluşalım. Oraya önce varan diğerlerini beklesin."

"Ve unutmayın" dedi Shasta. "Ne olursa olsun, siz atlar, ne olduğunuzu unutup konuşmaya başlamayın."

Shasta Narnialılarla Karşılaşıyor

Shasta önceleri, aşağıdaki vadide, birkaç kubbe ve sivri kulenin içinden yükseldiği buğu denizinden başka hiçbir şey görememişti. Fakat ışık arttıkça ve sis dağıldıkça daha fazlasını görebiliyordu. Geniş bir nehir iki kola ayrılmıştı ve aralarındaki adada dünya harikası Tashbaan şehri bulunmaktaydı. Adanın çevresi yüksek duvarlarla çevrelenmiş, suyun eteklerini dövdüğü, saymaya çalışmaktan kısa sürede vazgeçtiği birçok kuleyle tahkim edilmişti. Duvarların içinde ada, bir tepe gibi yükseliyordu. Tepedeki büyük Tash Tapınağı'na ve Tisroc'un sarayına kadar tüm yamaçlar, binalarla kaplıydı – teras üstüne teras, cadde üstüne cadde, zikzak yollar ya da kenarlarında portakal ve limon ağaçlarıyla devasa merdivenler, çatılardaki bahçeler, balkonlar, uzun, kemerli yollar, sütunlu geçitler, burçlar, sivri kuleler ve minareler vardı. Sonunda, güneş denizden doğup da tapınağın gümüş kaplı kubbesinden ışıklar yansıdığında, Shasta'nın gözleri neredeyse kamaşmıştı.

"Devam et Shasta" deyip durdu Bree.

Vadinin her iki yakasındaki nehir kenarlarında öyle bahçeler vardı ki, yaklaşıp ağaçların arasından bakan sayısız evin beyaz duvarlarını görene kadar, bir orman gibi görünüyorlardı. Biraz daha yaklaştıklarında Shasta, meyve ve çiçeklerin nefis kokusunu hissetti. On beş dakika sonra bahçelerin arasındaydılar. İki tarafında beyaz duvarların olduğu ve duvarların üzerinden ağaç dallarının sarktığı düzgün bir yolda ağır adımlarla yürüyorlardı.

“Bence” dedi Shasta saygılı bir sesle, “burası harika bir yer.”

“Tahmin ederim” dedi Bree. “Fakat keşke öbür tarafa geçmiş olsaydık. Narnia ve kuzeye!” O anda alçak ve titreşen bir ses duyulmaya başladı ve sanki bütün vadi o ses yüzünden sallanıyormuş gibi olana kadar giderek arttı. Müzikli bir sesti, fakat ürküntü verecek kadar güçlü ve heybetliydi.

“Şehrin kapılarının açılması için çalınan borular olmalı” dedi Bree. “Bir dakika sonra orada olacağız. Aravis, şimdi omuzlarını biraz daha düşür, adımlarını ağırlaştır ve bir prenses gibi davranmayı bırak. Bütün yaşamın boyunca tekmelenip tokatlandığını ve sana kötü sözler edildiğini düşünmeye çalış.”

“Bana öğüt vereceğine…” dedi Aravis, “başını biraz sarkıtsan, boynunu daha az eğsen ve bir savaş atı gibi davranmasan daha iyi olmaz mı?

“Şşşşş” dedi Bree. “İşte geldik.”

Gelmişlerdi. Nehrin kenarına ulaşmışlardı. Önlerindeki yol, birçok kemeri olan bir köprü boyunca uzanmaktaydı. Su, ilk gün ışıklarıyla dans eder gibi pırıl pırıl kıpırdanıyordu. Bir an için sağ taraflarında, uzakta, nehrin ağzının yakınındaki gemilerin direklerini gördüler. Önlerinde, köprüde, yüklü eşek ya da katırlarıyla ya da sepetlerini başlarının üstünde taşıyan ve çoğu köylü olan birçok başka yolcu vardı. Çocuklar ve atlar kalabalığa karıştılar.

Shasta, yüzündeki tuhaf ifadeyi görünce Aravis’e, “Bir sorun mu var?” diye fısıldadı.

“Oh, senin için her şey çok iyi” diye fısıldadı Aravis sertçe. “Tashbaan’dan sana ne? Oysa ben böyle gizlice değil, önde askerler, arkada kölelerle bir arabaya kurulmuş, diyelim ki Tisroc’un – ömrü uzun olsun – sarayında bir ziyafete gidiyor olmalıydım.”

Shasta bunun çok gülünç olduğunu düşündü.

Köprünün öbür ucunda şehrin duvarları yükselmekteydi. Aslında geniş olan ancak çok yüksek olduğu için dar görünen girişteki pirinç kapılar, ardına kadar açıktı. Kapının her iki yanında, mızraklarını yere dayamış yarım düzine asker dikilmekteydi. Aravis, “Kim olduğumu bilselerdi toparlanıp selam dururlardı” diye düşünmekten kendini alamadı. Fakat diğerleri, nasıl geçeceklerini düşünüyor, askerlerin soru sormamaları için dua ediyorlardı. Şansları vardı; sormadılar fakat askerlerden biri bir köylünün sepetinden bir havuç alıp, kaba bir gülüşle Shasta’ya fırlattı:

“Hey! Seyis çocuk!” dedi, “Eğer efendin binek atına yük taşıttığını öğrenirse görürsün gününü.” Atlar hakkında biraz bilgisi olan hiç kimsenin, Bree’yi bir süvari atından başka bir şeyle karıştırmayacağını gösteren bu sözler onu çok fena korkuttu.

“Efendimin emri, ne yapayım!” dedi Shasta, ama dilini tutsaydı iyi olurdu çünkü asker, “Al bakalım seni gidi küçük pislik. Bu sana özgür insanlarla nasıl konuşman gerektiğini öğretir” deyip yüzüne öyle bir tokat vurdu ki, neredeyse yere düşüyordu. Shasta kısa bir süre ağladı, ağır dayaklara alışkındı.

Neyse ki hiçbiri de durdurulmadan şehre sızmışlardı. Kapıların ardındaki Tashbaan, daha önce uzaktan gördükleri kadar görkemli gelmemişti onlara. Girdikleri ilk cadde daracıktı ve her iki yanındaki duvarlarda neredeyse hiç pencere yoktu. Şehir, Shasta’nın umduğundan daha kalabalıktı. Kısmen, onlarla beraber gelen (ve pazara giden) köylülerden oluşuyordu bu kalabalık, fakat aynı zamanda sucular, şekerlemeciler, hamallar, askerler, dilenciler, pejmürde çocuklar, tavuklar, başıboş köpekler ve çıplak ayaklı köleler de vardı. Orada olsaydınız asıl fark edeceğiniz şey, yıkanmamış insanların, pis köpeklerin, sarımsak, soğan ve her yere yayılmış çöplerin kokusu olurdu.

Shasta bir rehber gibi davranıyordu, ama gerçekte yolu bilen Bree idi ve burnuyla yavaşça dürterek ona yolu göstermekteydi. Az sonra sola döndüler ve dik bir yokuşa tırmanmaya başladılar. Hava çok temiz ve güzeldi. Her iki yanı ağaçlı olan yol boyunca, yalnızca sağ tarafta evler vardı. Sol tarafta, şehrin aşağısındaki evlerin çatılarına bakıyorlar ve nehrin epeyce yukarısını görebiliyorlardı. Sonra sağa doğru keskin bir dönemeci geçip yukarı tırmanmaya devam ettiler. Zikzaklar çizerek Tashbaan'ın merkezine doğru gidiyorlardı. Çok geçmeden daha güzel sokaklara geldiler. Tanrıların ve Calormen kahramanlarının – bakıldığında hoş olmaktan daha çok, etkileyici olan – büyük heykelleri parlak kaideler üzerinde yükselmekteydi. Palmiyeler ve sütunlu kemerler, ateş gibi yanan yolları gölgeliyorlardı. Shasta, birçok sarayın kemerli kapısının aralığından, yeşil dalların, soğuk çeşmelerin ve bakımlı bahçelerin görüntüsünü yakalamış, içerisi güzel olmalı, diye düşünmüştü.

Her köşeyi dönüşlerinde Shasta, kalabalıktan kurtulacaklarını umuyordu, ancak bu bir türlü olmuyordu. Kalabalıkta çok yavaş ilerleyebiliyorlardı; bazen de tamamıyla durmak zorunda kalıyorlardı. Arada bir, biri yüksek sesle, "Yol açın, yol açın, Tarkaan'a yol açın" ya da "Tarkheena'ya yol açın" ya da "on beşinci vezire", "elçiye yol açın" diye bağırdığı zaman duruyorlardı ve kalabalık, duvarlara doğru sıkışıyordu. Bu sırada Shasta, bazen başlarının üstünden dört, hatta insan azmanı altı kölenin çıplak omuzlarında taşıdığı tahtırevanda tembelce uzanmış, uğruna bütün bu yaygaranın yapıldığı gösterişli efendiyi ya da hanımı görebiliyordu. Çünkü Tashbaan'da sadece bir trafik kuralı vardır; eğer kırbaçla yaralanmak ya da bir mızrağın kör tarafıyla dövülmek istemiyorlarsa, az önemli kişiler daha önemli kişilerin yolundan çekilmek zorundadır. Şehrin tepesine yakın (üzerlerinde sadece Tisroc'un sarayı vardı) görkemli bir caddede, bu duraklamaların en fecisi meydana geldi:

"Yol açın, yol açın, Tisroc'un (ömrü uzun olsun) misafiri Beyaz Barbarların Kralı'na yol açın! Narnialı lordlara yol açın!"

Shasta yoldan çekilmeye ve Bree'yi geri geri götürmeye çalıştı. Fakat hiçbir at, Narnialı konuşan bir at bile, kolay kolay gerileyemez. O an Shasta'nın hemen ardında bulunan kadın, iki eliyle kavradığı sert kenarlı sepeti Shasta'nın omuzlarına doğru iterek "Sen kimi itiyorsun? Gösteririm

gününü!” dedi. Sonra, yanındaki bir başkası onu itekledi ve Shasta o anlık kargaşada Bree’nin dizginlerini kaybetti. Daha sonra arkasındaki kalabalık o kadar sıkıştı ki, hiç hareket edemedi. Böylece kendisini istemeyerek de olsa ön sırada buldu ve caddeden aşağı gelmekte olan grubun harika bir görüntüsünü yakaladı. O gün içinde gördüğü bütün gruplardan tamamıyla farklıydı bu. Ön tarafta “Yol açın, yol açın” diye bağırarak ilerleyen tellal, yaklaşık yarım düzine adamın bulunduğu gruptaki tek Calormenliydi. Tahtırevanları yoktu, herkes yürüyordu. Ve Shasta ömründe onlara benzeyen kimse görmemişti. Bir kere, hepsi de kendisi kadar beyaz tenliydi ve çoğunluğu sarışındı. Calormen erkekleri gibi giyinmemişlerdi. Çoğunun bacakları dizlerine kadar çıplaktı. Tunikleri zarif, parlak ve – orman yeşili, tatlı sarı, mavi gibi – zengin renklerdeydi. Sarık yerine çelik ya da gümüş miğferler giymişlerdi; bazıları mücevher kakmalıydı, birinin de her iki yanında küçük kanatlar vardı. Bellerindeki kılıçlar Calormen palaları gibi eğik değil, uzun ve düzgündü. Birçok Calormenli gibi ciddi ve gizemli olmak yerine, ellerini kollarını serbestçe sallayarak yürüyorlar, gülüp konuşuyorlardı. Bir tanesi ıslık çalıyordu. Dostluk gösteren herkesle dost olmaya hazır olduklarını ve dost görünmeyenlere de, zerre kadar değer vermediklerini anlayabiliyordunuz. Shasta, ömründe böyle güzel bir görüntüye tanık olmadığını düşünüyordu.

Ne var ki bundan keyif alacak zamanı bulamadan, bir felaketle karşı karşıya kaldı. Sarı saçlı adamların başkanı aniden Shasta’yı işaret ederek, “İşte orada! Aradığımız kaçak orada!” diye bağırdı ve onu omuzlarından yakaladı. Bir an sonra Shasta’ya – ağlatacak kadar kötü değil, ama saygınlığının olmadığını bildirecek ağırlıkta – bir tokat attı ve onu sarsarak sözlerini sürdürdü:

“Yazıklar olsun sana! Ayıp ayıp! Senin yüzünden Kraliçe Susan’ın gözleri ağlamaktan kıpkırmızı oldu. Ne! Bütün gece kaçarsın ha! Neredeydin?”

Shasta’nın biraz olsun şansı olsaydı, Bree’nin altına gizlenip kalabalıkta kaybolmayı denerdi fakat sarı saçlı adamlar, şimdi onu çembere almışlar, sıkıca tutuyorlardı.

Kuşkusuz ilk aklına gelen şey, kendisinin fakir balıkçı Arsheesh'in oğlu olduğunu ve yabancı efendinin onu başka biriyle karıştırdığını söylemekti. Fakat aynı zamanda bu kalabalık yerde yapmak istediği son şey, kim olduğunu ve ne yaptığını açıklamaya çalışmaktı. Bunu yaparsa biraz sonra atını nereden aldığı, Aravis'in kim olduğu sorulacaktı. İşte o zaman – elveda Tashbaan'ı geçme şansı! Bir sonraki dürtüsü, yardım için Bree'ye bakmak oldu. Fakat Bree'nin bütün bu kalabalığa konuşabildiğini göstermeye hiç niyeti yoktu ve olabildiğince aptal görünerek orada dikiliyordu. Aravis'e gelince… Shasta, dikkat çekeceği korkusuyla ona bakmaya cesaret bile edememişti. Daha düşünmeye fırsat bulamadan Narnialıların başkanı söze girdi:

"Küçük lordun bir elinden saygıyla tut Peridan, ben de öbürünü tutacağım. Hadi gidelim. Küçük kaçağı evde görünce soylu kız kardeşimizin kafası oldukça rahat edecek."

Böylece Tashbaan'ın yarısını bile geçemeden, planları altüst olmuştu. Shasta, diğerlerine elveda deme fırsatı bile bulamadan, kendini yabancılar arasında yürürken ve gelecekte ne olacağını tahmin etmeyi düşünemez halde buldu. Narnialı Kral – Shasta, diğerlerinin konuşma biçiminden onun kral olduğunu anlamaya başlamıştı – ona sorular sorup duruyordu. Nerede olduğunu, nasıl kaçtığını, giysilerini ne yaptığını ve çok yaramaz olduğunu bilip bilmediğini sormuştu. Ama Kral "yaramaz" yerine "yaramazlık" diyordu.

Shasta hiç cevap vermiyordu; kendisi için tehlikeli olmayan sözler bulmakta zorlanıyordu.

"Ne! Konuşmayacak mısın?" diye sordu Kral. "Prens, seninle açık konuşacağım. Umarım bu konuşmama kararın, kaçışındaki kararlılık kadar kanına girmemiştir. Kaçışın bir çocukluk hevesi, bir eğlence olarak algılanabilir. Fakat Archenland Kralı'nın oğlu yaptıklarını anlatmalıdır, Calormenli bir köle gibi boynunu bükmemelidir."

Bu durum hiç de hoş değildi. Shasta bu genç kralın çok nazik bir yetişkin olduğunu düşünüyor ve onun üzerinde iyi bir izlenim bırakmak istiyordu.

Yabancılar onu – ellerinden sımsıkı tutarak – dar bir cadde boyunca, alçak merdivenlerden aşağı ve başka merdivenlerden yukarı, beyaz bir duvarla çevrili, her iki yanında uzun, kara selviler bulunan geniş bir giriş kapısına götürdüler. Kemeri geçince Shasta kendini, aynı zamanda bahçe olan bir avluda buldu. Ortadaki mermer havuzun berrak suyu, fıskiyeden düşen sularla sürekli dalgalanıyordu. Düzgün çimlik alanın etrafında portakal ağaçları vardı ve bahçeyi çevreleyen dört beyaz duvar, yediveren gülleriyle kaplıydı. Caddenin gürültüsü, tozu ve kalabalığı, aniden çok uzakta kalmış gibiydi. Hızla bahçeden geçirilip karanlık bir kapıya götürüldü. Tellal dışarıda kalmıştı. Biraz sonra, taş zemini, sıcaktan pişmiş ayaklarına çok hoş gelen bir koridora girdiler ve merdivenleri tırmandılar. Shasta, bir an sonra kendini, ardına kadar açılmış pencereleri kuzeye bakan ve bu yüzden hiç güneş girmeyen, büyük ve havadar bir odanın aydınlığında gözlerini kırpıştırırken buldu. Yerde, şimdiye kadar gördüklerinden çok daha güzel, renkli bir halı vardı ve ayakları, sanki derin bir yosunlukta yürürmüş gibi halıya gömülmekteydi. Duvarların çevresinde, üzerinde zengin görünümlü yastıkların bulunduğu alçak sedirler vardı. Ve oda kalabalıktı. Shasta, bazıları çok tuhaf insanlar diye düşünürken, odadaki en güzel kadın yerinden kalkıp onu kollarına aldı ve öptü. “Oh Corin, Corin nasıl yaparsın bunu?” dedi, “Annenin ölümünden beri o kadar yakın dosttuk ki, eğer ben sensiz eve dönseydim soylu babana ne söylerdim? Neredeyse, çok eskiden beri dost olan Archenland ve Narnia arasında bir savaşa sebep olacaktın. Yaramazlık dostum, bizi böyle kullanman yaramazlık.”

“Görülüyor ki” diye düşündü kendi kendine Shasta, “her neresiyse, Archenland prenslerinden biriyle karıştırıyorlar beni. Ve bunlar Narnialılar olmalı. Gerçek Corin nerede acaba?” Fakat bu düşünceler, onun yüksek sesle konuşmasına yardım etmedi.

“Neredeydin Corin?” dedi kadın, elleri hâlâ Shasta’nın omuzlarında.

“Ben – ben bilmiyorum” diye kekeledi Shasta.

“Görüyorsun Susan” dedi Kral. “Doğru ya da yanlış tek söz bile alamadım ağzından.”

“Majesteleri! Kraliçe Susan! Kral Edmund!” dedi biri ve Shasta sesin geldiği yere bakmak üzere döndüğünde şaşkınlıktan neredeyse küçük dilini yutacaktı. Çünkü bu, odaya ilk girdiğinde göz ucuyla gördüğü tuhaf insanlardan biriydi. Boyu Shasta’nınki kadardı, belinden yukarısı insan gibiydi fakat bacakları keçi bacaklarına benziyordu ve kıllıydı. Toynakları ve kuyruğu vardı. Teni epeyce kırmızımsı, kıvırcık saçlı, kısa sivri sakallıydı ve iki küçük boynuzu vardı. Bu bir Faun’du ve Shasta bugüne kadar böyle bir yaratığı ne görmüş ne de duymuştu. Siz eğer Aslan, Cadı ve Dolap diye bir kitap okuduysanız, onun adının Tumnus olduğunu ve Kraliçe Susan’ın kız kardeşi Lucy’nin, Narnia’ya gittiği ilk gün karşılaştığı Faun’un ta kendisi olduğunu bilmek istersiniz sanırım. Ancak şimdi oldukça yaşlıydı, çünkü Peter, Susan, Edmund ve Lucy yıllardan beri Narnia kralları ve kraliçeleriydiler.

“Majesteleri” diyordu Faun, “küçük ekselanslarını biraz güneş çarpmış. Bakın! Bilinci tam açık değil. Nerede olduğunu bilmiyor.”

Kuşkusuz bundan sonra herkes onu azarlamayı ve soru sormayı bıraktı; özenle sedire yatırıldı ve başının altına yastıklar konuldu, altın kupalar içinde buzlu şerbetler getirildi ve sessizce uzanması söylendi.

Hayatı boyunca Shasta’nın başına böyle bir şey gelmemişti. Bu kadar rahat bir sedirin üzerinde yatacağını ve bu kadar lezzetli bir şerbet içeceğini hayal bile etmemişti. Hâlâ diğerlerine ne olduğunu, bir yolunu bulup da nasıl kaçacağını ve onlarla mezarlarda nasıl buluşacağını ve gerçek Corin ortaya çıktığında neler olacağını merak ediyordu. Fakat şimdi aceleye gerek yoktu. Rahatı yerindeydi, hem birazdan belki de yiyecek iyi bir şeyler gelirdi! Bu arada, o serin ve havadar odadaki insanlar çok ilginçti. Faun’la beraber iki cüce – daha önce görmediği türden bir yaratık – ve çok büyük bir kuzgun vardı. Gerisi yetişkin, ama genç insanlardı; kadın-erkek hepsi, birçok Calormenliden daha şirin yüze ve sese sahiptiler. Biraz sonra Shasta, kendini konuşmayla ilgilenirken buldu. “Madam şimdi ne düşünüyorsunuz?” diyordu Kral, Kraliçe Susan’a (Shasta’yı öpen kadına). “Tam üç haftadır bu şehirdeyiz. Bu kara yüzlü âşığınızla, Prens Rabadash’la evlenip evlenmeyeceğinize dair bir karara vardınız mı kafanızda, yoksa?..”

Kadın başını salladı. “Hayır kardeşim” dedi, “Tashbaan’daki bütün mücevherleri verse bile evlenmem.” (“Ne!” diye düşündü Shasta. “Kral ve Kraliçe oldukları halde birbirleriyle evli değiller, birbirleriyle kardeşler.”)

“Şunu bil ki kardeşim” dedi Kral, “Onunla evlenseydin seni daha az severdim. Ve sana şunu söylemeliyim: Tisroc’un, elçileriyle evlilik teklifini iletmesinin ardından, Narnia’ya ilk kez gelen Prens, Cair Paravel’de misafirimizken ona o kadar içtenlik göstermen beni kuşkulandırıyordu.”

“Bu benim budalalığımdı Edmund” dedi Kraliçe Susan “ve bunun için yalvarırım beni affet. Ne var ki bu prens bizimle birlikte Narnia’dayken, şimdi Tashbaan’da göründüğü gibi değildi, farklıydı. Hepiniz şahidimsiniz ki, kardeşimiz Ulu Kral’ın onun için düzenlediği büyük turnuvada olağanüstü başarı göstermişti ve yedi gün boyunca bizimle uysalca ve nazikçe arkadaşlık etmişti. Ancak burada, kendi şehrinde, öbür yüzünü gösterdi.”

“Ah!” diye gakladı Kuzgun. “Bir atasözü, ne olduğuna karar vermeden önce ayıyı mağarasında gör, der.”

“Bu çok doğru, Sallowpad” dedi cücelerden biri. “Diğer bir atasözü de; gel benimle yaşa, beni tanıyacaksın, der.”

“Pekâlâ” dedi Kral. “Şimdi ne olduğunu gördük; yani o, çok gururlu, lükse düşkün, kanlı zalim ve kendini beğenmiş bir diktatör.”

“Öyleyse, Aslan’ın adına” dedi Susan, “Tashbaan’ı hemen bugün terk edelim.”

“Güçlük de işte burada kardeşim” dedi Edmund. “Çünkü şimdi, son iki gündür, hatta daha öncesinden beri kafamda beliren düşünceleri hepinize açıklamalıyım. Peridan, lütfen kapıyı kontrol et, casusluk yapmasınlar. Tamam mı? Şimdi. Evet, şimdi gizlilik içinde yapmalıyız bunu.”

Herkes çok ciddi görünmeye başlamıştı. Kraliçe Susan, sıçrayarak kardeşinin yanına koştu. “Oh, Edmund!” diye bağırdı “Neler oluyor? Yüzün hiç iyi görünmüyor.”

Prens Corin

"Sevgili kardeşim ve en güzel kalpli bayan" dedi Kral Edmund, "şimdi cesur olmalısın. Çünkü küçümsenecek bir tehlike değil bu."

"Nedir, Edmund?" diye sordu Kraliçe.

"Şu" dedi Edmund. "Tashbaan'ı terk etmemiz kolay olmayacak. Prens seninle evleneceğini umduğu sürece, bizler değerli konuklardık. Fakat Aslan'ın yelesi aşkına, senin düpedüz reddettiğini öğrenir öğrenmez, durumumuz mahkûmlarınkinden daha iyi olmayacak."

Cücelerden biri hafifçe bir ıslık çaldı.

"Sizi uyarmıştım Majesteleri, uyarmıştım" dedi Kuzgun Sallowpad. "Girerken han kapısı, çıkarken iğne yurdusu, demiş sepetteki ıstakoz!"

"Bu sabah Prens'le beraberdim" diye devam etti Edmund. İsteklerinin yerine gelmemesine biraz (fazlası zarar) alınmış. Senin uzun süren ertelemelerinden ve kararsız cevaplarından rahatsızlık duyuyor. Bu sabah senin aklındakini öğrenmek için çok ısrar etti. Ben, kadınların hayalleri üstüne hafif ve sıradan şakalarla bu sorusunu – aynı zamanda onun umutlarını azaltmak amacıyla – savuşturdum ve aşkının soğukça karşılanabileceğini ima ettim. Öfkesi ve tehlikeli tavırları arttı. Hâlâ nezaket gösterisinin maskesi altında olmasına karşın, konuştuğu her sözcükte bir tür tehdit vardı."

"Evet" dedi Tumnus, "Ben de dün akşam Başvezir'le yemek yerken her şey aynen böyleydi. Bana Tashbaan'ı sevip sevmediğimi sordu. Ve ben (her taşından nefret ettiğimi elbette söyleyemezdim, ama yalan da söyleyemeyeceğim için) yaz ortası yaklaştıkça kalbimin Narnia'nın serin ormanlarını ve ıslak yamaçlarını çektiğini söyledim. Onaylamadığı anlamına gelen bir gülümsemeyle dedi ki, 'Seni yeniden orada dans etmekten alıkoyacak hiçbir şey yok küçük keçi ayaklı; karşılık olarak Prens'imize bir gelin bıraktığınız sürece.'"

“Beni zorla karısı mı yapacağını söylemek istiyorsun?” diye hayretle bağırdı Susan.

“Ben de bundan korkuyorum Susan” dedi Edmund. “Karısı, hatta daha da kötüsü; kölesi…”

“Fakat bunu nasıl yapabilir? Tisroc, kardeşimiz Ulu Kral’ın böyle bir hakarete katlanacağını mı düşünüyor?”

“Sör” dedi Peridan, Kral’a. “O kadar akılsız olamazlar. Narnia’da kılıçların ve okların olmadığını mı düşünüyorlar?”

“Ne yazık ki” dedi Edmund, “Tisroc’un Narnia’dan çok da korkmadığını tahmin ediyorum. Biz küçük bir ülkeyiz. Büyük imparatorluğa komşu olan küçük ülkeler, her zaman büyük imparatorluğun yöneticisinden nefret etmişlerdir. Çünkü o, onları silip süpürmek ister. Kardeşim, Tisroc, Prens’in senin âşığın olarak Cair Paravel’e gelmesine izin verdiği ilk günden bu yana bence bir bahane arıyordu. Büyük bir olasılıkla Narnia ve Archenland’ı bir lokmada yutmak istiyor.”

“Bırak denesin” dedi ikinci cüce. “Denizde en az onun kadar güçlüyüz. Eğer karadan saldırırsa, çölü geçmek zorunda.”

“Doğru dostum” dedi Edmund. “Fakat çöl, savunma için güvenli mi? Sallowpad ne diyor?”

“Bu çölü iyi bilirim” dedi Kuzgun. “Çünkü gençliğimde üzerinde uçmadığım yer kalmadı.” (Burada Shasta’nın kulaklarını kabarttığına emin olabilirsiniz.) Eğer Tisroc büyük vaha yolunu izlerse, Archenland’a büyük bir ordu götüremeyeceği kesin. Bir günlük yürüyüş sonunda vahaya ulaşmaları mümkün olmasına karşın, oradaki su kaynakları bütün o askerlerin ve hayvanlarının susuzluğunu gidermeye yetmez. Ancak bir başka yol daha var.”

Shasta daha dikkatli dinliyordu şimdi.

“Bu yolu izlemek isteyen biri” dedi Kuzgun, “Antik Kral Mezarları’ndan yola çıkmalı ve Pire Dağı’nın ikiz tepelerini tam karşısına alıp kuzeybatıya doğru gitmeli. Ve böylece bir gün ya da biraz daha fazla bir süre yol

aldıktan sonra, taşlık bir vadinin girişine ulaşılır. Bu vadi öylesine dardır ki, insan iki yüz metre yakınına bin kez gelse, hâlâ vadinin orada olduğunu anlamayabilir. Bu vadinin tabanına baktığınızda ne ot, ne su ne de yararlı bir şey görebilirsiniz. Fakat aşağıya doğru devam edilirse bir nehre ulaşılır ve nehrin kıyısını izleyerek ta Archenland'a kadar gidilebilir."

"Calormenliler bu batı yolunu biliyorlar mı?" diye sordu Kraliçe.

"Dostlar, dostlar" dedi Edmund, "bu konuşmaların yararı ne? Eğer savaş çıkarsa Calormen'in mi yoksa Narnia'nın mı kazanacağını sormuyoruz. Kraliçe'nin onurunu korumak ve kendimizi bu uğursuz şehirden canlı olarak çıkarmak istiyoruz. Çünkü kardeşim Ulu Kral Peter, Tisroc'u defalarca yenmiş olmasına karşın, bu kez o bizi kurtarma fırsatı yakalamadan çok önce gırtlaklarımız kesilmiş ve onurlu Kraliçemiz, Prens'in karısı ya da büyük bir olasılıkla, kölesi olmuş olur."

"Silahlarımız var, Kral'ım" dedi birinci cüce. "Ve bu ev savunmaya oldukça elverişli."

"Ona kalırsa," dedi Kral, "kapıda canlarımızı pahalıya satacağımızdan hiç şüphem yok. Kraliçe'ye ölülerimizin üzerine basmadan ulaşamazlar. Ancak doğruyu söylemek gerekirse, bizler sadece kapandaki fareler gibiyiz."

"Çok doğru" diye gakladı Kuzgun. "Evlerdeki böylesi direnişlerden iyi hikâyeler çıkar ama herhangi bir sonuç çıkmaz. Birkaç defa geri püskürtüldükten sonra, düşman her zaman evi ateşe verir."

"Bütün bunlar benim yüzümden" dedi Susan gözyaşlarına boğularak. "Ah, keşke Cair Paravel'i hiç terk etmeseydim. Son mutlu günümüz, Calormen'den o elçiler gelmeden önceki gündü. Köstebekler bizim için meyve ağaçları dikiyorlardı . . . oh . . . oh." Ve yüzünü ellerine gömerek hıçkırmaya başladı.

"Cesaret, Su, cesaret" dedi Edmund. "Hatırlar mısın – Ne o? Bir derdin mi var Tumnus efendi?" O sırada Faun, sanki başına hâkim olamıyormuş gibi elleriyle iki boynuzunu tutmuş, içinde bir sızı varmış gibi ileri geri debeleniyordu.

“Konuşma benimle, konuşma benimle” dedi Tumnus. “Düşünüyorum. Düşünüyorum da ondan zorla nefes alabiliyorum. Bekle, bekle, bekle.”

Bir an için şaşkınlığın verdiği bir sessizlik oldu, sonra Faun başını kaldırdı, derin bir nefes aldı, alnındaki terleri sildi ve;

“Tek zorluk, görülmeden ve durdurulmadan – biraz da erzakla – gemimize binebilmek…”

“Evet” dedi cüce kuru bir sesle. “Dilencinin ata binmedeki tek zorluğunun, bir atı olmaması gibi.”

“Bekle, bekle” dedi Bay Tumnus sabırsızca. “Gerekli olan tek şey gemiye ulaşmak. Oraya eşya götürmek için bir bahane bulmalıyız.”

“Evet” dedi Kral Edmund şüpheyle.

“Öyleyse” dedi Faun, “Prens, bizim kalyonumuz Splendor Hyaline’ın güvertesinde verilecek büyük bir ziyafete davet edilse ne olur? Davetiye, Prens’e umut vermeli, ancak Kraliçe’nin onurunu zedelemeyecek bir biçimde zarifçe yazılmalı.”

“Bu çok iyi bir fikir, Sör” diye gakladı Kuzgun.

“Ve sonra” diye devam etti Tumnus heyecanla, “herkes, dostlarımız için hazırlık yapmak üzere gün boyunca gemiye gidip gelmemizi normal karşılayacak. Bazılarımız pazara gitsin. Sanki ziyafet veriyormuşuz gibi, cebimizdeki her kuruşu meyvecilerde, şekerlemecilerde, şarapçılarda harcasın. Ayrıca sihirbazlar, hokkabazlar, dansöz kızlar ve flütçülerin yarın gece gemiye gelmesini emredelim.”

“Anladım, anladım” dedi Kral Edmund, ellerini ovuşturarak.

“Sonra” dedi Tumnus, “bu gece hepimiz gemide oluruz. Ve karanlık basar basmaz—”

“Çek kürekleri, bas yelkenleri!” dedi Kral.

“Denize!” diye bağırdı Tumnus, havaya sıçrayıp dans etmeye başlayarak.

“Ve rotamızı kuzeye çeviririz” dedi birinci cüce.

“Eve dönüyoruz! Narnia ve kuzey için hurra!” dedi diğeri.

“Böylelikle Prens ertesi sabah uyanınca kuşların yuvadan uçtuğunu görecek!” dedi Peridan, ellerini çırparak.

“Oh Tumnus Efendi, sevgili Tumnus Efendi” dedi Kraliçe, onun ellerini tutup beraberce dans ederek salınırken. “Hepimizi kurtardın.”

“Prens bizi takip edecektir” dedi Shasta’nın adını bilmediği bir başka lord.

“En az korktuğum şey bu” dedi Edmund. “Nehirdeki bütün gemileri gördüm. Orada ne bir yelkenli savaş gemisi ne de hızlı kadırgaları var. Keşke bizi takip etse! Çünkü Splendor Hyaline – eğer bizi yakalarsa – arkamızdan gönderilecek her tekneyi batırabilir.

“Sör” dedi Kuzgun. “Yedi gündür karar vermeye çalışmamıza karşın Faun’unkinden daha iyi bir plan yapamadık. Ve şimdi bizim, kuşların dediği gibi, yumurtlamadan önce yuvamızı yapmamız gerekiyor. Bu da demek oluyor ki, yiyeceklerimizi alıp hemen işimize bakalım.”

Bundan sonra herkes ayağa kalktı, kapılar açıldı, lordlar ve yaratıklar, Kral ve Kraliçe’nin ilk önce dışarı çıkması için kenarda dikildiler. Shasta, ne yapması gerektiğini merak ediyordu ama Bay Tumnus, “Yatın orada Majesteleri, az sonra zatınıza bir ziyafet sunacağım. Gemiye binmek için

herkes hazır olana kadar hareket etmenize gerek yok" dedi. Shasta başını yeniden yastığa koydu, biraz sonra odada yalnızdı.

"Bu çok kötü" diye düşündü Shasta. Narnialılara bütün gerçeği anlatıp yardım etmelerini istemek aklına gelmemişti. Arsheesh gibi cimri ve zor bir adam tarafından büyütüldüğü için, yetişkinlere mümkün olduğunca hiçbir şey söylememe gibi kötü bir alışkanlığı vardı; yapmayı istediği şeyi ya engelleyeceklerini ya da bozacaklarını düşünüyordu. Kral, Narnialı ve konuşan hayvanlar oldukları için iki ata dostça davransa bile, Calormenli olduğu için Aravis'ten nefret edebilir; onu köle olarak satabilir ya da babasına geri gönderebilirdi. Kendisine gelince, "En azından şimdilik ona Prens Corin olmadığımı söyleyemem" diye düşünüyordu. "Bütün planlarını öğrendim. Kendilerinden biri olmadığımı öğrenirlerse beni bu evden sağ çıkarmazlar. Onları Tisroc'a ihbar edeceğimden korkarlar. Beni öldürürler. Bu arada gerçek Corin oraya çıkarsa, her şey berbat olur ve beni kesinlikle öldürürler!"

Görüyorsunuz ki Shasta'nın, soylu ve özgür doğmuş insanların nasıl davranacağı hakkında hiçbir bilgisi yoktu; "Ne yapacağım? Ne yapacağım?" deyip durdu kendi kendine. "Ne – eyvah, keçi kılıklı ufak yaratık yine geliyor."

Faun, ellerinde neredeyse kendisi kadar büyük bir tepsiyle, dans eder gibi, koşar adımlarla içeri girdi. Tepsiyi Shasta'nın sedirinin yanındaki kakmalı bir masaya koydu ve keçi ayaklarıyla yerdeki halının üzerine bağdaş kurup oturdu.

"Şimdi Prensçik" dedi. "İyice karnını doyur. Bu senin Tashbaan'daki son yemeğin."

Calormen geleneklerine göre yapılmış enfes bir yemekti. Sizi bilemem, ama Shasta sevmişti. Tepside ıstakoz, salata, mantarlı ve bademli çulluk dolması, tavuk ciğeri, pirinç, kuşüzümü ve fıstıkla yapılmış zengin karışımlı bir yemek ve buz gibi karpuz, siyah üzüm, dut şerbeti gibi her türlü yiyecek-içecek; küçük bir sürahide de sarı renkli, bir tür beyaz şarap vardı.

Shasta yemeğini yerken, güneş çarpması nedeniyle onun bilincinin tam açık olmadığını düşünen sevimli küçük Faun, hep birlikte eve döndüklerinde geçirecekleri güzel günlerden söz etti. Onun cana yakın ihtiyar babası Archenland Kralı Lune’un yaşadığı geçidin yamaçlarında bulunan küçük kalesi üstüne konuşmasını sürdürdü. “Ve unutma ki” dedi Bay Tumnus, “doğum gününde ilk kez bir savaş atına ve bir zırha sahip olacaksın; bunun için söz verildi sana. İşte o zaman majesteleri at üstünde mızrakla saldırıp kavga etmeyi öğrenecek. Ve birkaç yıl sonra, her şey yolunda giderse Kral Peter, seni Cair Paravel’de şövalye yapacağına dair soylu babana söz verdi. Bu arada, Narnia ve Archenland arasında dağların boğazlarından geçilerek birçok ziyaretler yapılacak. Kuşkusuz yaz festivali için gelip, bir hafta boyunca benimle kalacağına dair verdiğin sözü hatırlıyorsundur. Ormanın derinliklerinde ateşler yakılacak ve Faunlarla su perileri bütün gece dans edecekler. Kim bilir? – Aslan’ı da görürüz belki!”

Yemek bittiğinde Faun, Shasta’ya olduğu yerde sakince kalmasını söyledi. “Ve azıcık da uyursan zararı olmaz” diye ekledi. “Gemiye binmeden çok önce uyandırırım seni. Sonra, eve! Narnia ve kuzeye!”

Shasta, yemeğinden ve Tumnus’un ona tüm anlattıklarından öyle hoşlanmıştı ki, yalnız kaldığında düşünceleri değişmeye başladı. Şimdi, gemiyle Narnia’ya götürülmeyi, gerçek Prens Corin’in iş işten geçene kadar ortaya çıkmamasını umuyordu. Korkarım, gerçek Corin Tashbaan’da bırakılırsa, başına gelebilecekleri hiç düşünmüyordu. Mezarlarda bekleyen Aravis ve Bree’yi merak etmiyor değildi, fakat “Elimden ne gelir ki?” diyordu kendi kendine, “Nasıl olsa, Aravis benimle seyahat edemeyecek kadar soylu olduğunu düşünüyor, öyleyse yalnız başına gitsin.” Aynı

zamanda çölde bin bir güçlükle yol almaktansa, Narnia’ya deniz yoluyla gitmenin daha güzel olacağını düşünmekten kendini alamıyordu.

Shasta, bütün bunları düşündüğünde; eğer erkenden kalkıp uzun bir yürüyüş yapsaydınız ve heyecanlı bir günün sonunda, iyi bir yemek yiyip, bir arının vızıldayarak ardına kadar açık pencereden içeriye girdiği serin bir odada sedirde uzanıyor olsaydınız, benim sizden de yapmanızı bekleyeceğim şeyi yaptı; uykuya daldı.

Şiddetli bir şangırtıyla uyandı. Sedirden sıçrayarak etrafına bakındı. Odanın görüntüsünden – gölgeler ve ışıklar değişmişti – saatlerce uyumuş olması gerektiğini hemen anladı. Şangırtının nereden geldiğini de gördü: Pencerenin denizliğinde duran pahalı bir porselen vazo, paramparça kırılmış halde yerdeydi. Uyku mahmurluğuyla, dışarıdan pencerenin pervazına yapışmış iki eli gördü. Ellerin kavrayışı gittikçe güçlendi (eklemleri bembeyaz olmuştu) ve sonra bir baş ve bir çift omuz göründü. Bir an sonra pencerede, bir ayağı içerde bir ayağı dışarıda, ata binermiş gibi oturan, Shasta’nın yaşında bir çocuk belirdi.

Shasta, kendi yüzünü aynada hiç görmemişti. Görmüş olsaydı bile diğer çocuğun (sıradan bir günde) aynen kendisine benzediğini düşünmeyebilirdi. Gerçi o haliyle bu çocuk da kimseye benzemiyordu çünkü belki de hiç

görmediğiniz morlukta gözleri vardı ve bir dişi eksikti. Ayrıca giysileri (ilk giydiğinde muhteşem olmalıydılar) yırtık ve kirliydi, yüzünde çamur ve kan izleri vardı.

“Sen kimsin?” dedi çocuk fısıltıyla.

“Sen Prens Corin misin?” dedi Shasta.

“Elbette” dedi diğeri. “Ama sen kimsin?”

“Kimse değilim, yani özel biri değilim demek istiyorum” dedi Shasta. “Kral Edmund, beni caddede yakaladı ve seninle karıştırdı. Sanırım birbirimize benziyoruz. Senin içeriye girdiğin yoldan dışarı çıkabilir miyim?”

“Evet, iyi tırmanabiliyorsan” dedi Corin. “Fakat neden acele ediyorsun ki? Birbirimizle karıştırılmaktan biraz eğlence payı çıkarabiliriz bence.”

“Hayır, hayır” dedi Shasta. “Hemen yer değiştirmeliyiz. Bay Tumnus geri gelir de ikimizi burada bulursa kötü olur. Kendimi senin yerine koymak zorunda kaldım. Ve siz bu gece – gizlice – gidiyorsunuz. Bunca zamandır neredeydin?”

“Yoldaki bir çocuk, Kraliçe Susan hakkında kötü bir şaka yaptı” dedi Prens Corin, “ben de onu yumrukladım. Ağlayarak bir eve koştu ve büyük kardeşi çıktı. Büyük kardeşini de dövdüm. Sonra nöbetçi denilen ve mızrakları olan üç yetişkin adamla karşılaşana kadar beni takip ettiler. Nöbetçilerle kavga ettim ve beni dövdüler. Artık hava kararıyordu. Sonra nöbetçiler beni hapse atmak için beraberlerinde götürdüler. O zaman onlara, bir tas şarap isteyip istemediklerini sordum. İçerlerse pek fark etmeyeceğini söylediler. Sonra onları bir şaraphaneye götürdüm, biraz şarap aldım ve oturduk. Sızana kadar içtiler. Oradan uzaklaşmanın tam zamanı olduğunu düşünüyordum; sessizce dışarı çıktım ve – bütün bu dertleri başıma saran – o çocuğu hâlâ dışarıda beklerken buldum. Yeniden dövdüm onu. Bundan sonra bir evin yağmurluğundan çatısına tırmandım ve bu sabah hava ağarana kadar sessizce saklandım. O zamandan beri buraya geri dönmeye çabalıyordum. İçecek bir şeyler var mı?”

“Hayır, ben içtim hepsini” dedi Shasta. “Şimdi bana nasıl geldiğini göster. Kaybedecek bir dakikamız bile yok. Sedire uzanıp uyuyormuş gibi davransan iyi – ama unuttum. Ama bu, bütün o morluklarla yani bu mor gözle işe yaramaz. Ben uzaklaştığımda onlara doğruyu söylesen iyi olur.”

“Onlara ne diyeceğimi sanıyorsun ki?” diye sordu Prens Corin kızgın bir bakışla. “Ayrıca, sen kimsin?”

“Zaman yok” dedi Shasta, çileden çıkmış bir fısıltıyla. “Ben bir Narnialı olduğuma inanıyorum; en azından kuzeyden bir yerden… Ne var ki hayatım boyunca Calormen’de yaşadım. Bree adlı konuşan bir atla çölü geçerek kaçacağız. Şimdi çabuk! Nasıl uzaklaşacağım?”

“Bak” dedi Corin. “Bu pencereden verandanın çatısına atla. Fakat sessizce yapmalısın bunu; ayaklarının ucuyla, yoksa biri seni duyabilir. Sonra sola doğru git ve eğer iyi tırmanabilen birisiysen şu duvarın üzerine çıkabilirsin. Dışarıdaki çöp yığınının üzerine atla ve merhaba sokak!”

Şimdiden eşikte oturmakta olan Shasta, “Teşekkürler” dedi. İki çocuk birbirlerinin yüzüne baktılar ve o anda dost olduklarını anladılar.

“Güle güle” dedi Corin. “Ve bol şanslar. Umarım sağ salim kaçarsın.”

“Hoşça kal” dedi Shasta. “Epey macera yaşamışsın bence.”

“Seninkiyle kıyaslanamaz” dedi Prens. “Şimdi yavaşça atla” diye ekledi Shasta hazırlanırken. “Umarım Archenland’da karşılaşırız. Babam Kral Lune’a git ve benim arkadaşım olduğunu söyle. Dikkat et! Biri geliyor galiba.”

Shasta Mezarlar Arasında

Shasta çatı boyunca ayaklarının ucunda sekerek sessizce ilerledi. Çıplak ayakları sıcağı hissediyordu. Öbür taraftaki duvara tırmanması sadece birkaç saniyesini aldı, köşeye ulaştığında kendini dar ve pis kokulu bir sokağa bakarken buldu. Duvarın dışında Corin'in de söylediği gibi bir çöp yığını vardı. Atlamadan önce, nerede olduğunu anlamak amacıyla hızla etrafa göz gezdirdi. Anlaşılan, Tashbaan'ın üzerinde bulunduğu ada, tepenin öbür yanındaydı. Önündeki her yer aşağı doğru eğimliydi. Düz çatılar birbiri ardından aşağıya, kulelere ve şehrin kuzey duvarlarının burçlarına doğru uzanıyordu. Daha ötede nehir ve nehrin de ötesinde bahçelerle kaplı küçük bir yamaç vardı. Yamacın ötesindeyse, daha önce benzerini hiç görmediği bir şey vardı – durgun bir deniz gibi düzgün, kilometrelerce uzanan, büyük, sarıya çalan gri bir şey. Onun öte yakasında yumru yumru ama kenarları çentikli, kocaman, bazılarının tepesi beyaz, mavi şeyler vardı. "Çöl! Dağlar!" diye düşündü Shasta.

Çöp yığınına atladı ve dar sokakta olabildiğince hızlı, yokuş aşağı koşmaya başladı. Biraz sonra, daha çok insanın bulunduğu genişçe bir caddeye çıktı. Kimse yalınayak koşmakta olan bu pejmürde kılıklı çocuğa bakmaya tenezzül etmiyordu. Yine de huzursuz ve endişeliydi, ta ki bir köşeyi dönüp de şehir kapılarını önünde görene kadar… Burada biraz sıkıştırılıp iteklendi çünkü birçok insan dışarı çıkıyordu. Kapının ötesindeki köprüde kalabalık oldukça yavaşlamıştı, kalabalıktan ziyade bir kuyruğa benziyordu. Tashbaan'ın gürültüsü, sıcağı ve kokusundan sonra her iki tarafta akan berrak sularla, orada hava tertemizdi.

Shasta, köprünün öbür ucuna eriştiğinde kalabalığın azaldığını gördü. Herkes nehir boyunca ya sağa ya da sola gidiyordu. O, pek fazla kullanılmadığı anlaşılan bahçeler arasındaki bir yoldan dosdoğru yukarıya yürüdü. Bazı yerlerde yapayalnız kaldı ve bir müddet sonra yamacın tepesine geldi. Orada dikilerek baktı. Sanki dünyanın sonuna gelmiş gibiydi, çünkü birkaç metre ötede otlar bitiyor ve kumlar başlıyordu; deniz kıyısındaki gibi sonsuz, düzgün kumlar… Ancak biraz daha kabacaydı, çünkü ıslaklık yoktu. Şimdi dağlar daha uzakta, hayal meyal görünüyordu.

Neyse ki, sol tarafta beş dakikalık yürüyüş mesafesinde, tam Bree'nin tarif ettiği gibi, arı yuvalarına benzeyen büyük ama dar, harabe halinde taş kütleleri vardı. Mezarlar bunlar olmalıydı. Güneş arkalarından batmakta olduğu için kapkara ve korkunç görünüyorlardı.

Batıya doğru döndü ve mezarlara doğru yavaşça koşmaya başladı. Batmakta olan güneş yüzüne vuruyor, görmekte güçlük çekiyordu. Buna karşın, arkadaşlarını görebilme umuduyla dikkatle bakmaktan kendini alamıyordu. "Her neyse" diye düşündü, "kuşkusuz en uzaktaki mezarın öbür yanında olmalılar, şehirden herhangi birinin görebileceği bu yanda değil."

Alçak kemerli kapıları kopkoyu karanlığa açılan, yaklaşık on iki tane mezar vardı. Belli bir düzene göre yerleştirilmedikleri için, her mezarın her tarafına baktığından emin oluncaya kadar, tek tek hepsinin çevresinde yürümek epeyce zamanını aldı. Shasta, bunu yapmak zorunda kalmıştı. Ancak görünürde kimse yoktu!

Orada, çölün kıyısında her yer çok sessizdi ve artık güneş de batmıştı. Aniden arkasından bir yerden korkunç bir ses duydu. Shasta'nın yüreği ağzına geldi ve bağırmamak için dilini ısırmak zorunda kaldı. Az sonra sesin ne olduğunu anladı: Tashbaan'da kapıların kapanması için çalınan borulardı. "Küçük, aptal bir ödlek gibi korkma" dedi kendi kendine. "Bu sabah duyduğun sesle aynı ses bu." Fakat sabahleyin seni dostlarınla beraber içeriye alan bir sesle, akşamüstü yalnız başına dışarıda bırakan bir ses arasında fark vardır. Ve şimdi kapılar kapalı olduğu için, o akşam

diğerlerinin kendisiyle buluşma şansı olmadığını biliyordu. “Ya bu gece Tashbaan’da kilitli kaldılar ya da bensiz yollarına devam ettiler. Tam Aravis’e yakışan bir davranış. Fakat Bree yapmaz bunu. Ah, yapmaz, değil mi?” diye düşündü Shasta.

Aravis hakkındaki düşüncelerinde Shasta bir kez daha yanılıyordu. Aravis gururluydu, çok katı olabilirdi, ama güvenilir biriydi ve sevse de sevmese de, arkadaşlarını asla terk etmezdi.

Şimdi Shasta, geceyi burada geçirmek zorunda olduğunu bildiği için (her dakika ortalık daha da kararıyordu), etrafın görüntüsünden tedirgin olmaya başlamıştı. Büyük, sessiz taş yığınlarında insanı rahatsız eden bir şey vardı. Uzun süredir cinleri düşünmekten kaçınmaya çalışıyordu fakat daha fazla dayanamadı.

“Ah! Ah! İmdat!” diye bağırdı aniden, çünkü o anda bir şeyin bacağına dokunduğunu hissetmişti. Bir şey arkadan gelip dokunduğunda, bağırdığı için kimse suçlanamaz sanırım, özellikle böyle bir yer ve böyle bir zamanda. Hele o kişi önceden de korkmuşsa… Her neyse, Shasta çok korkmuş, kaçmak istemişti. Antik dönemin krallarının gömüldüğü bir yerin etrafında, sizi takip eden ve dönüp bakmaya cesaret edemediğiniz bir şey tarafından kovalanmaktan daha kötü ne olabilir? Shasta bunun yerine, gerçekten yapılabilecek en akıllıca şeyi yaptı. Arkasına baktı ve neredeyse ağzına gelen yüreği ferahladı. Ona dokunan şey sadece bir kediydi.

Shasta kedinin, iri ve vakur bir kedi olduğunu fark etti. Ama ışık o kadar kötüydü ki onu tamamıyla göremedi. Mezarlar arasında yıllarca yalnız yaşamış gibi görünüyordu. Gözleri, sanki bir sır sakladığını düşündürüyordu insana.

“Pisi pisi” dedi Shasta. “Sanırım sen konuşan bir kedi değilsin.”

Kedi ona öncesinden daha dikkatlice baktı. Sonra uzaklaşmaya başladı ve tabii ki Shasta onu takip etti. Mezarların arasından çölün bulunduğu tarafa doğru yürüdüler. Orada kedi, kuyruğu ayaklarına sarmalanmış olarak, yüzü çöle, Narnia’ya ve kuzeye doğru dönük, sanki düşmanın gelmesini bekliyormuş gibi sessizce dimdik oturdu. Shasta, arkası kediye ve yüzü mezarlara dönük olarak onun yanına uzandı; çünkü insan tedirginse

yüzünün tehlikeye dönük ve arkasında sıcak ve sağlam bir şeyin olması kadar iyi bir şey yoktur. Kumlar size pek rahat gelmeyebilirdi, ama Shasta bunun farkına bile varmadı; haftalardır yerde uyuyordu. Yatar yatmaz uyuyakaldı. Rüyasında bile Bree, Aravis ve Hwin'e ne olduğunu merak ediyordu.

Daha önce hiç duymadığı bir sesle aniden uyandı. "Belki sadece bir kâbustu" dedi kendi kendine. Aynı anda kedinin arkasında olmadığını fark etti ve gitmemiş olmasını diledi. Fakat gözlerini bile açmadan, tıpkı sizin ya da benim, yorganın altında hareketsizce yatmamız gibi sessizce yatmaya devam etti, çünkü oturup mezarların etrafına ve ıssızlığa bakarsa daha fazla korkacağını hissetmişti. Sonra yine – arkasından, çölden, acı ve insanın içine işleyen bir ses geldi. Kuşkusuz o zaman gözlerini açıp oturmak zorunda kaldı.

Ay pırıl pırıl parlıyordu. Düşündüğünden daha yakında ve daha büyük olan mezarlar ayışığında gri renge bürünmüşlerdi. Sanki yüzlerini ve başlarını da örten gri cüppeler giymiş dev insanlar gibi görünüyorlardı. Bütün bunlar, yabancı bir yerde geceyi yalnız geçiren birinin yanı başında görmeyi arzu ettiği şeyler değildi. Ses aksi yönden, yani çölden gelmişti. Shasta, sırtını mezarlara dönmek (bunu pek sevmedi) ve düzgün kumlara bakmak zorunda kalmıştı. Vahşi çığlık yeniden çınladı.

"Umarım yine aslanlar değildir" diye düşündü Shasta. Aravis ve Hwin'e rastladıkları gece duyduğu aslan kükremelerine benzemiyordu bu sesler. Aslında duyduğu çakalların sesiydi, ne var ki Shasta bunu bilmiyordu. Bilseydi bile bir çakalla karşılaşmayı pek istemezdi.

Çığlıklar tekrar tekrar yankılandı. "Her neyseler, sayıları birden fazla ve yaklaşıyorlar" diye düşündü Shasta.

O anda mantıklı bir çocuk gibi davransaydı, sanırım mezarların arasından geçip vahşi hayvanların gelme olasılığı az olan, etrafında evlerin bulunduğu nehre doğru yürürdü. Ne var ki, orada da cinler vardı (ya da o öyle düşünüyordu). Mezarları geçip geri gitmek, mezarların o karanlık kapılarının önünden geçmek demekti ve kim bilir neler çıkardı oralardan? Aptalca olabilirdi ama Shasta, vahşi hayvanlara karşı riske atılmayı

yeğleyeceğini hissetmişti. Sonra çığlıklar artarak yaklaştıkça, fikrini değiştirmeye başladı.

Bulunduğu yerle çöl arasında kocaman bir hayvanın aniden sıçradığını gördüğünde, geriye doğru kaçmak üzereydi. Ay arkasında olduğu için hayvan kapkara görünüyordu. O an Shasta, dört ayak ve karmakarışık tüylü bir kafadan başka hiçbir şey göremedi. Hayvan, Shasta'nın farkına varmamış gibi görünüyordu; aniden durdu, başını çöle doğru çevirdi, mezarlarda yankılanan ve Shasta'nın ayağının altındaki kumları sarsan bir kükreme koyuverdi. Diğer yaratıkların çığlıkları ansızın kesildi. Shasta, hızla koşarak uzaklaşan ayak sesleri duyduğunu düşündü. Sonra heybetli hayvan, Shasta'yı incelemek üzere ona döndü.

"Bir aslan, eminim bir aslan" diye düşündü Shasta. "İşim bitik. Çok canımı yakar mı acaba? Keşke her şey bitmiş olsaydı. İnsanlar öldükten sonra bir şey oluyor mu acaba? O-o-o! İşte geliyor!" Gözlerini kapattı, dişlerini sıktı.

Ancak pençeler ve dişler yerine, sadece ayaklarının dibinde bir sıcaklık hissetti. Gözlerini açtığında "Hey, düşündüğüm kadar büyük değilmiş!" dedi, "Tahmin ettiğimin yarısı kadar büyüklükte. Hayır, dörtte biri kadar bile değil. Tuhaf. Ama bir kedi bu!! Bir at kadar büyük olduğunu hayal etmiş olmalıyım."

Hayal etmiş olsun ya da olmasın, gerçekten de şimdi ayağının dibinde yatan ve büyük, yeşil gözlerini kırpmadan ona bakan kedi, biraz önce gördüğü kediden başkası değildi. "Oh, pisi pisi" dedi Shasta nefes nefese. "Seni yeniden gördüğüm için öyle mutluyum ki. Çok kötü rüyalar görüyordum." Sonra hemen, gecenin başlangıcında olduğu gibi, yeniden kediyle sırt sırta uzandı. Kedinin sıcaklığını bütün vücudunda hissetti.

Shasta, kendi kendine mi, yoksa kediyle mi konuştuğu tam belli olmayan bir şekilde "Yaşadığım sürece bir daha asla kedilere kötü davranmayacağım" dedi. "Bir kere kötülük etmiştim biliyor musun? Karnı aç, uyuz bir sokak kedisini taşlamıştım. Hey! Yapma!" Tam o anda kedi dönmüş ve onu tırmalamıştı. "Böyle şey istemem" dedi Shasta. "Sanki ne söylediğimi anlıyormuşsun gibi." Sonra uykuya daldı.

Ertesi sabah uyandığında kedi gitmişti. Güneş şimdiden yükselmişti ve kumlar sıcaktı. Çok susamış olan Shasta oturdu ve gözlerini ovuşturdu. Çöl, insanı kör edecek derecede bembeyazdı. Ardındaki şehirden sesler bir mırıltı gibi duyulmasına karşın, bulunduğu yerde her şey sakindi. Hafifçe sola, batıya baktığında çölün ötesindeki dağları görebiliyordu; hatları öylesine keskin ve net görünüyordu ki, sanki bir taş atımı uzaklıktaydılar. Shasta, zirvesine yakın bir yerde çatallanıp ikiz tepe oluşturan mavi yükseltiye özellikle dikkat etmişti. Burası Pire Dağı olmalıydı. "Kuzgunun söylediğine bakılırsa gideceğimiz yön bu olmalı" diye düşündü. "Diğerleri geldiğinde vakit kaybetmemek için yönümüzü belirlemeliyim." Böylece, ayağıyla dosdoğru Pire Dağı'nı gösteren derin ve düzgün bir yarık açtı.

Şimdi önündeki yegâne iş, yiyecek ve içecek bir şeyler bulmaktı. Shasta yavaşça mezarların arasından – şimdi o kadar sıradan görünüyorlardı ki, onlardan neden korktuğunu merak ediyordu – aşağıya, nehrin yanındaki ekili tarlalara doğru koştu. Şehrin kapıları belli saatlerde açıldığı için, sabahın ilk kalabalığı içeriye girmişti. Çevrede görünen birkaç insan vardı, ama sayıları fazla değildi. Biraz ganimet toplamakta (Bree'nin dediği gibi) hiç zorluk çekmedi. Bir bahçe duvarına tırmanmayı gerektirmişti bu, ama sonuçta üç portakal, bir kavun, birkaç incir ve bir narı olmuştu. Bundan sonra köprüye çok yaklaşmadan nehir kıyısına indi ve susuzluğunu giderdi. Su o kadar güzeldi ki, terli ve kirli giysilerini çıkarıp suya daldı. Shasta'nın tüm yaşamı deniz kıyısında geçtiği için, kuşkusuz yürümeyi öğrenir öğrenmez, yüzmeyi de öğrenmişti. Sudan çıktığında, çimlerde uzanıp suyun öte yanında bütün ihtişamı, şaşaası ve azametiyle yükselen Tashbaan'ı seyretti. Fakat bu ona, oranın tehlikelerini de hatırlattı. Aniden, kendisi yüzerken diğerlerinin mezarlara ulaşmış olabileceğini düşündü ("Ya bensiz gittiler, ya da hâlâ oradalar"). Korkuyla giyindi ve geldiği yöne doğru öyle bir hızla koştu ki, mezarlara geldiğinde sanki hiç yüzmemiş gibi ter içinde kalmış ve susamıştı.

Yalnız başınıza bir şey beklediğiniz günlerde olduğu gibi, bu gün de ona sanki yüz saat uzunluğundaymış gibi göründü. Kuşkusuz düşünmesi gereken pek çok şey vardı, fakat yalnız başına oturup düşünmek oldukça yavaşlatır zamanı. Uzunca bir süre Narnialıları düşündü; özellikle de Corin'i. Sedirde yatıp bütün gizli planlarını dinleyen çocuğun, gerçekte

Corin olmadığını anladıkları zaman neler olduğunu merak ediyordu. Tüm o nazik insanların, kendisini bir hain olarak göreceğini düşünmek hiç de hoş değildi.

Ne var ki güneş ağır ağır yükselerek göğe tırmanıp yeniden ağır ağır batıda alçalmaya başladığı ana kadar ortalıkta kimse görünmeyince, endişelenmeye başladı. Kuşkusuz şimdi, mezarlarda birbirlerini beklemeyi kararlaştırdıklarında, ne kadar süreyle beklemeleri gerektiği konusunda kimsenin bir şey söylemediği aklına gelmişti. Yaşamının geri kalan kısmında orada bekleyemezdi ki! Biraz sonra hava kararacaktı ve yine dün geceki gibi bir gece geçirecekti. Aklından bir düzine değişik plan geçti. Hepsi de kötüydü, ama sonunda o, en kötü planda karar kıldı! Karanlık basıncaya kadar bekleyip nehre geri gitmeye ve taşıyabileceği kadar kavun çalıp o sabah kumda çizdiği çizgiye güvenerek, Pire Dağı'na doğru yalnız başına yola çıkmaya karar verdi. Bu çılgınca bir fikirdi ve eğer çöl yolculukları üstüne sizin okuduğunuz kadar kitap okumuş olsaydı, bunu hayal bile etmezdi.

Güneş batmadan önce bir şey oldu. Kafasını kaldırıp iki atın kendisine doğru geldiğini gördüğünde, Shasta mezarlardan birinin gölgesinde oturuyordu. O anda yüreği hopladı çünkü onları Bree ve Hwin olarak algılamıştı. Fakat biraz sonra düş kırıklığına uğradı. Aravis'ten eser yoktu. Atlar tuhaf bir adamın yönetimindeydiler; soylu bir ailenin sevilen bir kölesi gibi, oldukça güzel giyinmiş silahlı bir adamdı bu. Bree ve Hwin artık yük atlarına benzemiyorlardı, fakat eyerlenmiş ve dizginlenmişlerdi. Bütün bunlar ne anlama geliyordu? "Bu bir tuzak" diye düşündü Shasta. "Birisi Aravis'i yakaladı, belki ona işkence ettiler ve o herkesi ele verdi. Sevinçle koşarak ortaya çıkmamı ve Bree'yle konuşmamı istiyorlar. Ve o zaman da beni yakalayacaklar! Ama bunu yapmazsam, öbürleriyle tek buluşma şansımı da harcamış olacağım. Keşke ne olduğunu bilseydim." Arada bir bakarak, göstereceği en tehlikesiz davranışın ne olduğunu düşünerek mezarın arkasında gizlendi.

Aravis Tashbaan'da

Gerçekte olanlar şöyleydi: Aravis, Shasta'nın Narnialılar tarafından apar topar götürüldüğünü görünce, kendini akıllıca hiçbir şey söylemeyen iki atla baş başa buldu, ama bir an bile soğukkanlılığını kaybetmedi. Bree'nin dizginlerini kavradı ve iki atı da tutarak kıpırdamadan dikildi; kalbi bir çekiç gibi kuvvetle çarpmasına karşın bunu belli etmemeye çalıştı. Narnialı lordlar geçer geçmez, yeniden harekete geçmeyi denedi. Fakat bir adım bile atmadan bir başka tellalın ("kahrolsun bu insanlar" diye düşündü) "Yol açın, yol açın, yol açın, Tarkheena Lasaraleen'e yol açın" diye bağırdığı duyuldu. Tellalın hemen ardından dört silahlı köle ve dört hamalın taşıdığı, ipek perdeleri titreşen, gümüş zilleri çıngırdayan ve bütün caddeyi çiçek ve parfüm kokularına boğan bir tahtırevan göründü. Tahtırevanın arkasından zarif giysiler içinde kadın köleler, sonra birkaç uşak, çığırtkanlar, ulaklar ve çeşitli hizmetkârlar geliyordu. Aravis, işte o zaman ilk hatasını yaptı.

Lasaraleen'i – sanki okula beraber gitmişler gibi – oldukça iyi tanırdı. Sık sık aynı evlerde beraberce kalmışlar, aynı davetlere katılmışlardı. Lasaraleen, gerçekten önemli bir kişiydi. Şimdi evlenmişti. Aravis onu görebilmek için bakmaktan kendini alamadı.

Bu bir talihsizlikti. İki kız göz göze geldiler ve Lasaraleen, tahtırevanda doğrulup avazı çıktığı kadar bağırdı.

"Aravis! Ne işin var burada Allah aşkına? Baban—"

Kaybedecek bir an bile yoktu. Bir saniye bile geçmeden Aravis atları bıraktı, tahtırevanın kenarına yapıştı, kendini Lasaraleen'in yanına çekerek öfkeyle onun kulağına fısıldadı:

"Kapa çeneni! Duydun mu? Kapa çeneni! Beni gizlemelisin. Adamlarına söyle—"

"Fakat sevgili—" diye başladı Lasaraleen yine aynı yüksek sesle. (İnsanların ona bakmasına biraz olsun aldırmıyordu; aslında bundan hoşlanıyordu.)

"Dediğimi yap yoksa seninle bir daha asla konuşmam" diye fısıldadı Aravis hiddetle. "Lütfen, lütfen çabuk ol, Las. Bu son derece önemli. Adamlarına o iki atı beraberlerinde getirmelerini söyle. Tahtırevanın bütün perdelerini kapat ve beni bulamayacakları bir yere git. Hadi, acele et."

"Tamam tatlım" dedi Lasaraleen tembelce sesiyle. "Hey ikiniz… Tarkheena'nın atlarını getirin." (Kölelere söylenmişti bunlar.) "Şimdi doğru eve. Böyle bir günde perdelerin kapanmasını gerçekten istiyor muyuz sevgili dostum? Demek istiyorum ki—"

Fakat Aravis, kendisini ve Lasaraleen'i, gösterişli ve oldukça boğucu türden parfümlü çadıra hapsedecek şekilde perdeleri şimdiden kapatmıştı.

"Görülmemem gerekiyor" dedi. "Babam burada olduğumu bilmiyor. Kaçıyorum."

"Sevgili dostum, ne kadar da heyecanlı" dedi Lasaraleen. "Hikâyeni duymak için can atıyorum. Tatlım, giysimin üzerine oturuyorsun. Zahmet

olmazsa… Böyle daha iyi. Yeni bir giysi. Beğendin mi? Şeyden aldım—”

“Of Las, ciddi ol” dedi Aravis. “Babam nerede?”

“Bilmiyor muydun?” dedi Lasaraleen. “Burada elbette. Şehre dün geldi ve her yerde seni soruyor. İkimizin burada beraber olduğunu ve onun bunu bilmediğini düşünmek! Bu duyduğum en gülünç şey.” Ve kıkırdamaya başladı. Aravis’in hatırladığına göre, Lasaraleen hep kıkır kıkır gülerdi.

“Hiç de gülünç değil” dedi Aravis. “Bu, son derece ciddi. Beni nerede saklayabilirsin?”

“Hiç de zor değil sevgili dostum” dedi Lasaraleen. “Seni eve götüreceğim. Kocam uzaklarda ve seni kimse görmez. Öfff! Perdeler kapalıyken hiç eğlenceli değil. İnsanları görmek istiyorum. Böyle perdeler kapalı bir şekilde gideceksek, insanın yeni giysi giymesinin hiçbir anlamı yok ki.”

“Bana öyle bağırdığında, umarım kimse seni işitmemiştir” dedi Aravis.

“Hayır, elbette hayır sevgili dostum” dedi Lasaraleen dalgınca. “Henüz bana giysim hakkında ne düşündüğünü söylemedin.”

“Bir şey daha var” dedi Aravis. “Adamlarına, o atlara çok iyi bakmalarını söylemelisin. Sırrımın bir kısmı bu. Onlar Narnialı Konuşan Atlar.”

“Yok canım!” dedi Lasaraleen. “Ne ilginç! Ha, tatlım, Narnialı barbar Kraliçe’yi gördün mü? Şimdilik Tashbaan’da kalıyor. Prens Rabadash’ın ona delicesine âşık olduğunu söylüyorlar. Son iki haftadır muhteşem davetler, av partileri ve bunun gibi şeyler düzenlendi. Bence o, anlatıldığı kadar güzel değil. Ama Narnia erkeklerinin bazıları çok hoş. Evvelki gün nehirde bir davete gitmiştim ve giydiğim giysi—”

“Adamlarının, evinde dilenci bir yumurcak gibi giyinmiş bir ziyaretçi olduğunu herkese söylemesini nasıl önleyeceğiz? Kolayca babamın kulağına gidebilir.”

“Telaşlanmana hiç gerek yok tatlım” dedi Lasaraleen. “Kısa sürede sana uygun bir giysi buluruz. İşte geldik!”

Hamallar durmuştu ve tahtırevanı yere indiriyorlardı. Perdeler açıldığında Aravis, kendini birkaç dakika önce Shasta'nın götürüldüğü, şehrin bir başka bölümündeki yere çok benzeyen bir avlu-bahçede buldu. Lasaraleen hemen içeriye girecekti, fakat Aravis telaşlı bir fısıltıyla ona, kölelerin, ev sahibesinin tuhaf ziyaretçisi hakkında kimseye bir şey anlatmamaları için bir şeyler söylemesini hatırlattı.

"Özür dilerim tatlım, aklımdan çıkıvermiş" dedi Lasaraleen. "Hey, sizler! Ve sen de kapıcı. Bugün kimse evden dışarı çıkmayacak. Ve bu genç bayan hakkında konuşurken yakalanan kişi önce öldüresiye dövülecek, sonra altı hafta boyunca sadece ekmek ve su verilecek, sonra da diri diri yakılacak. O kadar."

Lasaraleen, Aravis'in hikâyesini öğrenmek için can attığını söylemişti. Ancak dinlemek istediğine dair hiçbir belirti göstermiyordu. Aslında o, iyi bir dinleyici değildi. Konuşmayı severdi. Aravis'in uzun ve lüks bir banyo (Calormen banyoları meşhurdu) yapmasında ısrar etmiş, sonrasında ona en zarif giysileri giydirmeden önce hiçbir şeyi anlatmasına izin vermemişti. Giysileri seçmek için yaptığı yaygara, Aravis'i neredeyse delirtmişti. Lasaraleen'in hep böyle olduğunu, giyimle, davetlerle ve dedikoduyla ilgilendiğini hatırlamıştı. Aravis ise her zaman ok ve yay, atlar, köpekler ve yüzmeyle daha çok ilgilenmişti. Tahmin edersiniz ki, her ikisi de birbirlerinin gülünç olduğunu düşünüyordu. Fakat yemekten sonra (genellikle krema, jöle, meyve vb. soğuk şeylerdi) beraberce (Lasaraleen'in sürekli sağa sola tırmanan şımarık maymunu olmasa, Aravis'in daha çok hoşlanacağı) güzel sütunlu bir odada oturduklarında Lasaraleen ona, neden evden kaçtığını sordu.

Aravis hikâyesini anlatmayı bitirdiğinde Lasaraleen, "Ama tatlım, neden Ahoshta Tarkaan'la evlenmiyorsun? Herkes onun için deli oluyor. Kocam onun, Calormen'in en büyük adamlarından biri haline gelmeye başladığını söylüyor. Yaşlı Axartha öldüğü için, şimdi başvezir yapıldı. Bilmiyor muydun?"

"Fark etmez. Onu görmeye bile dayanamıyorum" dedi Aravis.

“Fakat tatlım bir düşün! Üç saray ve bunlardan biri Ilkeen Gölü’ndeki o güzel saray. Dizi dizi incilerden söz ediyorlar. Eşek sütü banyoları… Ve benimle o kadar sık görüşebilirsin ki.”

“Beni ilgilendirmiyor, incileri ve sarayları onun olsun” dedi Aravis.

“Sen her zaman tuhaf bir kızdın Aravis” dedi Lasaraleen. “Daha ne istiyorsun ki?”

Yine de sonunda Aravis, arkadaşını samimi olduğuna inandırdı, hatta planlarını bile anlattı. Artık, iki atı kuzey kapısından dışarı çıkarıp mezarlara götürmek zor olmayacaktı. Kimse, bir savaş atıyla, bir hanımın binek atını nehre götüren, iyi giysiler giymiş bir uşağı durdurup sorgulamazdı. Ayrıca Lasaraleen’in görevlendireceği birçok uşağı vardı. Aravis’in ne yapacağına karar vermek o kadar kolay değildi. Tahtırevanda perdeleri kapatarak gidebileceğini ileri sürdü. Fakat Lasaraleen, tahtırevanların sadece şehirde kullanıldığını ve kapıdan dışarı çıkan bir tahtırevanın kesinlikle dikkat çekeceğini söyledi.

Uzun süre konuştuktan sonra – epeyce uzun bir süreydi çünkü Aravis arkadaşının dikkatini toplamakta zorlanıyordu – Lasaraleen sonunda ellerini çırptı ve “Oh, bir fikrim var” dedi. “Kapıları kullanmadan şehirden çıkmanın bir yolu var. Tisroc’un bahçesi (ömrü uzun olsun) nehrin kıyısına kadar iner ve orada küçük bir su kapısı vardır. Kuşkusuz sadece saray halkı için, ama bilirsin ki sevgili dostum” (burada biraz kıkırdadı) “biz de saraylı sayılırız. Bana geldiğin için şanslısın derim. Sevgili Tisroc (ömrü uzun olsun) o kadar naziktir ki. Hemen her gün saraya çağrılırız ve sanki ikinci evimiz gibidir. Sevgili prens ve prenseslerin hepsini severim. Hele Prens Rabadash’a gerçekten taparım. Saray kadınlarının herhangi birini geceleyin ya da günün herhangi bir saatinde ziyaret edebilirim. Karanlık bastıktan sonra seninle içeri sızıp, neden seni su kapısından dışarı çıkarmayayım ki? Dışarıda her zaman kayık ve benzeri şeyler bağlıdır. Ayrıca yakalansak bile —”

“Her şeyi yitirmiş oluruz” dedi Aravis.

“Ah tatlım, o kadar heyecanlanma” dedi Lasaraleen. “Diyecektim ki, yakalansak bile herkes bunun benim delice şakalarımdan biri olduğunu

sanır. Böyle şakalarla oldukça meşhur oldum. Yalnız evvelki gün – dinle tatlım, bu müthiş gülünç—”

“Ben her şeyi kaybederim, demek istedim” dedi Aravis sertçe.

“Oh – ah – evet ne demek istediğini anlıyorum. Eee, daha iyi bir planın var mı?”

Aravis bunu düşünmemişti. “Hayır. Bu riski almak zorundayız. Ne zaman harekete geçeceğiz?” diye cevapladı.

“Oh, bu gece olmaz” dedi Lasaraleen. “Hayır, bu gece olmaz. Bu gece büyük bir ziyafet var (o nedenle birkaç dakika sonra saçımı yapmaya başlamalıyım) ve her yer ışıklarla pırıl pırıl olacak. Öyle kalabalık olacak ki! Yarın gece harekete geçebiliriz.”

Bu, Aravis için kötü bir haberdi, ama elden ne gelirdi ki. Öğleden sonra vakit geçmek bilmemişti. Lasaraleen ziyafete gitmek üzere dışarı çıktığında biraz olsun rahatlamıştı, çünkü Aravis onun kıkırdamasından, skandallar, nişanlar, davetler, düğünler ve giysilerden söz etmesinden çok sıkılmıştı. Erkenden yatağa girdi ve bu çok hoşuna gitti; yeniden yastık ve çarşaflarda uyumak o kadar güzeldi ki.

Ne var ki ertesi gün de geçmek bilmedi. Lasaraleen, tüm planı yeniden gözden geçirmek istedi. Bu arada Aravis'e, Narnia'da kötü ruhların ve büyücülerin yaşadığını, sürekli kar ve buzla kaplı bir ülke olduğunu ve oraya gitmeyi düşündüğü için deli olduğunu tekrarlayıp durdu. "Ve de köylü bir çocukla!" diye ekledi Lasaraleen. "Düşün bir kere tatlım. Hoş değil." Aravis de bunu epeyce düşünmüştü, fakat Lasaraleen'in gülünçlüğünden öylesine bıkmıştı ki, ilk kez, Shasta ile yolculuk etmenin, Tashbaan'daki soyluların yaşantısından daha eğlenceli olduğunu düşünmeye başlamıştı. "Narnia'ya ulaştığımızda, benim önemli biri değil, sadece onun gibi biri olacağımı unutuyorsun. Her neyse, söz verdim" diye cevaplamakla yetindi.

"Ayrıca" dedi Lasaraleen ağlamaklı bir halde, "sağduyulu olsaydın Başvezir'in karısı olabilirdin!"

Aravis, atlarla özel olarak konuşmak üzere uzaklaştı. Onlara, "Günbatımından az önce, bir uşakla mezarlara gitmeniz gerekiyor" dedi. Artık o çuvallar olmayacak sırtınızda. Yeniden eyerlenip dizginleneceksiniz. Hwin, senin eyer çantalarında yiyecekler; Bree, senin sırtında da su dolu bir tulum olacak. Adama, her ikinizin de köprünün öteki ucunda uzun uzun su içmenize izin vermesi için emir verildi.

"Ve sonra Narnia ve kuzeye!" diye fısıldadı Bree. "Fakat ya Shasta mezarlarda değilse?"

"Elbette bekleyeceğiz" dedi Aravis. "Umarım rahatınız yerindedir."

"Hayatımda bundan daha iyi bir ahır görmedim" dedi Bree. Fakat şu senin arkadaşın kıkırdak Tarkheena'nın kocası, baş uşağa en iyi yulafı alması için para veriyorsa eğer, baş uşağın onu aldattığını söyleyebilirim."

Aravis ve Lasaraleen sütunlu odada akşam yemeklerini yediler.

Yaklaşık iki saat sonra harekete geçmeye hazırdılar. Aravis, soylu bir evin değerli bir kölesine benzeyecek şekilde giyinmiş, yüzünü de peçeyle örtmüştü. Soru sorulursa Lasaraleen, Aravis'in bir köle olduğunu ve onu prenseslerden birine hediye olarak götürdüğünü söyleyecekti; böyle anlaşmışlardı.

İki kız yaya olarak yola çıktı. Birkaç dakikada saray kapısına geldiler. Burada kuşkusuz nöbetçi askerler vardı, fakat komutan Lasaraleen'i oldukça iyi tanıyordu ve adamlarına komut vererek, onu selamladı. Hemen siyah mermer koridora geçtiler. Çok sayıda saray mensubu, köleler ve başkaları, ortalıkta hala dolanıyordu, fakat bu sadece onların daha az göze çarpmasına yaradı. Sütunlu koridoru ve oradan da heykeller koridorunu kat edip taht odasının büyük dövme bakır kapılarını geçerek, sütunlu yoldan aşağı ilerlediler. Fenerlerin solgun ışığında görebildikleri kadarıyla her şey, açıklamaya gerek kalmayacak kadar muhteşemdi.

Az sonra, aşağıya doğru uzanan teraslanmış bir bahçeye çıkıp öte yakasındaki eski saraya ulaştılar. Hava şimdi epeyce kararmıştı. Sonra kendilerini, belli aralıklarla duvarlardaki kaidelere takılmış meşalelerin aydınlattığı labirent gibi koridorda buldular. Lasaraleen yolun ikiye ayrıldığı bir yerde durdu.

“Devam et, devam et” diye fısıldadı Aravis. Kalbi müthiş bir şekilde çarpıyordu. Hâlâ herhangi bir köşede babasıyla karşılaşabileceğini düşünüyordu.

“Düşünüyorum…” dedi Lasaraleen. “Hangi yönü izleyeceğimizden tam olarak emin değilim. Sanırım sola. Evet, eminim sola gitmemiz gerekiyor. Ne kadar eğlenceli bu!”

Sola döndüler ve kendilerini çok az aydınlatılmış bir geçitte buldular. Biraz sonra aşağıya inen merdivenlerin üzerindeydiler.

“Her şey yolunda” dedi Lasaraleen. “Eminim doğru yoldayız şimdi. Bu merdivenleri hatırlıyorum.” Fakat o anda ileride hareket eden bir ışık göründü. Bir an sonra da uzaktaki bir köşenin ardından geri geri yürüyen ve uzun mumlar taşıyan iki adamın karanlık şekilleri belirdi. Kuşkusuz insanlar sadece soyluların önünde geri geri yürürler. Aravis, Lasaraleen'in kolunu kavradığını hissetti – kolunu kavrayan kişinin gerçekten çok korktuğunu belli eden, neredeyse bir kerpeten gibi ani bir kavrayıştı bu. Aravis, gerçekten dost iseler Lasaraleen'in Tisroc'tan korkmasını tuhaf buldu, ama düşünecek zamanları yoktu. Lasaraleen onu, parmaklarının

ucunda yürüyerek, duvarlar boyunca el yordamı ile çılgınca merdivenlerin tepesine doğru sürüklüyordu.

“İşte bir kapı” diye fısıldadı. “Çabuk.”

İçeriye girip kapıyı yavaşça kapattıklarında, kendilerini zifiri karanlıkta buldular. Aravis, Lasaraleen’in çok korktuğunu, nefes alıp verişinden anlayabiliyordu.

“Tash korusun bizi!” diye fısıldadı Lasaraleen. “Buraya girerse ne yaparız? Gizlenebilir miyiz?”

Ayaklarının altında yumuşak bir halı vardı. El yordamıyla odanın içine doğru ilerlediler ve bir sedire çarptılar.

“Arkasına saklanalım” diye mırıldandı Lasaraleen. “Oh, keşke gelmeseydik.”

Sedirle perdelerin arasında yeteri kadar yer vardı. İki kız çömeldiler. Lasaraleen en iyi yeri seçmeyi becermiş, tamamıyla gizlenmişti. Ancak Aravis’in başının üst kısmı sedirin arkasından öylesine çıkmaktaydı ki, birisi ışıkla odaya girip tam karşıya baksa, onu kolaylıkla görebilirdi. Aravis peçe taktığı için, görecekleri şey kuşkusuz bir çift göz ve bir alın olmayacaktı. Aravis, kendine biraz daha yer açması için Lasaraleen’i umutsuzca itekledi. Fakat paniğe kapılan Lasaraleen şimdi oldukça bencildi; onu geriye itip ayağını çimdikledi. İtişmeyi bırakıp, sessizce nefes alıp vermeye çalışarak yere uzandılar. Odada çıt yoktu; kendi nefesleri bile müthiş gürültülü geliyordu onlara.

“Emniyette miyiz?” dedi Aravis, olabildiğince hafif bir fısıltıyla.

“Sa – sa – sanırım” diye söze başladı Lasaraleen. “Fakat sinirlerim—” ve o anda hiç beklemedikleri bir ses duyuldu: Kapının açılma sesi. Sonra ışık göründü. Aravis başını sedirin arkasına daha fazla gizleyemediği için her şeyi görüyordu.

Önce geri geri yürüyen ve mumlar taşıyan iki köle (Aravis, tahmininde yanılmamıştı; sağır ve dilsizdiler, bu nedenle gizli oturumlarda kullanılırlardı) içeriye girdi. Her biri sedirin bir ucuna dikildi. İşte bu iyiydi.

Köle önünde durdukça kimsenin onu görmesi mümkün değildi. Ancak o, kölenin ayakları arasından her şeyi görebiliyordu. Sonra, giydiği tuhaf, sivri başlıktan Tisroc olduğunu hemen anladığı, çok şişman ve yaşlı bir adam geldi. Üstünü başını kaplayan mücevherlerin en ucuzu, Narnialı lordların tamamının silahları ve giysilerinden daha değerliydi. Fakat o kadar şişman ve giysileri öylesine fırfırlar, pililer, düğmeler, püsküller ve tılsımlarla bezeliydi ki, Aravis Narnialıların (en azından erkeklerin) kılıklarının daha iyi olduğunu düşünmekten kendini alamadı. Onun arkasından, başında tüylü ve mücevherli bir sarık bulunan, uzun boylu genç bir adam girdi; belinde fildişinden kını olan bir pala asılıydı. Çok heyecanlı görünüyordu; gözleri ve dişleri mum ışığında vahşice parlıyordu. En sonunda da, biraz kambur, kart, yaşlı bir adam olan yeni Başvezir Ahosta Tarkaan girdi odaya. Aravis, nişanlısı olduğunu anladığı bu adamı ürpertiyle izledi.

Üçü de odaya girip kapılar kapanır kapanmaz Tisroc, memnun olduğunu belirten bir iç çekişle, divana oturdu. Genç adam ayakta, onun önünde yerini aldı. Başvezir dizleri ve dirsekleri üzerine çöküp yüzünü halıya koydu.

Tisroc’un Evinde

“*O*h-babacığım-ve-gözlerimin-nuru” diye söze başladı genç adam; sözcükleri, sanki Tisroc hiç de gözlerinin nuru değilmiş gibi, hızla ve asık suratla mırıldanmıştı. “Ömrün uzun olsun, ama beni perişan ettin. Gündoğumunda, kahrolası barbarların gemisinin gittiğini görür görmez bana en hızlı kadırgalarından birini verseydin, belki onları yakalayabilirdim. Fakat sen beni, önce burnun ardında daha iyi bir demirleme yerine gidip gitmediklerini öğrenmek için adam göndermeye ikna ettin. Ve şimdi bütün gün boşa gitti; onlar kaçtı – kaçtılar – elimden! Sahte yeşim ve—” Kraliçe Susan hakkında, burada yazarsam hiç de yakışık almayacak birçok söz eden bu genç adam, kuşkusuz Prens Rabadash’tı. Sahte yeşim dediği de Narnialı Susan’dı.

“Sakin ol oğlum” dedi Tisroc. “Çünkü misafirlerin gidişi sağduyulu ev sahibinin kalbinde kolaylıkla iyileşecek bir yara açar.”

“Fakat ben onu istiyorum” diye bağırdı Prens. “Ona sahip olmalıyım. Onu almazsam ölürüm – bir köpeğin gururlu, yalancı, yüreği karanlık kızı olsa bile! Uyuyamıyorum, yemeklerin hiç tadı yok ve onun güzelliğinden gözlerim kararıyor. Barbar Kraliçe’ye sahip olmalıyım.”

“Şu sözler yetenekli bir şair tarafından söylenmiş…” dedi Vezir yüzünü (toz içindeki) halıdan kaldırarak, “Aklıselim çeşmesinden içilen bu büyük yudumlar, gençlik aşkının ateşini söndürmek içindir.”

Bu, Prens’i çileden çıkarmaya yetti. “Köpek” diye bağırdı Vezir’in kıçına hedefini bulan bir sürü tekme atarak, “bana şairlerden alıntı yapmaya nasıl cesaret edersin? Bütün gün vecizeler ve beyitler fırlatıldı önüme; artık dayanamıyorum.” Sanırım Aravis, o anda Vezir’e hiç acımadı.

Tisroc düşünceye dalmış gibi görünüyordu, ancak uzun bir duraklamanın ardından, olanları görünce, sükunetle:

“Oğlum, her ne sebeple olursa olsun saygıdeğer ve aydın bir veziri tekmelememelisin” dedi, “çünkü pahalı bir mücevher, bir gübre yığınının içinde olsa bile nasıl değerini korursa, kullarımızın en değersizlerinin de yaşlılık ve bilgeliklerine saygı duyulmalıdır. Onun için vazgeç bundan ve bize ne istediğini ve niyetini söyle.”

“Benim isteğim ve niyetim, ey babacığım” dedi Rabadash, “yenilmez ordularını vakit geçirmeden toplaman ve üç kez lanetlenmiş Narnia topraklarını işgal edip kılıç ve ateşle yok ederek, sınırsız imparatorluğuna katman. Ulu Kralları ve Kraliçe Susan dışında onun kanından olan herkesi öldürmelisin. Çünkü o, benim karım olacak, ama önce güzel bir ders almalı.”

“Şunu kafana sok ey oğlum” dedi Tisroc, “söylediklerinin hiçbirisi benim Narnia’ya savaş açmama neden olamaz.”

“Eğer babam olmasaydın, ey ölümsüz Tisroc” dedi Prens dişlerini gıcırdatarak, “bunlar bir korkağın sözleri derdim.”

“Ve sen benim oğlum olmasaydın, ey ateşli Rabadash” diye cevapladı babası “bu sözleri ettiğin için yaşamın kısa, ölümün yavaş olurdu.” (Konuşmasındaki sakin ve soğuk ses tonu Aravis’in kanını dondurdu.)

“O halde neden, ey babacığım” dedi Prens – bu kez daha saygılı bir sesle, “neden Narnia’yı cezalandırma konusunda, aylak bir köleyi asmaktan ya da bir yılkı atını köpeklere yem olmak üzere göndermekten daha fazla düşünelim? Narnia, senin en küçük eyaletlerinden birinin dörtte biri kadar büyüklükte bile değil. Bin ok, orayı beş haftada fethedebilir. Orası, imparatorluğunun eteklerinde çirkin bir leke.”

“Buna kuşku yok” dedi Tisroc. “Kendilerine özgür diyen bu küçük barbar ülkeler” (sanırım, aylak, düzensiz ve verimsiz demek istiyordu!) “Tanrılardan ve akıllı insanlardan nefret ederler.”

“O zaman, neden bunca yıl Narnia gibi bir ülkenin bize boyun eğmeden yaşamasına izin verdik?”

“Şunu bil ki ey bilge Prens” dedi Başvezir, “haşmetli babanın hiç bitmeyecek hayırlı saltanatının başladığı yıla kadar, Narnia toprakları kar ve buzla kaplıydı; dahası, çok güçlü bir büyücü tarafından yönetiliyordu.”

“Bunu çok iyi biliyorum, ey geveze Vezir” diye cevapladı Prens. “Fakat büyücünün öldüğünü de biliyorum. Kar ve buzlar eridi. Şimdi Narnia sakin, hoş ve verimli bir yer.”

“Şuna kuşku yok ki ey bilgili Prens, bu değişiklikler, şimdi kendilerini Narnia’nın Kral ve Kraliçeleri diye adlandıran o şeytani kişilerin güçlü efsunlarıyla yapıldı.”

“Ben bunun daha çok” dedi Rabadash, “yıldızların değişimi ve doğa kanunları sayesinde gerçekleştiğine inanıyorum.”

“Tüm bunlar” dedi Tisroc, “bilge insanların tartışmaları. Ben bu kadar büyük bir değişimin ve yaşlı büyücünün öldürülmesinin, güçlü bir büyünün yardımı olmadan yapılabileceğine asla inanmayacağım. Çoğunlukla insan gibi konuşan hayvan şeklindeki şeytanların ve yarı insan yarı hayvan canavarların yaşadığı o ülkede, böyle şeyler olabilir. Narnia’nın Ulu Kralının (umarım Tanrılar bütünüyle reddeder) Aslan şekline bürünmüş,

korkunç görünüşlü, çok güçlü ve çok kötü bir ruh tarafından korunduğu, sık sık kulağımıza geliyor. Bu nedenle Narnia'ya saldırmak, sonunun ne olacağı belirsiz bir girişimdir. Ayrıca ben, elimi çekebileceğimden daha ileriye uzatmam."

"Calormen o kadar kutsanmış ki" dedi Vezir yine yüzünü kaldırarak, "Tanrılar oranın yöneticisine seve seve sağduyuyu ve dikkatliliği ihsan etmişler! Ama zeki ve karşı koyulamaz Tisroc'un söylediği gibi, Narnia kadar lezzetli bir tabaktan ellerimizi çekmeye zorlanmamız çok üzücü. Şunu söyleyen şair yetenekli bir—" fakat o anda Ahoshta, Prens'in ayak parmaklarının sabırsızca hareket etmekte olduğunu gördü ve aniden sustu.

"Bu çok üzücü" dedi Tisroc, derin ve sakin sesiyle. "Her sabah güneş gözlerimde kararıyor ve her gece uykum daha da az dinlendirici, çünkü Narnia hâlâ özgür."

"Ey babacığım" dedi Rabadash. "sana Narnia'yı fethetmen için elini uzatabileceğin, ama girişim başarısız olursa zararsız bir biçimde geri çekebileceğin bir yol göstermemi ister misin?"

"Eğer bunu gösterebilirsen, ey Rabadash," dedi Tisroc, "sen oğullarımın en iyisi olursun."

"Dinle öyleyse, ey babacığım. Bu gece, hemen yanıma iki yüz atlı alıp çölü geçeceğim. Ve bütün herkes benim, senden habersiz gittiğimi sanacak. İkinci sabah ben, Archenland'da, Kral Lune'a ait Anvard Kalesi'nin kapılarında olurum. Bizimle barış içindeler ve hazırlıksızlar. Onlar yerlerinden kıpırdamadan Anvard'ı alırım. Sonra Anvard üzerindeki geçidi aşıp, Narnia'yı da geçerek Cair Paravel'e gideceğim. Ulu Kral orada olmayacak çünkü ben oradan ayrılırken kuzey sınırlarındaki devlere karşı sefere çıkmaya hazırlanıyordu. Büyük bir olasılıkla, Cair Paravel'in kapılarını açık bulacağım ve içeriye gireceğim. Sağduyulu ve insaflı davranacağım; mümkün olduğu kadar az Narnialı kanı akıtacağım. Ondan sonra, geriye sadece Kraliçe Susan'la Splendor Hyaline'ın gelişini beklemek, karaya ayak basar basmaz kaçak kuşu yakalamak ve onu terkime atıp Anvard'a dönmek kalıyor."

“İyi de, ey oğlum” dedi Tisroc, “Kadını kaçırırken, sen ya da Kral Edmund, ölürse ne olacak?”

“Az adamları var” dedi Rabadash. “Onun kanını almak için duyduğum şiddetli arzumu dizginleyeceğim. On adamımı, silahlarını alıp onu bağlamakla görevlendireceğim. Böylece, seninle Ulu Kral arasında ölümcül bir savaş nedeni olmayacak.”

“Ya Splendor Hyaline Cair Paravel’e senden önce ulaşırsa?”

“Bu rüzgârla mümkün değil ey babacığım.”

“Son bir soru daha, ey benim becerikli oğlum” dedi Tisroc: “Barbar kadına nasıl sahip olacağını açıkça anlattın. Peki benim Narnia’yı fethetmeme nasıl yardım edeceksin?”

“Ey babacığım, ben ve atlılarım Narnia’ya yaydan çıkmış bir ok gibi girip çıkmamıza karşın, Anvard’a sonsuza kadar sahip olacağımız gözünden kaçtı mı? Ve Anvard’ı elinde tutuyorsan, Narnia kapılarında oturuyorsun demektir. Anvard’daki birlik yeterli sayıya ulaşıncaya kadar yavaş yavaş artırılabilir.”

“Zekice ve ileri görüşlülükle edilmiş sözler bunlar. Ancak işler yolunda gitmezse ben elimi nasıl geri çekeceğim?”

“Senin bilgin dışında ve sana karşı gelerek, gençliğimin heyecanı ve güçlü aşkımın beni buna zorladığını söylersin.”

“Ya o zaman Ulu Kral, kız kardeşi barbar kadını geri göndermemizi isterse?”

“Ey babacığım, emin ol ki istemez. Bir kadın kapris yapıp bu evliliği reddetse de, Ulu Kral Peter sağduyulu ve anlayışlı bir adamdır. O, hiçbir şekilde, biz evlendik diye dayanışmanın yararlarını ve saygıdeğerliğini gözden kaçırmak istemez; yeğenlerini ve onların oğullarını Calormen tahtında görmek isteyecektir.”

“Eğer ben, senin de arzuladığın gibi, sonsuza kadar yaşarsam bunu göremeyecek” dedi Tisroc, eskisinden daha da kuru bir sesle.

“Ve ey babacığım ve de ey gözlerimin nuru” dedi Prens bir anlık tuhaf bir sessizlikten sonra: “Sanki Kraliçe yazmış gibi, beni sevdiğini ve Narnia’ya dönmek istemediğini belirten mektuplar göndeririz. Çünkü kadınların bir rüzgârgülü kadar çabuk değiştikleri iyi bilinir. Mektuplara inanmasalar bile, onu almak için silahlı olarak Tashbaan’a gelmeye cesaret edemezler.”

“Ey bilge Vezir” dedi Tisroc, “bu ilginç teklif hakkındaki bilgece sözlerini bize lütfet.”

“Ey ölümsüz Tisroc” diye cevapladı Ahoshta, “baba sevgisinin gücü tarafımdan bilinmiyor değil ve oğulların, babalarının gözünde yakuttan daha değerli olduğunu sık sık işitmişimdir. Bu durumda, asil Prens’in yaşamını tehlikeye atacak bir konu hakkında, aklımdakini serbestçe açıklamaya nasıl cesaret edebilirim ki?”

“Edeceksin kuşkusuz” diye cevapladı Tisroc. “Çünkü etmemenin tehlikesinin, en azından etmeninki kadar büyük olduğunu öğrenirsin!”

“Duymak, itaat etmektir” diye inledi perişan adam. “O halde bil ki ey akıllıların akıllısı Tisroc, ilk olarak, Prens’in atıldığı tehlike sanıldığı kadar büyük değil. Çünkü Tanrılar barbarlara bilgelik ışığını ihsan etmemiştir. Yani onların şiirlerinde bizimki gibi özdeyişler ve yararlı öğütler pek

yoktur, sürekli savaş ve aşktan söz edilir. Bu nedenle hiçbir şey onlara, böylesine çılgınca bir girişim kadar soylu ve takdire değer görünmeyecektir – of!” Çünkü Prens “çılgınca” dediğinde onu tekmelemişti yine.

“Vazgeç ey oğlum” dedi Tisroc. “Ve sen saygıdeğer Vezir, o vazgeçse de vazgeçmese de, asla o güzel sözleri etmekten çekinme. Çünkü basit zorluklar karşısında doğru bildiğinden şaşmamak, terbiyeli ve ciddi bir insana yakışan yegâne şeydir.”

“Duymak, itaat etmektir” dedi Vezir, kıçını Rabadash’ın ayağından uzaklaştırmak için birazcık kıvırtarak. “Saygıdeğer olmasa bile, onlara göre hiçbir şey, bu tehlikeli – şey – girişim kadar affedilebilir değildir; hele bir kadının aşkı için yapılmışsa… Bu nedenle Prens kazara onların eline düşerse, öldürmezler. Hayır. Hatta kaçırmayı başaramasa bile, cesareti ve aşkının büyüklüğüyle Kraliçe’nin kalbini kazanabilir.”

“Bu iyi bir tespit, yaşlı geveze” dedi Rabadash. “Çok iyi. O çirkin kafana nasıl geldiyse…”

“Efendilerimin övgüsü gözlerimin ışığıdır” dedi Ahoshta. “İkincisi de, ey saltanatı sonsuz olması gereken ve olacak olan Tisroc. Sanırım Tanrıların yardımıyla Anvard’ın Prens’in eline geçmesi muhtemeldir. Eğer öyle olursa Narnia’yı gırtlağından yakalamışız demektir.”

Uzun bir suskunluk oldu. Oda öylesine sessizdi ki, kızlar nefes almaya bile cesaret edemiyorlardı. Sonunda Tisroc konuştu:

“Git oğlum” dedi. “Ve söylediklerini yap. Fakat benden ne onay bekle ne de yardım. Öldürülürsen intikam almayacağım. Barbarlar seni hapse atarsa kurtarmayacağım. Ve başarsan da başarmasan da, gerektiğinden bir damla bile fazla soylu Narnialı kanı dökersen ve bunun yüzünden savaş çıkarsa, bir daha asla sana iyi davranmayacağım ve senden sonra gelen kardeşin, Calormen’de senin yerini alacak. Şimdi git. Acele et, kimse bilmesin ve şansın bol olsun. Merhametsiz ve dayanılmaz Tash, kılıcına ve mızrağına güç versin.”

“Duymak, itaat etmektir” diye bağırdı Rabadash ve aceleyle babasının ellerini öpmek için eğildikten sonra, koşarak odadan dışarı çıktı. Tisroc ve

Vezir'in geride kalması, şimdi vücuduna kötü bir şekilde kramplar giren Aravis'i büyük bir hayal kırıklığına uğratmıştı.

"Ey Vezir" dedi Tisroc, "Bu gece burada toplandığımızı, üçümüzden başka kimsenin bilmediğine emin misin?"

"Ey efendim" dedi Ahoshta, "kimsenin bilmesi mümkün değil. Zaten bu nedenle ben, sahiplerinin gelmesi için hiçbir sebep olmayan ve asla toplantı yapılmayan bu eski sarayda bir araya gelmemizi teklif ettim. Ve siz, yanılmaz zekânızla kabul ettiniz."

"Güzel" dedi Tisroc. "Eğer biri bilseydi, bir saate varmadan leşini sererdim. Şimdi, ey akıllı Vezir, sen de unut bunu. Sen ve ben, Prens'in planlarına ait tüm bilgileri kafamızdan silelim. Prens benim bilgim ve onayım olmadan gitti. Şiddete düşkün, sabırsız, genç ve isyankâr eğilimli olduğu için, nereye gittiğinden de haberim yok. Anvard'ın onun eline geçtiğini duyduğumuzda, hiç kimse sen ve benden daha fazla şaşırmayacak."

"Duymak, itaat etmektir" dedi Ahoshta.

"İşte bu yüzden, ilk oğlunun ölümüne neden olabilecek böylesi bir işe koşturan katı yürekli bir baba olduğumu, aklına bile getirmeyeceksin; Prens'i sevmeyen senin gibi biri için hoşnut edici olsa bile. Çünkü aklının derinliklerini görebiliyorum."

"Ey kusursuz Tisroc" dedi Vezir. "Ne Prens'i, ne kendi hayatımı, ne ekmeği, ne suyu ne de güneş ışıklarını size olan sevgimle kıyaslayabilirim."

"Duyguların asil ve doğru. Ben de bunların hiçbirini saltanatımın gücü ve ihtişamıyla kıyaslayacak kadar sevmiyorum. Prens başarılı olursa, Archenland bizim olur. Sonra da belki Narnia… Başaramazsa – on sekiz oğlum daha var ve Rabadash, kralların en büyük oğullarında görüldüğü üzere, tehlikeli olmaya başlıyor. Tashbaan'da en az beş Tisroc, en büyük oğullarının, bilge prenslerin, tahta geçmeyi beklemekten bıkması yüzünden canından oldu. Burada hareketsizlikten kanı kaynayacağına, dışarıda serinlemesi daha iyi. Ve şimdi ey benim kusursuz vezirim. Babalık çok zor. Kaygılanıyorum. Ve şimdi uyumak istiyorum. Müzisyenleri odama gönder.

Ama yatmadan önce, üçüncü aşçı için verdiğimiz af kararını iptal et. İçimde hazımsızlık alametleri hissediyorum.”

“Duymak, itaat etmektir” dedi Başvezir. Dört ayak vaziyetinde kapıya doğru geriledi, ayağa kalktı, eğilerek selam verdi ve dışarı çıktı. O gittikten sonra da Tisroc, sedirde sessizce oturmaya devam etti. Aravis, onun uyuyakaldığından neredeyse korkmaya başlamıştı. Fakat sonunda eklemlerinin çıtırtısı ve derin bir iç çekişle, kocaman gövdesini güçlükle kaldırdı; kölelere, ışıkla kendisine yol göstermeleri için işaret etti ve dışarıya çıktı. Kapı arkasından kapandı. Oda bir kez daha karanlığa gömüldü; kızlar yeniden rahatça nefes almaya başladılar.

Çölün Öte Yanı

"Ne kötü! Ne kadar kötü!" diye sızlandı Lasaraleen. "Oh, tatlım o kadar korktum ki. Her yanım titriyor. Bak."

"Hadi" dedi, Aravis de titreyerek. "Yeni saraya geri döndüler. Bu odadan çıktık mı, yeterince emniyette olacağız. Fakat çok fazla zaman kaybetmemize neden oldu. Beni o su kapısına mümkün olduğunca çabuk götür."

"Tatlım, nasıl yaparız bunu?" dedi ince bir sesle Lasaraleen. "Ben hiçbir şey yapamam – şimdi olmaz. Zavallı sinirlerim! Hayır, birazcık sakince uzanalım ve sonra da geri dönelim."

"Neden geri dönecekmişiz ki?" diye sordu Aravis.

"Oh, anlamıyorsun. Halden hiç anlamıyorsun" dedi Lasaraleen, ağlamaya başlayarak. Aravis, acımanın zamanı olmadığına karar verdi.

"Bana bak!" dedi, Lasaraleen'i yakalayıp sarsarak. "Geri dönme hakkında bir sözcük daha edersen ve hemen beni şu su kapısına götürmezsen, ne yapacağım biliyor musun? Şu koridora fırlayıp çığlık atacağım. O zaman ikimiz de yakalanırız."

"Fakat ikimizi de ö-ö-öldürürler!" dedi Lasaraleen. "Tisroc'un (ömrü uzun olsun) ne dediğini duymadın mı?"

"Evet. Ahoshta ile evlenmektense ölürüm daha iyi. Onun için, hadi."

"Of, hiç de nazik değilsin" dedi Lasaraleen, "hele ben şu durumdayken!"

Neyse ki Lasaraleen sonunda razı oldu. Daha önce geçtikleri merdivenlerden aşağı indiler, sonra başka bir koridoru geçtiler ve nihayet açık havaya çıktılar. Şimdi teraslar halinde aşağıya, şehir duvarlarına kadar uzanan sarayın bahçesindeydiler. Ay pırıl pırıl parlıyordu. Maceralardaki engellerden biri de, en güzel yerlere geldiğinizde, oranın tadına varamamanızdır; genellikle acele etmeniz gerekir ve endişe içindesinizdir. Öyle ki Aravis (yıllar sonra hatırlamasına karşın), sadece gri bahçelerin,

sessizlikte fıkırdayan havuzların ve selvi ağaçlarının uzun, kara gölgelerinin silik izlenimlerini hatırlayacaktı.

Yamacın dibine eriştiklerinde ve duvarlar, başlarının üzerinde asık yüzleriyle yükseldiğinde Lasaraleen öylesine titriyordu ki, kapının kolunu çeviremedi. Aravis açtı kapıyı. Sonunda oradaydı; yansıyan ayışığıyla parlayan nehirde… Küçük iskele ve birkaç gezi sandalını gördü.

“Hoşça kal” dedi Aravis, “teşekkür ederim. Domuzluk yaptıysam özür dilerim. Fakat neden kaçtığımı bir düşün.”

“Oh, Aravis tatlım” dedi Lasaraleen. “Aklın başına gelmedi mi senin? Özellikle Ahoshta’nın ne kadar büyük bir adam olduğunu gördükten sonra.”

“Büyük adam!” dedi Aravis. “Tekmelendiğinde yaltaklanan, ama o korkunç Tisroc’u oğlunun ölümünü planlamaya cesaretlendirerek intikam almayı umut eden, iğrenç, aşağılık bir köle. Öf be! Onun gibi bir yaratıkla evlenmektense, babamın bulaşıkçısıyla evlenirim daha iyi.”

“Oh, Aravis, Aravis, böyle korkunç şeyleri nasıl söyleyebiliyorsun; üstelik Tisroc (ömrü uzun olsun) hakkında da… O ne yaparsa doğrudur!”

“Hoşça kal” dedi Aravis, “Giysilerin çok güzeldi. Evinin de güzel olduğunu söyleyebilirim. Bana göre olmamasına karşın, güzel bir yaşamın olacağına eminim. Arkamdan kapıyı yavaşça kapat.”

Kendini sevgiyle kucaklayan arkadaşının kollarından sıyrıldı, bir kayığa atladı, demir aldı. Biraz sonra nehrin ortasında, tepesinde kocaman bir ay ve nehrin derinliklerinde yansıyan kocaman başka bir ay ile baş başaydı. Hava temiz ve serindi. Öte yakaya yaklaştığında bir baykuşun ötüşünü duydu. “Ah! Böylesi daha iyi!” diye düşündü Aravis. Hep kırsal yerlerde yaşamıştı ve Tashbaan’da geçirdiği her dakikadan nefret etmişti.

Karaya çıktığında kendini karanlıklar içinde buldu, çünkü ağaçlar ve yükselen yamaç, ayışığını kesiyordu. Yine de Shasta’nın keşfettiği aynı yolu bulmayı becerdi. Tıpkı onun gibi, çimenliğin sona erip, kumların başladığı yere geldi. Sol tarafa baktı; (onun gibi) büyük, kapkara mezarları gördü. İşte o zaman, gözüpek bir kız olmasına karşın cesaretini yitirdi. Diyelim ki diğerleri orada değil! Ve diyelim ki cinler var orada! Yine de

başını (dili dışarıda) ileri uzattı ve mezarlara doğru yürüdü. Ancak mezarlara varmadan Bree'yi, Hwin'i ve uşağı gördü.

Aravis, "Sen sahibene geri dönebilirsin artık" dedi uşağa (ertesi sabah şehir kapıları açılana kadar dönemeyeceğini tamamen unutarak). "Zahmetlerin için şu parayı al."

"Duymak, itaat etmektir" dedi uşak ve hemen kaçar gibi bir hızla şehre doğru yola çıktı. Acele etmesini söylemeye gerek yoktu. O da epeydir cinleri düşünmekteydi.

Ondan sonraki birkaç saniye Aravis, sanki sıradan atlarmış gibi, Bree ve Hwin'in burunlarını öpüp boyunlarını okşamakla meşgul oldu.

"Ve işte Shasta da geliyor! Aslan'ın sayesinde!" dedi Bree. Aravis arkasına baktı, gerçekten de oydu; Shasta, uşağın gittiğini gördüğü an saklandığı yerden çıkmıştı.

"Şimdi" dedi Aravis. "Hiç zamanımız yok!" Ve aceleyle, Rabadash'ın çıkacağı seferi onlara anlattı.

"Hain köpekler!" dedi Bree, yelesini sallayıp ayaklarını yere vurarak. "Barış zamanında haber vermeden saldırmak! Ama biz onun tekerine çomak sokacağız. Ondan önce orada olacağız."

"Olabilir miyiz?"dedi Aravis kendini Hwin'in sırtına çekerek. Shasta ata hep böyle binebilmeyi istiyordu.

"Broo-hoo" diye homurdandı Bree. "Atla bakalım Shasta. Başlayalım mı? Onlardan önce çıkıyoruz!"

"O, hemen yola çıkacağını söylüyordu" dedi Aravis.

"İnsanlar böyle konuşur" dedi Bree. "Fakat iki yüz at ve atlının sularını, yiyeceklerini, silahlarını tedarik edip eyerleyerek, bir dakikada yola çıkamazsın. Şimdi ne tarafa gidiyoruz? Kuzeye mi?"

"Hayır" dedi Shasta "Ben biliyorum. Bir çizgi çizmiştim. Sonra açıklarım. Siz atlar, ikiniz de biraz sola doğru gidin. Ah – işte çizgi."

“Şimdi, hikâyelerde anlatıldığı gibi, bütün gündüz ve gece dörtnala gitmek gerçekte mümkün değildir. Biraz yürüyüp, biraz tırıs gitmeliyiz, ama tırıslar canlı ve yürüyüşler kısa olmalı. Biz yürürken siz insanlar da inip yürümelisiniz. Şimdi. Hazır mısın Hwin? Hadi gidelim. Narnia ve kuzeye!”

Başlangıçta her şey çok güzeldi. Gece saatler önce başladığı için kumlar, gündüz boyunca aldıkları güneş ısısını yansıtmıyorlardı. Hava serin, temiz ve berraktı. Ayışığı altında kumlar, gözlerinin görebildiği her yönde düzgün bir su yüzeyi ya da gümüş bir tepsi gibi parlıyordu. Bree ve Hwin’in nal sesleri dışında hiçbir ses duyulmuyordu. Shasta, arada bir inip yürümek zorunda olmasa, neredeyse uyuyakalacaktı.

Bu durum sanki hiç bitmeyecekmiş gibi geldi onlara. Sonra bir an geldi, ay kayboldu. Kör karanlıkta yol alırken zamanın geçmediğini düşündüler. Ve sonra öyle bir an geldi ki Shasta, Bree’nin boynunu ve başını öncekinden daha belirgin görebildiğini hissetti. Ve yavaş yavaş, ama çok yavaş, her taraftaki sonsuz gri düzlüğü fark etmeye başladı. Hiç hayat belirtisi yoktu, sanki ölüler dünyasındaydı. Ve Shasta müthiş yorgun olduğunu, üşüdüğünü, dudaklarının kurumuş olduğunu hissetti. Sürekli, deri takımların biteviye gıcırtısını, öteberinin şıngırtısını, atların nal seslerini – düzgün bir yolda olduğu gibi dıgıdık-dıgıdık değil de, kuru kumlarda bubudug-bubudug diye çıkan sesleri – dinlemişti.

Saatlerce yol aldıktan sonra nihayet sağ yanda, uzakta, ufuk çizgisinin altında uçuk gri renkte bir çizgi, ardından da kırmızı bir çizgi belirdi. Sonunda sabah olmuştu, ama bir tek kuş bile ötmeden… Şimdi arada bir yürümekten memnundu, çünkü çok fena üşüyordu.

Sonra aniden güneş doğdu ve her şey bir anda değişti. Gri kumlar sarıya döndü ve sanki elmas parçaları serpiştirilmiş gibi parıldadı. Sol yanlarında Shasta, Bree, Hwin ve Aravis’in upuzun gölgeleri kendileriyle yarışıyordu. Pire Dağı’nın ikiz tepeleri uzakta, gün ışığında parıldadı ve Shasta yollarından biraz sapmış olduklarını anladı. “Biraz sola, biraz sola” diye cıvıldadı. En güzeli de geriye baktığında, uzaklarda kalan Tashbaan’ın küçücük görüntüsüydü. Mezarlar görünmez olmuşlardı. Tisroc’un şehri, o

çentikli silueti olan tek yükselti tarafından yutulmuştu. Şimdi herkes kendini daha iyi hissediyordu.

Fakat bu uzun sürmedi. İlk gördüklerinde Tashbaan çok uzakta gibiydi. Oysa şimdi, onlar uzaklaştıkça sanki o uzaklaşmak istemiyordu. Shasta geriye bakmaktan vazgeçmişti. Çünkü bu, ona sadece hiç hareket etmedikleri hissini veriyordu. Sonra ışık sorun olmaya başladı. Kumların parıltısı gözlerini alıyordu, ama Shasta gözlerini kapamaması gerektiğini biliyordu. Gözlerini kısıp ileriye, Pire Dağı'na bakmaya devam etmeli, gidecekleri yönü söylemeliydi. Sonra sıcak bastırdı. Attan inip yürümesi gerektiği ilk anda fark etti bunu. Yere inerken kumlardan yükselen sıcaklık, sanki bir fırının kapağı açılmış gibi yüzüne çarptı. Bir sonraki kez daha da kötüydü. Fakat üçüncü kez, çıplak ayağı kuma dokununca acıyla bağırdı ve göz açıp kapayıncaya kadar bir ayağını üzengiye, öbürünü de Bree'nin sırtına attı.

“Kusura bakma Bree” diye soludu. “Yürüyemeyeceğim. Ayaklarımı yakıyor.”

“Elbette!” dedi nefes nefese Bree. “Bunu ben de düşünmeliydim. Hadi, bin. Yapacak bir şey yok.”

“Senin için her şey iyi” dedi Shasta, Hwin'in yanında yürümekte olan Aravis'e. “Ayakkabıların var.”

Aravis cevap vermedi; ciddi görünüyordu. Eminim öyle istemiyordu, ama ne yazık ki öyle görünüyordu.

Yeniden tırıs ve yürüyüş ve yine tırıs… Şıngır-şıngır-şıngır, gacır-gıcır-gacır, atların ter kokusu, kendi terinin kokusu, göz kamaştırıcı parlaklık ve baş ağrısı… Kilometreler boyunca değişen hiçbir şey yoktu. Tashbaan hiçbir zaman uzak, dağlar hiçbir zaman yakın görünmeyeceklerdi. Bunun hep böyle süreceğini hissediyordu – şıngır-şıngır-şıngır, gacır-gıcır-gacır, atların ter kokusu, kendi terinin kokusu…

Kuşkusuz herkes, vakit geçirmek amacıyla kendi kendine çeşitli oyunlar deniyordu. Ne var ki, bu hiçbir işe yaramıyordu. Susuzluklarını unutmak istiyorlardı – Tashbaan'da bir saraydaki buzlu şerbet, berrak kaynak

sularının şırıltısı, kaymaklı, ancak kıvamında kaymaklı, soğuk ve tatlı süt – ve unutmak istedikçe daha çok hatırlıyorlardı.

Sonunda kumullardan yükselen, on metre boyunda, elli metre eninde bir kaya kütlesi gördüler. Gölgesi neredeyse yok gibiydi. Çünkü güneş şimdi tam tepedeydi, ama az da olsa bir gölgelik vardı. Hep birden oraya sığındılar. Bir şeyler yiyip azar azar su içtiler. Kırbayla atları sulamak kolay değildir ama Bree ve Hwin dudaklarını akıllıca kullanıyorlardı. Kimse yeteri kadar su içememişti. Hiçbirinin ağzını bıçak açmıyordu. Atlar köpürmüş, hırıltıyla nefes alıyorlardı. Çocukların beti benzi atmıştı.

Kısa bir moladan sonra yola koyuldular. Aynı sesler, aynı kokular, aynı parıltılar, gölgeleri sağ yana düşüp, uzadıkça uzayıp, dünyanın doğusunun ta sonuna erişinceye kadar devam etti. Güneş batıda ağır ağır ufka doğru yaklaştı ve nihayet battı. Kumlardan yükselen sıcaklık gündüzki kadar kötü olmasına karşın, acımasız parıltı gitmişti. Dört çift göz sabırsızlıkla, Kuzgun Sallowpad'in söz ettiği vadiye dair bir iz bulabilmek için bakıyordu. Fakat kilometrelerce ve kilometrelerce uzanan çölden başka bir şey yoktu. Şimdi artık gündüz sona ermiş, yıldızlar çıkmıştı. Atlar yıldırım hızıyla koşmayı sürdürüyorlardı. Çocuklar eyerlerin üzerinde susuzluk ve yorgunluktan perişan, bir yükselip bir alçalıyorlardı. Ay iyice yükseldikten sonra Shasta – ağzı susuzluktan kavrulan birinin garip ve hırıltılı sesiyle – bağırdı:

"İşte orada!"

Artık yanılmaları mümkün değildi. Önlerinde hafif sağa doğru bir yamaç vardı: Yokuş aşağı inen, her iki yanında kaya kütleleri olan bir yamaç. Atların yorgunluktan koşacak hali kalmamıştı, ama oraya doğru yöneldiler. Biraz sonra ulaştıkları dere yatağı, başlangıçtaki dümdüz uzanan çölden daha kötü geldi onlara. Çünkü kayalık duvarların arası nefes almayı güçleştirecek derecede boğucuydu ve ayışığı daha azdı. Biraz sonra dik bir biçimde aşağıya doğru inen yamacın her iki yanındaki kayalar, uçurum yüksekliğine ulaştılar. Sonra bitkiler görüldü – hint incirine benzeyen bitkiler ve dikenli kaba otlar. Çok geçmeden atların toynakları, kum yerine, taş ve çakılların üzerine basmaktaydı. Vadinin her dönemecinde – birçok dönemeci vardı vadinin – sabırsızlıkla su arıyordu gözleri. Artık atların

güçleri tükenmişti. Hwin nefes nefese, sendeleyerek Bree'nin arkasından ağır ağır yürüyordu. Neredeyse umutları tükenmek üzereydi ki, bir çamur birikintisine geldiler; yumuşak ve taze otların arasından akan incecik suyu gördüler. Daha sonra su, önce bir dereye; dere, her iki yanında çalılıkların olduğu bir çaya; çay da bir nehire dönüştü (açıklayabileceğim bir sürü hayal kırıklığından sonra). Öyle bir an geldi ki, bir çeşit uyuklama halinde olan Shasta, Bree'nin aniden durduğunu fark etti ve düşünmeksizin attan indi. Önlerinde, geniş bir gölete akan küçük bir çağlayan vardı. Atlar hemen gölete girmiş, başları suya eğik, içiyor, içiyor, içiyorlardı. "O-o-oh" dedi Shasta ve suya atladı – su dizlerine geliyordu – ve başını çağlayanın altına soktu. Belki de yaşamının en mutlu anı buydu.

Dördü birden yaklaşık on dakika sonra sudan çıktıklarında (çocukların neredeyse her tarafları ıslaktı), çevrelerine bir göz attılar. Ay, vadinin içini aydınlatacak kadar yüksekteydi şimdi. Nehrin her iki yakasında yumuşak otlar vardı. Çalıların ve ağaçların örttüğü yamaç, uçurumun dibine kadar yükselmekteydi. Çiçek açmış bitkiler, ağaçların altındaki o gölgelik çalılıklarda gizlenmiş olmalıydı, çünkü tüm açıklık alana hafif ve çok güzel kokular yayılıyordu. O an ağaçların arasındaki en karanlık boşluktan, Shasta'nın daha önce hiç duymadığı bir ses geldi – bir bülbül.

Herkes konuşamayacak ve yemek yiyemeyecek kadar yorgundu. Atlar eyerlerinin çıkarılmasını beklemeden hemen yattılar. Shasta ve Aravis de aynısını yaptı.

Daha on dakika geçmeden Hwin onları uyardı: “Uyumamamız gerekiyor. O Rabadash denen adamdan önde olmalıyız.”

“Evet” dedi Bree yavaşça. “Uyumamalıyız. Sadece biraz dinlenelim.”

Shasta (bir an için), kalkıp bir şeyler yapmazsa herkesin uyuyakalacağını biliyordu. Evet, mutlaka bir şeyler yapmalıydı. Aslında kalkıp, onları yola çıkmaya ikna etmeye karar vermişti fakat biraz sonra; henüz değil, henüz değil…

Parlayan ayışığında, bülbül, iki ata ve çocuklara şarkılar söylerken az sonra hepsi uyuyakaldı.

İlk önce Aravis uyandı. Güneş çoktan yükselmişti ve serin sabah saatlerini geride bırakmışlardı. “Hata bende” dedi kendine kızarak; fırlayıp diğerlerini uyandırmaya başladı. “Böylesine zor bir günün ardından, atların uyumaması beklenemez; konuşan hayvanlar olsa bile… ve kuşkusuz bu çocuk uyumadan duramazdı; yeteri kadar eğitilmemiş. Ama benim bilmem gerekirdi.”

Diğerleri uyku mahmurluğuyla şaşkın ve aptal bir haldeydiler.

“Hey-ho-broo-hoo” dedi Bree. “Eyerimle uyumuşum ha? Bir daha asla bunu yapmam. Çok rahatsız—”

“Oh, hadi hadi” dedi Aravis. “Neredeyse öğle oluyor. Kaybedeceğimiz bir an bile yok.”

“Bari bir tutam ot yiyelim” dedi Bree.

“Korkarım bekleyemeyiz” dedi Aravis.

“Bu kadar acele etmek niye?” dedi Bree. “Çölü geçtik, öyle değil mi?”

“Ama Archenland’a gelmedik daha” dedi Aravis. “Ve oraya Rabadash’tan önce ulaşmamız gerek.”

“Ohoo, biz onun kilometrelerce ilerisinde olmalıyız” dedi Bree. “Daha kısa bir yoldan gelmedik mi? Senin o kuzgun arkadaşın, bunun daha kestirme bir yol olduğunu söylemedi mi, Shasta?”

“Daha kısa diye bir şey demedi” diye cevapladı Shasta, “sadece daha iyi dedi, çünkü bu yönde nehir var. Eğer vaha Tashbaan’ın tam kuzeyindeyse, korkarım bu yol daha uzun olabilir.”

“Ben iki lokma bir şey yemeden devam edemem!” dedi Bree, “Dizginlerimi çıkar Shasta.”

“Lü-lütfen” dedi Hwin utangaçça. “Ben de aynı Bree gibi, devam edemeyeceğimi hissediyorum. Fakat sırtlarında insanlar varsa (mahmuzları ve diğer ağırlıklarıyla), atlar böyle hissetseler bile yürümek zorundadırlar. O zaman yola devam edebildiklerini görürler. Demek istediğim, Narnia’nın özgürlüğü için elimizden gelen her şeyi yapmamız gerekmiyor mu?”

“Sanırım Madam” dedi Bree küçümser bir şekilde, “ben zorunlu yürüyüşleri, seferleri ve bir atın nelere dayanıp dayanamayacağını senden daha iyi bilirim.”

Kolayca susturulabilen, ürkek ve nazik bir at olarak yetiştirilen (en soylu atlar gibi) Hwin’in buna verecek cevabı yoktu. Aslında Hwin haklıydı; eğer Bree’nin sırtında onu hareket etmeye zorlayan bir Tarkaan olsaydı, saatlerce zorlu bir yürüyüş yapabileceğini öğrenirdi. Fakat köle olmanın ve bir şeyler yapmaya zorlanmanın en kötü sonuçlarından biri de, artık seni zorlayan

kimse olmayınca, neredeyse kendi kendini zorlama gücünü de kaybettiğini öğrenmendir.

Böylece Bree iki lokma bir şey yiyip su içene kadar beklemek zorunda kaldılar. Bu arada kuşkusuz Hwin ve çocuklar da bir şeyler yiyip içtiler. Yeniden yola çıkmadan önce saat sabahın on birine gelmiş olmalıydı. Öyle olduğu halde bile Bree, düne göre daha yavaştı. İki at arasında daha zayıf ve yorgun olanı Hwin olmasına karşın, yürüyüş süratini belirleyen oydu.

Kahverengi soğuk nehri, yeşillikleri, yosunları, yaban çiçekleri ve orman gülleriyle vadi o kadar hoş bir yerdi ki, insanda elinde olmadan yürüme isteği uyandırıyordu.

Güneydeki Sınırların Münzevisi

Aşağıya doğru saatlerce yol aldıktan sonra vadi genişledi ve önlerinde ne olduğunu görmeye başladılar. İzlemekte oldukları nehir, burada soldan sağa, doğuya doğru akan geniş ve çalkantılı başka bir nehre kavuştu. Bu nehrin ötesinde, küçük tepelerden oluşan şirin kırlıklar, birbiri ardına dizilmiş sırtlarla kuzey dağlarına doğru yükseliyordu.

Sağ taraftaki kayalık tepelerden bir ikisinin sivriliklerine yapışmış karlar vardı.

Solda çamlık yamaçlar, sarp görünüşlü uçurumlar, dar vadiler ve mavi tepeler göz alabildiğine uzanmaktaydı. Shasta, artık Pire Dağı'nı göremiyordu. Tam karşıda sıradağlar arasında yer alan, eyer biçimindeki ormanlık yer, Archenland'ı Narnia'ya bağlayan geçit olmalıydı.

“Broo-hoo-hoo, kuzey, yeşil kuzey!” diye kişnedi Bree. Alçak tepeler, Shasta ve Aravis'in güneye alışmış gözlerine, düşündüklerinden daha yeşil ve canlı göründü. İki nehrin sularının gürültüyle karıştığı yere inerken moralleri yükselmişti.

Sıradağların batı ucundaki yüksek dağlardan kaynayan ve doğuya akan nehir, yüzmeyi akıllarına getiremeyecekleri kadar hırçındı. Nehrin kıyısında durup biraz düşündükten sonra, aşağıya ve yukarıya doğru biraz yürüdüler. Sonunda, yürüyerek geçebilecekleri sığ bir yer buldular.

Suyun gümbürtüsü, şakırtısı ve atların ayaklarında yaptığı girdaplar, serin ve canlı hava, ok gibi uçan yusufçuk kuşları Shasta'yı tuhaf bir heyecana boğmuştu.

Yolunu, suyu döverek şakırtılarla açan Bree, nehrin kuzey kıyısında “Dostlar, artık Archenland'dayız!” dedi “Sanırım bu geçtiğimiz nehire, Yılankavi Ok deniyor.”

“Umarım zamanında gelmişizdir” diye mırıldandı Hwin.

Sonra ağır ağır, zikzaklar çizerek yukarıya doğru ilerlemeye başladılar. Yokuş çok dikti. Ne bir yol, ne de evler vardı. Adeta bir park alanı gibiydi

burası. Her yana serpiştirilmiş ağaçlar vardı, ancak bir orman oluşturacak yoğunlukta değildi.

Bütün hayatı boyunca neredeyse ağaçsız, otluk bölgelerde yaşamış olan Shasta, hiç bu kadar çok ve bu çeşitlilikte ağaç görmemişti. Orada olsaydınız, onun meşe, kayın, huş, üvez ve tatlı kestane ağaçlarını gördüğünü bilirdiniz (o bilmiyordu).

Onlar ilerledikçe, tavşanlar sağa sola, telaşla kaçıyorlardı. Biraz sonra ağaçlar arasında koşuşan sarı renkli bir geyik sürüsü gördüler. “Muhteşem değil mi?” dedi Aravis.

İlk sırta geldiklerinde Shasta eyerinin üzerinde dönerek arkasına baktı. Tashbaan’dan hiçbir iz yoktu; kat ettikleri dar, yeşil vadi dışında çöl dümdüz, ufka kadar uzanıyordu.

“Hey!” dedi Shasta aniden. “Bu da ne?”

“Ne, ne?” dedi Bree dönerek. Aravis ve Hwin de dönmüşlerdi.

“Şu” dedi Shasta işaret ederek. “Dumana benziyor. Yangın mı var?”

“Bence kum fırtınası” dedi Bree.

“Buna neden olacak kadar rüzgâr yok” dedi Aravis.

“Oh!” diye bağırdı Hwin. “Bakın! İçinde parlayan bir şeyler var. Bakın! Miğferler ve zırhlar. Geliyorlar – bu yana geliyorlar.”

“Tash adına!” dedi Aravis. “Ordu bu! Rabadash’ın ordusu.”

“Elbette Rabadash” dedi Hwin. “Korktuğum başıma geldi. Çabuk! Anvard’a ondan önce varmalıyız.” Ve başka bir söz etmeksizin aceleyle dönüp, kuzeye doğru dörtnala koşmaya başladı. Bree de başını geriye doğru silkeleyip onu izledi.

“Hadi Bree, hadi” diye bağırdı Aravis omzunun üzerinden.

Atlar için çok yorucu bir koşuydu bu. Ulaştıkları her sırtın üzerinde, önlerinde bir vadi, onun ötesinde de bir başka sırt daha buluyorlardı. Genel olarak doğru yönde gittiklerini bilmelerine karşın, kimse Anvard’ın ne

kadar uzakta olduğunu tahmin edemiyordu. Shasta, ikinci sırtın üzerinden yeniden geriye baktı. Çölün gerisindeki toz bulutu yerine, şimdi Yılankavi Ok’un öte yakasında karıncalar gibi kaynaşan kapkara bir kütle gördü. Nehri geçecek bir yer aradıklarına kuşku yoktu.

“Nehre gelmişler!” diye bağırdı çılgınca.

“Çabuk! Çabuk!” diye bağırdı Aravis. “Anvard’a zamanında yetişemeyeceksek, hiç gelmesek daha iyi olurdu. Dörtnala Bree, dörtnala! Savaş atı olduğunu unutma.”

Shasta da benzer talimatlar vermemek için kendini zorluyordu; “Zavallı, şimdiden elinden geleni yapıyor” diye düşünüp dilini tutuyordu. Ve iki at, ellerinden geleni olmasa bile, ellerinden geldiğini sandıkları her şeyi kesinlikle yapmaktaydılar, ki ikisi aynı şey değildir. Bree, Hwin’e yetişmişti. İkisi de otların arasında, yan yana yıldırım gibi koşuyorlardı. Hwin, bu yan yana koşuyu, muhtemelen daha fazla sürdüremeyecek gibi görünüyordu.

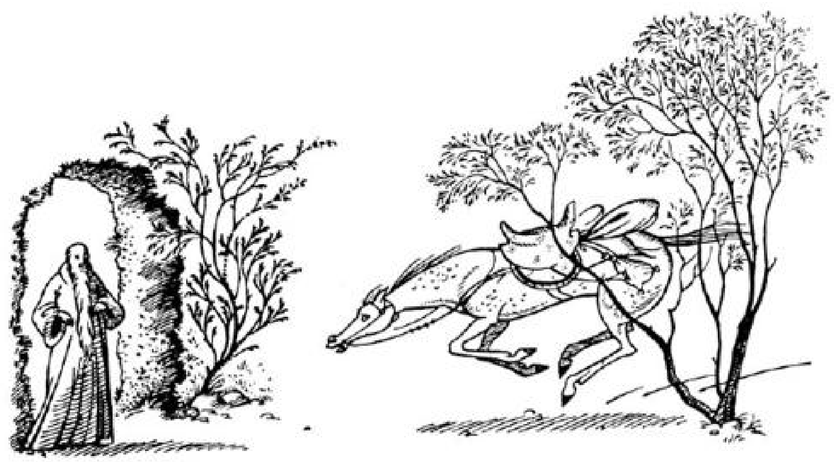
Arkalarından gelen bir sesle, o an hepsinin duyguları bütünüyle değişti. Bu, tahmin ettikleri ses – belki de Calormenlilerin savaş çığlıklarıyla karışık, atların ayak sesleri ve zırhların şakırtısı – değildi. Ancak Shasta sesi hemen tanıdı; Aravis ve Hwin’le karşılaştıkları, ayışığıyla aydınlanan o ilk gece duyduğu hırıltılı kükremeydi. Bree de tanımıştı bu sesi. Gözleri kıpkırmızı parıldadı ve kulakları geriye yattı. Shasta şimdi, onun elinden geldiği kadarki – olabildiğince – hızla değil, çılgınca koştuğunun farkına vardı. Shasta değişikliği hemen hissetti. Birkaç saniye içinde Hwin’in epeyce ilerisindeydiler.

“Bu olamaz” diye düşündü Shasta. “Burada aslanlardan korunacağımızı düşünüyordum!”

Omzunun üzerinden geriye baktı. Her şey apaçıktı. Arkalarında, bahçeye bir köpek girdiğinde, bahçenin öbür yanındaki ağaca doğru hızla, bir kedi gibi koşan, vücudu yere yakın, kocaman, sarımsı bir yaratık vardı ve her saniye biraz daha yaklaşıyordu.

Yeniden ileriye baktığında, anlam veremediği, hatta hiç aklına gelmeyen bir görüntüyle karşılaştı: Yol, yaklaşık üç metre yüksekliğinde düzgün, yeşil bir duvarla kapanmıştı. Duvarın ortasında açık bir kapı vardı. Ve kapının ağzında, çıplak ayaklarına kadar uzanan, sonbahar yaprakları renginde bir giysi giymiş, düzgün bir asaya dayanan, uzun boylu bir adam dikiliyordu. Sakalı neredeyse dizlerine değiyordu.

Tüm bunları bir bakışta gören Shasta, yeniden geriye baktı. Aslan, Hwin'i yakalamak üzereydi; arka ayaklarını ısırmaya çalışıyordu. Hwin'in iri gözlü, köpüklü yüzünde hiç umut yoktu şimdi.

"Dur!" diye kükredi Shasta, Bree'nin kulağına. "Geri dönelim. Yardım etmeliyiz!"

Bree sonraları, bunu duymadığını ya da anlamadığını söyleyecekti. Genellikle gerçeği söylediğini bildiğimiz için onun sözüne güvenmeliyiz.

Shasta, ayaklarını üzengilerden çıkardı, iki bacağını da atın sol tarafına alıp, bir an bile denemeyecek kadar durakladı ve atladı. Bu hareket canını fena halde yaktı ve neredeyse nefesi kesildi. Fakat o buna aldırmıyor, Aravis'e yardım etmek için koşuyordu. Şimdiye kadar böyle bir şey yapmamıştı, şimdi de neden yaptığını bilmiyordu.

Yeryüzündeki en korkunç seslerden biriyle birlikte, Hwin'in dudaklarından bir kişneme sesi yükseldi. Aravis, Hwin'in boynuna kapaklanmış, kılıcını çekmeye çalışıyor gibi görünüyordu. Şimdi üçü birden – Aravis, Hwin ve aslan – neredeyse Shasta'yı çiğnemek üzereydiler.

Tahminlerin ötesinde bir irilikte olan; çok yakınına gelmeden ne kadar büyük olduğunu anlayamayacağınız aslan, arka ayakları üzerinde kalktı ve sağ pençesini Aravis'e salladı. Pençeleri gören Aravis bağırdı ve eyerde sallandı. Aslan, Aravis'in omzunu parçalıyordu. Shasta, korkudan yarı deli bir şekilde hayvana doğru sendeleyerek atıldı. Değil silahı, bir taş ya da sopası bile yoktu. Sanki bir köpeğe bağırırmış gibi aptalca aslana bağırıyordu: "Dön evine! Dön evine!" Bir an için aslanın, ardına kadar açılmış köpüklü ağzına baktı. Hâlâ arka ayakları üzerinde duran aslan o anda, Shasta'nın tüm şaşkınlığına karşın, hareketsiz kaldı, tepetaklak döndü, sonra kendini toparladı ve aceleyle kaçtı.

Shasta onun gittiğine bir türlü inanamamıştı. Geriye döndü ve biraz önce gördüğünü hatırladığı yeşil duvardaki kapıya doğru koştu. Neredeyse baygın düşecek olan Hwin, tökezleyerek kapıdan girmek üzereydi. Aravis hâlâ eyerin üzerindeydi ama sırtı kan içindeydi.

"Gel kızım, gel" diyordu giysili adam; sonra da, "gel oğlum" dedi, Shasta nefes nefese ona yaklaşırken. Shasta, arkasından kapıların kapandığını duydu. Sakallı yabancı, Aravis'e attan inmesi için yardım etmeye başlamıştı bile.

Göz alıcı yeşilliklerle kaplı yüksek bir duvarla korunan, geniş, yusyuvarlak kapalı bir alan içindeydiler. Önlerinde, kıpırtısız bir su havuzu vardı; öylesine doluydu ki suyun yüzeyi neredeyse yerle birdi. Havuzun yanı başında, dalları havuzu tamamen gölgede bırakan, Shasta'nın ömründe gördüğü en kocaman ve en güzel bir ağaç yükseliyordu. Havuzun biraz ötesinde çok eski, antik, çatısı samanla örtülü, alçak, küçük, taş bir ev vardı.

İçeriden meleme sesleri geliyordu ve kapalı alanın öbür tarafında birkaç keçi görünüyordu. Düzgün zemin tamamıyla çimle kaplıydı.

“Sen – sen – sen” dedi nefes nefese Shasta. “Archenland kralı Lune musun?”

Yaşlı adam başını iki yana salladı; “Hayır” diye cevapladı sakin bir sesle. “Ben güneydeki sınırlarının münzevisiyim. Ve şimdi oğlum, sorularla vakit kaybetme, itaat et. Bu küçük hanım yaralı. Atlarınız perişan. Rabadash, şu anda Yılankavi Ok’u geçecek bir sığlık arıyor. Hiç dinlenmeden hemen yola çıkarsan hâlâ Kral Lune’u uyaracak zamanın var.”

Bu sözler Shasta’yı canından bezdirdi, çünkü hiç gücü kalmadığını düşünüyordu. Bu adaletsiz ve zalimane isteğe içten içe isyan ediyordu. Yaptığın bir iyilik için alacağın ödülün, hemen her zaman daha güç ve daha çok iyilik yapmak olduğunu henüz öğrenmemişti. Ama yüksek sesle söylediği tek şey, “Kral nerede?” oldu.

Münzevi döndü ve asasıyla işaret etti. “Bak” dedi. “Girdiğin kapının tam karşısında başka bir kapı daha var. Onu aç ve dosdoğru git. Düz ya da yokuş, düzgün ya da engebeli, çamur ya da kuru, daima dosdoğru ilerle. Kral Lune’u dosdoğru ilerde bulacağını sanatım sayesinde biliyorum. Ancak koş, koş, koş; hep koş.”

Shasta başını salladı, kuzey kapısına koştu ve kapının ardında kayboldu. Sonra Münzevi, bunca zamandır sol koluyla destek olduğu Aravis’i aldı, biraz yönlendirip, biraz da taşıyarak eve götürdü. Uzun bir süre sonra yeniden dışarı çıktı.

“Evlatlarım” dedi atlara, “şimdi sıra sizde.”

Cevap beklemeksizin – aslında atlar konuşamayacak kadar yorgundu – ikisinin de dizginlerini ve eyerlerini çıkardı. Sonra ikisini de öyle bir tımarladı ki, kralın ahırlarındaki bir uşak bundan daha iyisini yapamazdı.

“İşte evlatlar” dedi, “kafanız rahat olsun, keyfinize bakın. Su burada, ot orada. Diğer evlatlarımın; keçilerin sütünü sağdığımda sıcak lapa yersiniz.”

“Efendim” dedi Hwin, nihayet ses çıkarmayı başararak: “Tarkheena hayatta mı? Aslan onu öldürdü mü?”

“Sanatım sayesinde şu zamanda olan pek çok şeyi bilen ben” dedi Münzevi, “gelecekte olacaklar üstüne çok az bilgi sahibiyim. Bu nedenle, dünyadaki bir adamın ya da kadının yahut da hayvanın bu akşam gün battığında hayatta olup olmayacağını bilmiyorum. Küçük hanım, yaşıtlarından herhangi birinin yaşadığı kadar yaşayacak.”

Aravis kendine geldiğinde, taş duvarları sıvasız, çıplak bir odada, pamuk gibi yumuşak, alçak bir yatakta yüzüstü yatmakta olduğunu anladı. Neden yüzüstü yatırıldığını anlayamadı, fakat dönmeyi deneyip de bütün sırtındaki can yakıcı ağrıları hissettiğinde her şeyi hatırladı. Süpürgeotundan yapılan (en iyi yatak dolgusudur), harika bir biçimde yaylanabilen bu yatağın nasıl bir şeyden yapıldığını anlayamamıştı, çünkü süpürgeotu, yaşamında hiç görüp duymadığı bir şeydi.

Kapı açıldı ve Münzevi, elinde büyük bir ahşap tasla içeri girdi. Tası dikkatle yere koyduktan sonra yatağın yanına geldi ve “Kendini nasıl hissediyorsun kızım?” diye sordu.

“Sırtım çok acıyor peder” dedi Aravis, “başka bir şikâyetim yok.”

Münzevi onun yanına diz çöktü, elini alnına koydu, sonra kalp atışlarını dinledi.

“Ateşin yok” dedi. “İyi olacaksın. Aslında, yarın kalkmaman için bir neden yok. Ancak şimdi şunu iç.”

Ağaç tası alıp Aravis’in dudaklarına tuttu. Alışkın olmayan biri için keçi sütü biraz tuhaftır, bu nedenle Aravis tadına baktığında yüzünü buruşturmaktan kendini alamadı. Ne var ki çok susamıştı ve hepsini içmeyi başardı; bitirdiğinde kendini daha iyi hissediyordu.

“Kızım, şimdi istediğin zaman uyuyabilirsin” dedi Münzevi. “Çünkü yaraların yıkandı ve ilaçlandı. Acı çekmene karşın, kırbaç yarasından daha kötü değil. Tuhaf bir aslan olmalı o, çünkü seni yakalayıp eyerden aşağı çekerek dişlerini geçireceğine, sadece sırtına pençe atmış. On tane çizik var: Acı verir ama derin ve tehlikeli değil.”

“Doğru!” dedi Aravis. “Şansım varmış.”

“Kızım” dedi Münzevi, “bu dünyada, şimdiye kadar yüz dokuz kış geçirdim ve şans denilen şeyle henüz karşılaşmadım. Bütün bunlar hakkında anlamadığım bir şey var. Fakat bilmemiz gerekiyorsa emin ol ki öğreneceğiz.”

“Rabadash ve iki yüz atlısına ne oldu?” diye sordu Aravis.

“Artık bu yoldan geçmeyecekler sanırım” dedi Münzevi. “Bizim epeyce doğumuzda bir sığlık bulmuş olmalılar. Oradan dosdoğru Anvard’a gitmeyi deneyeceklerdir.”

“Zavallı Shasta!” dedi Aravis. “Yolu uzun mu? Oraya onlardan önce varabilir mi?”

“Öyle umuyoruz” dedi yaşlı adam.

Aravis yeniden uzandı (bu kez yan dönmüştü) ve “Uzun süre mi uyudum? Karanlık çöküyor gibi görünüyor” dedi.

Münzevi, kuzeye bakan tek pencereden dışarıyı seyrediyordu. “Bu gece karanlığı değil” dedi az sonra. “Fırtına Burnu’ndan bulutlar geliyor. Bu taraflarda kötü hava her zaman oradan gelir. Bu gece yoğun sis olacak.”

Ertesi gün, acıyan sırtı dışında, Aravis kendini çok iyi hissediyordu. Kahvaltıdan sonra (kaymak ve sütlü lapa) Münzevi, onun kalkabileceğini söyledi ve tabii ki, Aravis atlarla konuşmak üzere dışarı çıktı. Hava değişmişti ve yeşil alanın her tarafı sanki büyük yeşil bir kâse gibi, gün ışığına boğulmuştu. Burası çok sakin bir yerdi; sessiz ve ıssız.

Hwin hemen Aravis’e doğru koştu ve ona bir at öpücüğü verdi.

Birbirlerine sağlık durumlarını ve iyi uyuyup uyumadıklarını sordular. Sonra Aravis, “Peki Bree nerede?” dedi.

“Orada” dedi Hwin, burnuyla alanın öbür yakasını göstererek. “Şimdi gidip onunla konuşsan iyi olur. Bir şeyler yolunda gitmiyor. Ağzından bir sözcük bile alamıyorum.”

Yavaş yavaş karşı tarafa geçtiler ve Bree'yi yüzü duvara dönük yatarken buldular. Bree onların geldiğini duymasına karşın ne başını çevirdi, ne de tek bir söz etti.

"Günaydın Bree" dedi Aravis. "Bu sabah nasılsın?"

Bree kimsenin anlamadığı bir şeyler mırıldandı.

"Münzevi, Shasta'nın Kral Lune'a muhtemelen zamanında yetiştiğini söylüyor" diye devam etti Aravis, "bütün dertlerimiz sona ermiş gibi görünüyor. Ve sonunda Narnia, Bree!"

"Ben Narnia'yı asla görmeyeceğim" dedi Bree alçak bir sesle.

"İyi değil misin sevgili Bree?" dedi Aravis.

Sonunda Bree onlara döndü, yüzü bir atın yüzünün olabileceği kadar kederliydi.

"Ben Calormen'e geri döneceğim" dedi.

"Ne?" dedi Aravis. "Yeniden köle mi olmak istiyorsun?"

"Evet" dedi Bree. "Bana ancak kölelik yakışır. Narnia'daki özgür atların yüzüne nasıl bakarım? – Kendi kellemi kurtarmak için tüm gücümle dörtnala giderken, bir kısrağı, bir kızı ve bir oğlanı Aslanların ağzına terk eden ben!"

"Hepimiz tüm gücümüzle kaçtık" dedi Hwin.

"Shasta kaçmadı!" diye homurdandı Bree. "En azından, doğru yöne koştu o, geriye. Ve beni en çok utandıran şey de bu. Kendine savaş atı diyen ve yüzlerce kavga ile övünen ben, küçük bir insan çocuğuna, ne kılıç tutmuş, ne de iyi terbiye almış bir çocuğa, sadece bir taya yenildim."

"Biliyorum" dedi Aravis. "Ben de aynı şeyleri hissettim. Shasta olağanüstüydü. Ben de en az senin kadar kötüyüm Bree. Karşılaştığımızdan beri ona tepeden bakıyor ve küçümsüyordum, ama şimdi, içimizde en iyisi o çıktı. Ancak burada kalıp üzgün olduğumuzu söylemek, Calormen'e dönmekten daha iyidir."

“Bu senin için iyi olabilir” dedi Bree. “Sen kendini rezil etmedin. Fakat ben her şeyimi kaybettim.”

“Benim güzel atım” dedi Münzevi (çıplak ayakları o hoş, ıslak çimde çok az ses çıkardığı için fark edilmeden yaklaşmıştı). “Benim güzel atım, sen kendini beğenmişliğinden başka hiçbir şeyini kaybetmedin. Hayır, hayır evladım. Kulaklarını geriye çekip yeleni sallama bana. Gerçekten bir dakika önce göründüğün kadar alçakgönüllüysen, aklının sesini dinlemesini öğrenmelisin. Zavallı, dilsiz atlar arasında yaşarken düşünmeye başladığın gibi, tam anlamıyla muhteşem bir at değilsin. Elbette onlardan daha akıllı ve cesurdun. Öyle olmamak elinden gelmezdi. Buna dayanarak, Narnia’da çok özel biri olacağın anlamı çıkmaz. Fakat çok özel bir kişi olmadığını bildiğin sürece, her şey göz önüne alındığında, iyi bir at olacağını söyleyebilirim. Şimdi sen ve diğer dört ayaklı evladım; mutfağın kapısına gelirseniz, şu lapanın geri kalanı hakkında bir şeyler düşünürüz.”

Beklenmeyen Yol Arkadaşı

Shasta kapıdan çıkar çıkmaz, önünde, ilerideki ağaçlara kadar uzanan çimenler ve süpürgeotlarıyla kaplı bir yamaç buldu. Şimdi düşüneceği hiçbir şey, yapacağı hiçbir plan yoktu; gerekli ve yeterli olan şey, sadece koşmasıydı. Kolları ve bacakları titriyordu. Böğrüne sancı girmeye başlamıştı. Gözlerine kaçan ter damlaları gözlerini yakıyor, görmesini engelliyordu. Ayakta doğru düzgün duramıyordu ve taşlar yüzünden birkaç kez neredeyse ayağını incitecekti.

Ağaçlar şimdiye kadar gördüklerinden daha sıktı. Biraz açıklık olan alanlar, büyük eğrelti otlarıyla kaplıydı. Güneş batmış; hava, serinlemek şöyle dursun, normalden iki kat fazla sineğin olduğu o sıcak ve kurşuni günlerden birine dönüşmüştü. Shasta, yüzüne üşüşen sinekleri kovalamayı bile düşünmüyordu; yapacak başka işi vardı.

Aniden bir boru sesi duydu. Tashbaan'dakiler gibi, güçlü ve derin değildi, ancak neşeli bir boru sesiydi – Ta-tara-taa. Geniş bir açık alana çıktı ve o an kendini bir insan kalabalığıyla çevrilmiş buldu. En azından ona kalabalık göründü. Aslında, yeşil av giysileri içinde, atlarıyla birlikte on beş-yirmi kişi vardı; kimileri eyerinin üzerinde, kimileri de atının başının yanında ayakta duruyordu. Ortalarında bir adam, diğer bir adamın ata

binmesi için üzengiyi tutmaktaydı. Üzengi tutulan adam, hayal edebileceğiniz en neşeli, şişman, elma yanaklı, pırıl pırıl gözlü kraldı.

Shasta ortaya çıkar çıkmaz, Kral atına binmeyi unuttu. Kollarını Shasta'ya açtı, yüzü aydınlandı, göğsünün derinliklerinden gelen, güçlü ve derin bir sesle konuştu:

"Corin! Oğlum! Yayan ve paçavralar içinde! Ne—"

"Hayır" diye soludu Shasta, başını iki yana sallayarak. "Ben Prens Corin değilim. Ben – ben – ona benzediğimi biliyorum… majestelerini Tashbaan'da gördüm… selamlarını gönderdi."

Kral yüzündeki şaşkın ifadeyle Shasta'ya bakıyordu.

"Siz Kral Lune musunuz?" dedi soluk soluğa Shasta. Ve sonra cevap beklemeksizin, "Haşmetli Kralım – kaçın – Anvard'a – kapıları kapatın – düşmanlar geliyor – Rabadash ve iki yüz atlısı…"

"Bundan emin misin oğlum?" dedi diğer bir soylu.

"Kendi gözlerimle…" dedi Shasta, "gördüm onları. Tashbaan'dan buraya kadar yarıştık."

"Yayan mı?" dedi adam, kaşlarını biraz çatarak.

"Atlarla – Münzevi'nin evindeki" dedi Shasta.

"Daha fazla soru sorma, Darrin" dedi Kral Lune. "Yüzünden gerçeği okuyorum. Atlarınıza atlayın beyler. Çocuk için de yedek bir at var orada. Hızlı ata binebilir misin dostum?"

Shasta cevap olarak, ayağını kendine doğru uzatılan üzengiye koydu ve bir hamlede kendini eyerin üzerine çekti. Geçen birkaç haftada bunu yüzlerce kez yapmıştı. Şimdi ata binişi, o ilk gece Bree'nin ona, ata saman yığınına tırmanır gibi bindiğini söylediği zamankinden çok farklıydı.

Lord Darrin'in, "Oğlan gerçek bir binici efendim. İnanıyorum ki damarlarında soylu kanı dolaşıyor" demesine çok sevinmişti.

“Kanı, evet, sorun bu” dedi Kral. Ve yeniden Shasta’ya dikkatle baktı; gri ve şaşmaz gözlerinde merak, hatta dehşet ifadesi vardı.

Şimdi tüm atlar canlı bir biçimde, eşkin gitmekteydi. Shasta’nın eyerde duruşu mükemmeldi ancak dizginleri nasıl tutacağını bilmiyordu. Şaşkındı, çünkü Bree’nin sırtındayken dizginleri asla kullanmamıştı. Göz ucuyla (ziyafetlerde hangi çatal ya da bıçağı kullanacağımıza emin olamadığımızda bazılarımızın yaptığı gibi) diğerlerinin ne yaptığına baktı ve parmaklarıyla doğru bir biçimde tutmaya çalıştı. Ancak gerçekten atı yönlendirmeyi denemedi; diğerlerini takip edeceğine inanıyordu. At elbette konuşan bir at değil, sıradan bir attı; ne var ki sırtında oturan tuhaf çocuğun, kırbacı ve mahmuzları olmadığını ve aslında duruma hâkim olmadığını anlayacak kadar zekâya sahipti. Shasta’nın süvarilerin en gerisinde kalması bu yüzdendi.

Shasta, bu halde bile oldukça hızlı gidiyordu. Artık sinekler yoktu ve yüzüne çarpan hava çok hoştu. Nefesini toplamış, en önemlisi de görevini başarmıştı. Tashbaan’a geldiklerinden bu yana (ne kadar da uzun bir süre önceydi!), ilk kez hoşça vakit geçirmeye başlamıştı.

Tepelere ne kadar yaklaştıklarını görmek için yukarıya baktı. Ancak hiçbirini göremeyince hayal kırıklığına uğradı; sadece belirsiz bir grilik

aşağıya, onlara doğru gelmekteydi. Daha önce hiç dağlık bir ülkede bulunmadığı için şaşkındı. “Bir bulut” dedi kendi kendine, “aşağıya inen bir bulut. Anlaşıldı. Burada, dağlarda insan gerçekten yukarıda, gökyüzünde… Bulutların içinin nasıl olduğunu göreceğim. Ne eğlenceli! Hep merak ederdim.” Sol gerisinde, uzaklarda, güneş yavaş yavaş batıyordu.

Şimdi bir patika yola gelmişler, iyice hızlanmışlardı. Shasta’nın atı hâlâ grubun en gerisindeydi. Yolun ilk iki kıvrımında (artık her iki tarafta da orman vardı) diğerleri bir an için gözden kaybolmuşlardı.

Sonra sise daldılar, ya da sis onların üzerine geldi. Dünya grileşti. Shasta bir bulutun içinin ne kadar soğuk, nemli ve karanlık olabileceğini düşünmemişti. Grilik, büyük bir hızla karanlığa dönüştü.

Kolbaşında bir adam, arada bir boru çalıyor, ses her defasında biraz daha uzaktan geliyordu. Shasta şimdi önde gidenlerin hiçbirini göremiyordu, ama önündeki virajı döner dönmez görebileceğini umut ediyordu. Ancak virajı döndüğü halde henüz kimse görünmüyordu. Gerçekte hiçbir şey göremiyordu. Atı, artık yürüyordu. “Hadi at, hadi” dedi Shasta. Sonra, belli belirsiz boru sesini işitti. Bree her zaman, topuklarını iyice dışarı doğru tutmasını söylerdi. Onun için Shasta, topuklarını atın karnına vurduğunda kötü bir şey olacağı fikrine kapılmıştı. Şimdi denemek için iyi bir fırsat yakaladığını düşündü. “Bana bak at” dedi, “eğer canlanmazsan ne yapacağım biliyor musun? Topuklayacağım seni. Gerçekten topuklayacağım.” Yine de at, bu tehdide hiç aldırmadı. O zaman Shasta, eyere güzelce yerleşti, dizlerini sıktı, dişlerini kenetledi ve atın karnını var gücüyle topukladı.

Bundan aldığı tek sonuç, atın beş-altı adım için şöyle bir tırısa kalkması ve sonra sakinleşip yeniden yürümeye başlamasıydı. Şimdi hava oldukça karanlıktı. Boru çalmıyordu. Duyulan tek ses, ağaçların dallarından süzülen suyun damlama sesiydi.

“Sanırım yürümekten başka çare yok, en azından yol alırım” dedi Shasta kendi kendine. “Sadece, Rabadash ve adamlarıyla karşılaşmasam yeter.”

Uzunca bir süre yürüyerek yola devam ettiler. Bu attan nefret etmeye başlamıştı. Üstelik karnının acıkmaya başladığını hissediyordu.

Az sonra bir yol ayrımına geldi. Anvard yolunun hangisi olduğunu merak ederken, arkasından gelen seslerle irkildi. Bu, dörtnala koşan atların gürültüsüydü. “Rabadash!” diye düşündü Shasta. Rabadash’ın hangi yolu izleyeceğini tahmin etmesine olanak yoktu. “Ben birinden gidersem” dedi Shasta kendi kendine, “o öbüründen gidebilir. Eğer bu kavşakta kalırsam, kesinlikle yakalanırım.” Attan indi, elinden geldiğince çabuk, atı sağ taraftaki yola sürdü.

Süvarilerin sesleri hızla yaklaştı. Birkaç dakika sonra, Shasta onların kavşağa geldiklerini anladı. Hangi yoldan gideceklerini öğrenmek için nefesini tuttu.

“Dur!” diye alçak bir emir sesi geldi ve sonra da at sesleri duyuldu – burundan soluma sesleri, toynakların yere vuruşu, gemlerin çiğnenme ve atların boyunlarının okşanma sesleri… Sonra birisi konuştu.

“Hepiniz dinleyin” dedi. “Artık kalenin iki yüz metre yakınındayız. Emirleri unutmayın. Planladığımız gibi, gündoğumunda Narnia’ya ulaştığımızda, mümkün olduğunca az insan öldürün. Bu seferde, her damla Narnia kanını, kendi kanınızın bir galonundan çok daha değerli saymalısınız. Bu seferde dedim. Tanrılar, Cair Paravel ile Batı Toprakları arasında tek bir canlı bırakmayacağınız anı da bize gösterecektir. Fakat henüz Narnia’da değiliz. Burada, Archenland’da ise durum farklı. Önemli olan tek şey, Kral Lune’un kalesine saldırıda bulunurken hızlı davranmak. Hırsınızı gösterin. Kale bir saat içinde benim olmalı. Bu gerçekleşirse, ben yağmadan hiçbir şey almayacağım, her şeyi size vereceğim. Kalenin duvarları içindeki, yeni doğmuş bebekler dahil, her barbar erkeği öldürün ve geriye kalan her şeyi canınızın çektiği gibi bölüşün – kadınları, altınları, mücevherleri, silahları, ve şarabı… Kapılara ulaştığımızda arkada kalanı görürsem diri diri yakarım. Karşı konulamaz ve merhametsiz Tash adına – ileri!”

Güçlü nal sesleriyle topluluk harekete geçti. Shasta yeniden soluk aldı. Öbür yola girmişlerdi.

Shasta, geçip gitmelerinin uzun bir süre aldığını düşünüyordu; bütün gün “iki yüz atlı”yı düşünüp onlardan söz etmesine karşın, gerçekte bunun ne

anlama geldiğini hayalinde canlandıramamıştı. Sonunda sesler kayboldu. Shasta ağaçlardan gelen şıpırtı sesleri arasında, bir kez daha yalnızdı.

Şimdi Anvard'a giden yolu biliyordu, ne var ki artık oraya gidemezdi. Kuşkusuz bu, sadece Rabadash'ın süvarilerinin kollarına atılmak anlamına gelecekti. "Ne yapacağım şimdi?" dedi kendi kendine. Yeniden atına bindi; barınacağı ve yiyecek isteyebileceği bir kulübe bulma umuduyla, seçtiği yoldan ilerlemeye başladı. Münzevi'nin evine; Aravis, Bree ve Hwin'e geri dönmeyi de düşündü kuşkusuz, ne var ki bunu yapamadı, çünkü nerede olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu.

"En sonunda" dedi Shasta, "bu yol muhakkak bir yere ulaşıyordur." Ancak bu, bir yerden ne anladığınıza bağlıdır. Elbette yol bir yere ulaşıyordu; nemli, karanlık ve sık ağaçlı bir ormanın bulunduğu, havanın giderek soğuduğu bir yere ulaşıyordu. Ve tuhaf, buz gibi bir rüzgâr, çöken sisi tamamen dağıtamıyorsa da sürekli esiyordu.

Eğer Shasta, dağlık yerlere alışık olsaydı, tüm bunların, şu anda çok yükseklerde – belki de geçidin tepesinde – olduğu anlamına geldiğini anlardı. Fakat o, dağlar hakkında hiçbir şey bilmiyordu.

"Sanırım" dedi Shasta, "dünyadaki tüm çocukların en şanssızı ben olmalıyım. Benim dışımda herkesin işleri yolunda gidiyor. Narnialı lordlar ve hanımlar Tashbaan'ı güven içinde terk ettiler; bir ben geride kaldım. Aravis, Bree ve Hwin yaşlı Münzevi'nin evinde rahatlarına bakıyorlar: Öyle ya, buraya gönderilen benim. Kral Lune ve adamları sağ salim kaleye varmış ve Rabadash gelmeden uzun bir zaman önce kapıları kapatmışlardır, ama ben dışarıda kaldım."

Yorgunluktan bitap düşmüş, açlıktan ölüyordu. Bu nedenle kendini öylesine perişan hissetti ki, yanaklarından gözyaşları yuvarlanmaya başladı.

Kapıldığı ani bir korku, bu düşüncelerin dağılmasına yol açtı. Shasta, yanında bir şeyin ya da birinin yürüdüğünü anladı. Zifiri karanlıkta hiçbir şey göremiyordu. Ayrıca, şey (ya da kişi) o kadar sessizce yürüyordu ki, ayak sesleri zorlukla işitiliyordu. Duyduğu, soluma sesiydi. Görünmeyen yoldaşı, çok derinden soluyormuş gibiydi. Shasta, onun çok iri bir yaratık olduğu hissine kapıldı. Bu solumayı o kadar uzun bir süre sonra fark etmişti

ki, ne zamandır yanında olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Bu müthiş bir şoktu.

Uzun zaman önce, kuzey ülkelerinde devlerin olduğunu duyduğu aklına geldi aniden. Korkuyla dudaklarını ısırdı. Şimdi ağlamak için bir nedeni vardı ancak o, artık ağlamıyordu.

Şey (bir kişi değilse eğer) yanında o kadar sessizce yürüyordu ki, Shasta sadece hayal kurduğunu sanmaya başlamıştı. Ancak tam da bundan emin olmaya başladığında, karanlığın içinde, yanı başında derin ve canlı bir iç çekişi duydu. Bu bir hayal olamazdı! Her nasıl olduysa, bu iç çekişten gelen sıcak nefesi, üşüyen sol elinde hissetmişti.

Eğer atı iyi bir at olsaydı, – ya da o, atından yararlanabilmeyi bilseydi – çılgınca bir dörtnala sürüşle kaçarak her şeyi riske atmayı göze alabilirdi. Ancak Shasta, bu atı dörtnala kaldıramayacağını biliyordu. Böylece, solumayı sürdüren görünmeyen yoldaşı da yanı başında, yürür adımlarla ilerlediler. Sonunda artık buna dayanamadı.

“Kimsin sen?” dedi fısıltıdan biraz daha yüksek bir sesle.

“Uzun süredir konuşmanı bekleyen biri” dedi Şey. Sesi yüksek değildi, ama derin ve dolu doluydu.

“Sen – sen bir dev misin?” diye sordu Shasta.

“Bana dev diyebilirsin” dedi güçlü sesiyle. “Ancak senin dev dediğin yaratıklar gibi değilim ben.”

“Seni hiç göremiyorum” dedi Shasta, dikkatle bakarak. Sonra (aklına daha da kötü bir fikir gelmişti) neredeyse çığlık atarcasına, “Sen – sen bir ölü değilsin, değil mi? Lütfen – lütfen uzaklaş. Sana ne zararım oldu ki? Oh, dünyadaki en şanssız insan benim!”

Bir kez daha Şey’in nefesini elinde ve yüzünde hissetti. “Bak” dedi Şey, “bu bir hayaletin nefesi değil. Anlat dertlerini bana.”

Bu nefes Shasta’ya biraz güven vermişti: Gerçek anne ve babasını nasıl hiç tanımadığını ve balıkçı tarafından nasıl sert davranılarak büyütüldüğünü

anlattı. Sonra kaçışının hikâyesini, aslanlar tarafından nasıl kovalandıklarını ve yaşamlarını kurtarmak için nasıl yüzmek zorunda kaldıklarını, Tashbaan'daki tüm tehlikeleri, mezarlar arasında geçirdiği geceyi, çöldeki hayvanların ona nasıl uluduklarını, çöl yolculuğundaki sıcağı, susuzluklarını ve tam hedeflerine varmak üzereyken, bir başka aslanın onları kovalayıp Aravis'i nasıl yaraladığını anlattı. Yediği son yemekten bu yana ne kadar uzun süre geçtiğini de anlattı.

"Ben sana şanssızsın demem" dedi görkemli sesiyle.

"Sana göre, birçok aslanla karşılaşmam kötü bir şans değil mi?" dedi Shasta.

"Sadece bir Aslan vardı" dedi Ses.

"Ne demek istiyorsun sen? İlk gece en azından iki aslanın olduğunu sana demin söyledim ve—"

"Sadece bir tane vardı ama hızlıydı."

"Sen nereden biliyorsun?"

"O Aslan bendim." Hayretten ağzı açık kalan Shasta bir şey diyemedi. Ses devam etti. "Seni Aravis'le buluşmaya zorlayan Aslan bendim. Ölülerin evleri arasında seni yatıştıran bendim. Sen uyurken çakalları uzaklaştıran Aslan bendim. Kral Lune'a zamanında yetişebilmen için son bir kilometrede atları korkutup onlara yeni bir güç veren Aslan bendim. Hatırlamazsın, ama sen ölmek üzere olan bir çocukken, içinde yattığın kayığı iten ve böylece, gece yarısı uykusu kaçmış bir adamı, seni karşılamak üzere sahile çıkaran Aslan bendim."

"Öyleyse Aravis'i yaralayan sensin."

"Bendim."

"Ama neden?"

"Çocuğum" dedi Ses, "ben sana senin hikâyeni anlatıyorum, onunkini değil. Kimseye kendisininkinden başka hikâye anlatmam."

“Kimsin sen?” diye sordu Shasta.

“Kendim” dedi Ses, derin ve alçak bir sesle; yeniden, “Kendim” dedi yeri zangırdatan, net ve etkileyici bir sesle ve sonra üçüncü kez, “Kendim” diye öylesine yumuşakça fısıldadı ki zorlukla duyabiliyordunuz, ama sanki her taraftan geliyor ve yaprakları hışırdatıyormuş gibi bir sesti.

Shasta sesin, kendisini yem yapacak bir şeye ait olmadığını, hele hele bir hayaletin sesi olmadığını anlamıştı. Artık korkmuyordu. Şimdi yeni ve farklı bir titreme gelmişti üzerine. Ama memnunluk da hissediyordu.

Sis siyahtan griye, griden de beyaza dönüşmekteydi. Bu epey zaman önce başlamış olmalıydı, ama Şey’le konuşurken başka hiçbir şeyi fark etmemişti. Şimdi etraf parlak bir beyazlığa dönüşmüş, Shasta gözlerini kırpıştırmaya başlamıştı. Ötelerde bir yerden kuş sesleri geliyordu. Nihayet gece sona ermişti. Artık atının yelesini, kulaklarını ve başını kolayca görebiliyordu. Sol taraftan üzerlerine düşen altın rengindeki ışığın, güneş olduğunu düşündü. Başını çevirdiğinde, yanında yürüyen, attan daha büyük bir Aslan gördü. At ondan korkmuş görünmüyordu. Belki de görmemişti. Işık Aslan’dan geliyordu. Kimse bundan daha ürkütücü ya da bundan daha güzel bir şey görmemiştir.

Shasta şanslıydı; tüm yaşamı boyunca, Aslan şeklinde görünen, korkunç Narnia şeytanı üstüne Tashbaan’da ağızdan ağıza dolaşan hikâyeleri duyacak kadar güneyde; Calormen’de yaşamıştı.

Kuşkusuz, denizler ötesindeki imparatorun oğlu Büyük Aslan ve Narnia’daki Ulu Kralların Kralı Aslan hakkındaki gerçek hikâyeleri bilmiyordu. Ancak Aslan’ın yüzüne bir kere baktıktan sonra, eyerinden kayarak ayakları üzerine yere indi. Hiçbir şey söyleyemedi. Söylemek istemiyordu. Bir şey söylemesi gerekmediğini de biliyordu. Kralların Ulu Kralı ona doğru eğildi. Yelesindeki tuhaf koku her tarafını kaplamıştı. Diliyle Shasta’nın alnına dokundu. Shasta başını kaldırdı ve göz göze geldiler. Sonra aniden sisin uçuk ışıltısıyla Aslan’ın yaldızlı ışıltısı, girdaba benzeyen bir parlaklık içinde karışıp ortadan yok oldular. Shasta mavi gökyüzü altında, otluk bir yamaçta atıyla yapayalnızdı şimdi. Çevresinde kuşlar ötüyordu.

Shasta Narnia’da

“*H*epsi bir rüya mıydı?” diye merak ediyordu Shasta. Hayır, rüya olamazdı, çünkü önündeki çimlikte Aslan’ın sağ ön pençesinin derin ve büyük izini görüyordu. Böyle bir ayak izi bırakabilecek ağırlığı düşünmek, insanın nefesini kesiyordu. Ancak bu büyüklükten başka daha dikkat çekici bir şey vardı. İlk baktığında, ayak izinin dibinde su görmüştü. Oysa kısa bir süre sonra ağzına kadar suyla dolmuş, taşmış ve otların arasından geçip yamaçtan aşağı akan bir dere oluşturmuştu.

Shasta eğildi, kana kana su içti; sonra başını suya daldırıp yüzünü yıkadı. Cam gibi berrak, buz gibi soğuk su onu canlandırmıştı. Shasta daha sonra kulaklarındaki suyu çıkarmak için sallandı ve alnına düşen ıslak saçlarını geriye atıp oturdu; etrafa göz gezdirmeye başladı.

Sabahın erken saatleri olduğu açıkça belli oluyordu. Güneş az önce, aşağıda, uzaklarda, sağ yanda gördüğü ormanların arasından doğmuştu.

Kabaca kuzeybatıya doğru kıvrılarak akan bir nehrin ışıltısını gördüğü, ağaçlarla kaplı yeşil bir vadinin toprakları onun için kesinlikle yeni bir şeydi. Vadinin uzak yakasında yüksek, hatta kayalık tepeler vardı, ancak bunlar, dün gördüğü dağlardan daha alçaktı. Sonra nerede olduğunu tahmin etmeye çalıştı. Dönüp arkasına baktı ve durduğu yamacın, uzaktaki yüksek sıradağların bir uzantısı olduğunu gördü.

“Anlaşıldı” dedi kendi kendine Shasta. “O dağlar Archenland ile Narnia arasındaki büyük dağlar. Dün ben onların öte yanındaydım. Geceleyin geçidi geçmiş olmalıyım. Şansım varmış, bulmuşum geçidi! Aslında şans değildi, onun işi bu. Şimdi Narnia’dayım.”

Dönerek atının eyerini çıkardı ve dizginlerini çözdü. “Berbat bir atsın, ama olsun” dedi. Shasta hakkında hiç de iyi şeyler düşünmeyen at, bu sözlere hiç aldırmadı ve hemen otlamaya başladı.

“Keşke ben de ot yiyebilseydim” diye düşündü Shasta. “Anvard’a geri dönmenin bir faydası olmaz, her tarafı kuşatılmıştır. Aşağıya vadiye insem ve yiyecek bir şeyler bulmaya çalışşam iyi olacak.”

Böylece ormana gelinceye kadar (çiy, çıplak ayaklarını çok üşütüyordu) yamaçtan aşağıya indi. Ormanın içinde ilerleyen patikaya benzer bir yol buldu. Daha birkaç dakika yürümemişti ki kalın ve hırıltılı bir ses duydu: “Günaydın komşu.”

Shasta sesin sahibini bulmak amacıyla hızla etrafına bakındı. Biraz sonra ağaçların arasından çıkan kara suratlı, küçük, dikenli bir canlı gördü. En azından, bir insan için küçük sayılabilirdi, ama bir kirpi için çok büyüktü.

“Günaydın” dedi Shasta. “Ama ben sizin komşunuz değilim. Aslında bu tarafların yabancısıyım.”

“Ah?” dedi Kirpi, soru sorarcasına.

“Dağların ötesinden geldim – biliyorsun, Archenland’dan.”

“Ah, Archenland” dedi Kirpi. “Çok uzak bir yer. Ben oraya hiç gitmedim.”

“Sanırım” dedi Shasta, “vahşi bir Calormen ordusunun, belki de şu anda Anvard’a saldırmakta olduğunu birine söylemeliyim.”

“Olamaz!” diye cevapladı Kirpi. “Eee, düşün bir kere. Calormen yüzlerce ve binlerce kilometre uzakta, büyük bir kum denizinin ötesinde. Ayrıca oranın dünyanın sonunda olduğunu söylerler.”

“Düşündüğün kadar uzakta değil” dedi Shasta. “Sence Anvard’a yapılan saldırı konusunda bir şeyler yapılmamalı mı? Ulu Kral’ına söylenmemeli mi?”

“Bir şeyler yapılması gerektiğine eminim” dedi Kirpi. “Ancak gördüğün gibi ben, öğle uykusu için yatmaya gidiyordum. Merhaba komşu!”

Bu son sözler, başı patikanın yanından bir yerden fırlayıveren açık kahverengi kocaman bir tavşana söylenmişti. Kirpi, tavşana Shasta’dan az önce öğrendiklerini hemen anlattı. Tavşan bunun ciddi bir haber olduğunu ve bir şeyler yapılması gerektiğini söyledi. Birinin, bu haberi birilerine ulaştırması konusunda hemfikirdi.

Konuşmalar böylece sürüp gitti. Arada bir, kimileri yukarılardaki dallardan, kimileri bastıkları zeminin altındaki yeraltı evlerinden gelen yaratıklar; hep bir ağızdan konuşan ve Kirpi’yle aynı fikirde olan beş tavşan, bir sincap, iki saksağan, bir keçi ayaklı Faun ve bir fare onlara katılmıştı. İşin gerçeği, sürekli kışın sona erdiği, Cadı’nın olmadığı Narnia’da, Ulu Kral Peter’in hüküm sürdüğü o altın çağlarda küçük orman canlıları öylesine mutlu, öylesine güven içindeydiler ki, biraz pervasız davranmaya başlamışlardı.

Bununla beraber, biraz sonra aralarına katılan iki kişi daha temkinliydi: Birincisi, ismi Duffle olan kızıl bir cüceydi. Diğeriyse iri, su gibi gözleri, benekli böğrü ve sanki iki parmağınızla kırabilirmişsiniz gibi görünen incecik bacaklarıyla, çok güzel ve kutsal bir yaratık olan geyikti.

“Aslan yaşıyor!” diye kükredi Cüce haberi duyar duymaz. “O zaman neden burada durup gevezelik ediyoruz? Düşman Anvard’da! Haber, hemen Cair Paravel’e ulaştırılmalı. Ordu toplanmalı. Narnia, Kral Lune’un yardımına gitmeli.”

“Ah!” dedi Kirpi. “Fakat Ulu Kral’ı Cair’de bulamazsınız. Kuzeyde devleri cezalandırmakla meşgul. Devlerden söz etmişken, komşular, bu bana—”

“Mesajı kim götürecek” diye sözünü kesti Cüce. “Burada benden daha hızlı olan var mı?”

“Ben varım” dedi Geyik. “Mesaj ne? Kaç Calormenli var?”

“İki yüz. Prens Rabadash’ın kumandasında ve—” Ancak geyiğin, o an dört ayağı da yerden kesilmiş ve şimdiden uzaklaşmıştı bile. Göz açık kapayıncaya kadar sağrısının beyazlığı uzaktaki ağaçlıklar içinde kaybolmuştu.

“Acaba nereye gidiyor?” dedi Tavşan. “Siz de biliyorsunuz, Ulu Kral’ı Cair Paravel’de bulamayacak.”

“Kraliçe Lucy’yi bulur” dedi Duffle. “Sonra da – aaa! İnsanın nesi var. Yemyeşil görünüyor. Yorgunluktan bitap düşmüş. Belki de çok aç. En son ne zaman yemek yedin, çocuk?”

“Dün sabah” dedi Shasta zayıfça.

“Hadi öyleyse, gel” dedi Cüce, destek olmak için küçük ve iri kollarını Shasta’nın beline dolayarak. “Komşular, kendimizden utanmalıyız! Sen benimle gel. Kahvaltı, konuşmaktan daha iyidir.”

Cüce çabuk hareketlerle mırıldanıp kendini kınayarak, Shasta’yı aceleyle ormanın içlerine ve küçük bir yamaçtan aşağı yönlendirip, destekleyerek yürüttü. Bu, o anda Shasta’nın umduğundan daha uzun bir yürüyüştü. Ağaçların arasından çıkıp, çıplak bir yamaca geldiklerinde, bacaklarında derman kalmamıştı. Orada, bacasından duman tüten, kapısı açık, küçük bir ev buldular. Kapıya yaklaştıklarında Duffle “Hey, kardeşler! Kahvaltıya bir ziyaretçiniz var” diye bağırdı.

O an cızırtı sesleri arasında, Shasta’nın burnuna nefis bir koku geldi. Daha önceleri hiç hissetmediği bir kokuydu bu. Umarım siz biliyorsunuzdur: Gerçekte bu, bir tavada kızartılan pastırma, yumurta ve mantar kokusuydu.

“Başına dikkat et” dedi Duffle, “biraz eğil.” Ancak Shasta alnını alçak kapının tavanına çarpmıştı. “Şimdi” diye devam etti Cüce, “seni oturtalım. Masa senin için biraz alçak, ama tabure de alçak. Tamam. Ve işte lapa – işte bir kap süt – ve işte kaşık.”

Shasta lapasını kaşıklarken, Cüce'nin kardeşleri (isimleri Rogin ve Bricklethumb idi) yumurtalı ve mantarlı pastırmayı, kahveyi, sıcak sütü ve kızarmış ekmekleri masanın üzerine koymakla meşguldüler.

Bu, Shasta için yeni ve harika bir şeydi, çünkü Calormen yemekleri epeyce farklıdır. Shasta, o kahverengi şeylerin ne olduğunu bile bilmiyordu; ömründe hiç kızarmış ekmek görmemişti. Ekmeğin üzerine sürülen sarı yumuşak şeyin de ne olduğunu bilmiyordu, çünkü Calormen'de hemen her zaman tereyağı yerine sıvı yağ yenirdi. Eve gelince… Arsheesh'in karanlık, pasaklı, balık kokan evinden ve Tashbaan saraylarının halı kaplı sütunlu koridorlarından farklıydı. Çatı çok alçaktı. Her şey ağaçtan yapılmıştı. Guguklu bir saat, kırmızı-beyaz ekoseli masa örtüsü, doğal çiçeklerle dolu bir vazo ve kalın camlı pencerelerde küçük perdeler vardı. Cücelerin bardaklarını, tabaklarını, çatal ve bıçaklarını kullanmak oldukça zahmetliydi. Bu, porsiyonların çok küçük olduğu anlamına geliyordu, ama tabağı tekrar tekrar doldurmak mümkündü. Zaten Shasta'nın bardağı ya da tabağı her seferinde dolduruluyor, cüceler sürekli, "Tereyağı lütfen", "Bir bardak daha kahve?..", "Birkaç mantar daha alır mıydın?" ya da "Bir-iki yumurta daha pişirelim mi?" diyorlardı. Sonunda yiyebilecekleri kadar yedikten sonra bulaşıkların yıkanması için üç cüce aralarında kura çektiler; şans, Rogin'e gülmedi. Sonra Duffle ve Bricklethumb, Shasta'yı dışarıya, kulübenin duvarı boyunca uzanan bir sıraya götürdüler. Herkes ayaklarını uzattı, mutlulukla iç çekti. Cüceler pipolarını yaktı. Çimlerdeki çiy kaybolmuştu. Güneş içlerini ısıtıyordu. Hafif bir esinti de olmasa, hava çok sıcak olacaktı.

"Evet yabancı" dedi Duffle, "şimdi sana toprakların nerelere uzandığını göstereceğim. Buradan, neredeyse tüm güney Narnia'yı görebilirsin. Biz bu manzarayla gurur duyuyoruz. Hemen solunda, o yakın tepelerin ötesinde Batı Dağları'nı görebilirsin. Sağındaki şu yuvarlak tepeye Taş Masa Tepesi denir. Onun hemen ötesinde—"

Ne var ki sözleri o anda bir horultuyla kesildi. Shasta, gece yolculuğundan ve mükemmel bir kahvaltıdan sonra uyuyakalmıştı. Nazik cüceler farkına varır varmaz, onu uyandırmamak için birbirlerine işaretler yapmaya başladılar. Aslında o kadar çok fısıldaşıp kafalarını salladılar, o

kadar çok kalkıp ayakuçlarında yürüdüler ki, eğer Shasta daha az yorgun olsaydı kesinlikle uyanırdı.

Shasta neredeyse bütün gün süren iyi bir uyku çekti; akşam, yemek zamanı uyandı. Bu evdeki yatakların hepsi onun için çok küçüktü ama yere süpürge otlarından güzel bir yatak yaptılar. Ve Shasta, bütün gece ne rüya gördü ne de kımıldadı. Ertesi sabah, dışarıdan gelen heyecan verici tiz bir ses duyduklarında kahvaltılarını yeni bitirmişlerdi.

“Borular!” dedi cüceler, hepsi dışarıya koşarak çıkarken.

Boruların sesi yeniden duyuldu. Shasta için yeniydi bu sesler. Ne Tashbaan’ın boruları gibi kocaman ve vakarlı, ne de Kral Lune’un av boruları gibi neşeliydi, ama keskin, berrak ve cesaret vericiydi. Biraz sonra doğudaki ormanlardan gelen sese, atların ayak sesleri karıştı. Çok geçmeden kolbaşının ucu göründü. Önce, doru bir at üzerinde büyük bir Narnia bayrağı (yeşil zemin üzerinde kırmızı bir aslan resmi) taşıyan Lord Peridan göründü. Shasta onu hemen tanıdı. Sonra yan yana üç atlı göründü; ikisi süvari atına, biri de midilliye binmişti. Savaş atlarının üzerinde, Kral Edmund ve onun yanında, oklarla dolu bir sadak ve sırtına çapraz takılı bir yay taşıyan, zincirlerle örülü bir zırh ve miğfer giymiş, aydınlık yüzlü, sarı saçlı bir kadın vardı. “Kraliçe Lucy” diye fısıldadı Cüce. Midillinin üzerindeki Corin’di. Daha sonra ordunun ana bölümü göründü: Sıradan atlara binmiş adamlar, (Narnia savaşırken üzerine binilmesine izin veren) konuşan atlara binmiş adamlar, sentorlar, birçok badire atlatmış ciddi görünümlü ayılar, büyük konuşan köpekler ve en sonunda da altı dev. Çünkü Narnia’da iyi devler vardır. Shasta onların kendilerinden yana olduğunu bilmesine karşın ilk önce onlara güçlükle bakabilmişti; bazı şeylere alışmak zaman alır.

Kral ve Kraliçe kulübeye ulaştıklarında, cüceler onların önünde eğildiler. Kral Edmund, “Şimdi, dostlarım! Durup bir şeyler yemenin zamanıdır!” dedi. Ve o anda ortalığı atlardan inenlerin, açılan kumanya çantalarının, konuşma seslerinin telaşı kapladı. Corin, bir çığlık atıp koşarak geldi ve Shasta’nın iki elini de tutup “Ne! Sen buradasın ha! Oraları sağ salim geçebildin demek. Buna memnunum. Şimdi biraz eğleneceğiz. Şanslıyız değil mi? Daha dün Cair Paravel’deki limandaydık. Bizi Anvard’a saldırı haberiyle ilk karşılayan kişi Geyik Chevry oldu. Düşünebiliyor musun—”

“Majestelerinin arkadaşı kim?” dedi atından yeni inen Kral Edmund.

“Görmüyor musunuz efendim” dedi Corin. “Benim benzerim: Tashbaan’da benimle karıştırdığınız çocuk.”

“Gerçekten senin benzerin” dedi hayretle Kraliçe Lucy. “İkizin kadar benziyor. Olağanüstü bir şey bu.”

“Lütfen Majesteleri” dedi Shasta, Kral Edmund’a. “Ben hain değilim, gerçekten değilim. Planlarınızı duymamazlık edemedim. Fakat onları

düşmanlarınıza anlatmayı rüyamda bile düşünmedim.”

“Artık senin hain olmadığını biliyorum oğlum” dedi Kral Edmund, elini Shasta’nın başına koyarak. “Ancak kimsenin senin hain olduğunu düşünmesini istemiyorsan, gelecek sefer başka kulaklara söylenmesi amaçlanmış sözleri duymamaya çalış. Şimdi sorun yok.” Bundan sonra o kadar çok telaş, konuşma, koşuşturma oldu ki Shasta birkaç dakikalığına Corin’i, Edmund’u ve Lucy’yi gözden kaybetti. Fakat Corin, rahat durmayan biriydi. Nitekim çok geçmeden Shasta, Kral Edmund’un yüksek sesle ona söylendiğini işitti:

“Aslan’ın yelesi aşkına, Prens. Bu kadarı da fazla. Ekselansları hiçbir zaman daha uslu biri olmayacak mı? Tüm ordumuzun toplamından daha fazla tahripkârsın. Senin yerine bir eşek arısı alayına seve seve kumanda ederim.”

Shasta kalabalığın arasından sokuldu ve gerçekten de kızgın görünen Edmund’u, kendinden biraz utanan Corin’i ve yerde yüzünü buruşturup oturan tuhaf bir cüceyi gördü. İki Faun, cücenin zırhını çıkarmasına yardım ediyorlardı.

“İksirim yanımda olsaydı” diyordu Kraliçe Lucy, “bunun hemen çaresine bakardım. Fakat Ulu Kral onu alelade savaşlarda taşımamamı ve sadece olağanüstü durumlar için saklamamı emretti!”

Olanlar şöyleydi: Corin, Shasta’yla konuştuğu sırada, Thornbut adındaki cüce onu dirseğinden dürtüklemişti.

“Ne var Thornbut?” dedi Corin.

“Soylu Ekselansları” dedi Thornbut, onu kenara çekerek, “bugünkü yürüyüşümüz bizi geçidin öte yanına, soylu babanın kalesine götürecek. Akşama varmadan savaşa girebiliriz.”

“Biliyorum” dedi Corin. “Bu harika!”

“Harika ya da değil” dedi Thornbut, “Kral Edmund’dan siz Ekselanslarının savaşa girmemesini sağlamak için çok sıkı emir aldım.

Savaşı izlemenize izin verilecek. Ve bu da çok genç yaştaki siz Ekselanslarına göre çok bile."

"Oh ne saçma!" diye patladı Corin. "Elbette ben de savaşacağım. Kraliçe Lucy okçularla birlikte savaşıyor ya."

"Kraliçe arzuladığını yapar" dedi Thornbut. "Fakat siz benim gözetimim altındasınız. Ya bana, siz Ekselanslarının ayrılmasına izin verene kadar midillinizi benimkinin yanında tutacağınıza (yarım boyun bile ilerde değil) cidden ve bir prens olarak söz vermelisiniz ya da – bu majestelerinin emridir – iki mahkûm gibi bileklerimiz birbirine bağlı olarak gideceğiz."

"Beni bağlamaya çalışırsan, seni yere sererim" dedi Corin.

"Ekselanslarının bunu yaptığını görmek isterim" dedi Cüce.

Corin gibi bir çocuğa bu kadarı yeterdi. Bir saniye sonra büyük bir gürültüyle boğuşmaya başladılar. Corin'in boyu ve kolları daha uzundu. Buna karşın Cüce ondan yaşça daha büyük ve güçlüydü. Eşit koşullar altında bir karşılaşma olabilirdi, ancak bir talihsizlik sonucu kavga (taşlık bir yamaçta olabilecek kavgaların en kötüsüydü) başlamadan bitti.

Thornbut gevşek bir taşın üzerine basmış, burnunun üzerine düşmüştü. Ayağa kalkmak istediğinde topuğunu incittiğinin farkına varmıştı. Bu onun, en azından on beş gün ata binmesini ve yürümesini engelleyecek ıstırap verici bir incinmeydi. "Ekselansları yaptığını görüyor mu?" dedi Kral Edmund. "Savaşın eşiğinde bizi, kendini ispatlamış bir savaşçıdan ettiniz."

"Onun yerine ben giderim efendim" dedi Corin.

"Hah" dedi Edmund. "Kimse cesaretinden kuşku etmiyor. Fakat savaştaki bir çocuk sadece kendi tarafı için tehlikelidir."

O anda Kral, başka bir şeye bakmak üzere çağrıldı. Corin, Cüce'den defalarca özür diledikten sonra aceleyle Shasta'ya yaklaşarak fısıldadı:

"Çabuk. Artık boş bir at ve Cüce'nin zırhı var. Kimse fark etmeden giy."

"Neden?" dedi Shasta.

“Neden mi, savaşa katılabilelim diye elbette! İstemiyor musun?”

“Oh, ah, evet, tabii ya” dedi Shasta. Ancak bunu yapmayı asla düşünmemişti. İçini bir rahatsızlık hissi kapladı.

“Tamam” dedi Corin. “Kafanı geçir. Şimdi de kılıcın kemerini tak. Fakat yürüyüş kolunun en sonunda gitmeliyiz. Ayrıca fareler kadar sessiz olmalıyız. Savaş başladığında herkes, bizi fark edemeyecek kadar çok meşgul olacak.”

Anvard'daki Savaş

Saat on bire doğru tüm ordu, dağları sol yanına almış, batıya doğru yürüyordu. Corin ve Shasta en geride, hemen önlerinde devler, yürüyorlardı. Lucy, Edmund ve Peridan savaş planları yapmakla meşguldüler. Bir ara Lucy, “Yaramaz Ekselansları nerede?” demesine karşın Edmund, “Önde değil, böylesi daha iyi. Hiç karıştırma” demekle yetinmişti.

Shasta, Corin'e maceralarının birçoğunu anlattı. Ata binmeyi bir attan öğrendiğini, gerçekte dizginleri kullanmayı bilmediğini açıkladı. Corin ona dizginleri nasıl kullanacağını ve bunun yanı sıra Tashbaan'dan gizlice kaçışlarını anlattı.

“Kraliçe Susan nerede?”

“Cair Paravel'de” dedi Corin. “O, Lucy gibi biri ya da en azından bir oğlan gibi değildir. Kraliçe Susan, sıradan yetişkin bir bayan gibidir. Mükemmel bir okçu olmasına karşın savaşa gitmez.”

Yamaçta takip ettikleri patika gittikçe daraldı ve sağ taraflarındaki eğim daha da dikleşti. Sonunda uçurumun kenarında tek sıra halinde ilerlemeye başladılar. Shasta, aynı yürüyüşü dün gece bilmeden yaptığını düşünerek ürperdi. “Kuşkusuz” diye düşündü, “oldukça emniyetteydim. Aslan, bunun için sol tarafımda yürüdü. Hep benimle uçurumun kenarı arasındaydı.”

Sonra patika sola, güneye döndü, uçurumdan uzaklaştı. Şimdi her iki yanda da sık ormanlıklar vardı. Dik yokuştan yukarıya, geçide doğru tırmandılar. Eğer etrafları açık olsaydı tepeden şahane bir manzara görebilirlerdi, ama o ağaçların arasında bir şey görülmüyordu – sadece arada sırada, ağaçların tepesinden bir kayanın sivri ucu ve yukarıda mavi gökyüzünde kanat çırpan bir-iki kartal görülmekteydi.

“Savaş kokusu aldılar” dedi Corin, kuşları işaret ederek. “Onlara ziyafet hazırladığımızı biliyorlar.”

Shasta bunu hiç sevmedi.

Geçidin zirvesini aşıp epeyce aşağıya indiklerinde daha açık alanlara ulaştılar. Shasta buradan, aşağıda uzanan, mavi bir pusla kaplı tüm Archenland'ı ve onun ötesindeki çölü bile (öyle sanıyordu) görebiliyordu. Ne var ki, iki saate kadar batacak olan güneş gözlerine vuruyor, her şeyi net olarak seçemiyordu.

Burada ordu durdu, tek hat halinde yayıldı ve savaş düzeni için hazırlıklar başladı. Shasta'nın daha önce fark etmediği, tehlikeli olduğu anlaşılan, genellikle kedi cinsinden, konuşan hayvanların bulunduğu (leoparlar, panterler ve bunun gibileri) bir müfreze, sol baştaki yerlerini almak üzere kükreyerek yürüdüler.

Sağ tarafta görevlendirilen devler, yerlerini almadan önce, sırtlarında taşıdıkları bir şeyleri çıkarıp bir an için yere oturdular. Shasta o zaman, devlerin taşıdığı şeylerin, şimdi de giymekte oldukları ürkütücü, ağır, çivilerle kaplı çizmeler olduğunu gördü. Sonra kocaman sopalarını omuzlarına koydular ve savaş yerlerine gittiler. Kraliçe Lucy ve okçular geride kaldılar. Onların yaylarını eğmelerini ve kirişlerini sınarken çıkan tın tın seslerini işitebiliyordunuz. Her tarafta, atların kolanlarını sıkan, miğferlerini giyen, kılıçlarını çeken ve pelerinlerini yere atan insanlar görülüyordu. Neredeyse kimse konuşmuyordu artık. Her şey çok ciddi ve korkutucuydu. "Başım belada. Şimdi, gerçekten belada" diye düşündü Shasta. Sonra uzaklardan gürültüler geldi: Birçok adamın bağırtıları ve güm-güm-güm sesleri.

"Kütükler" diye fısıldadı Corin. "Kapıları kütükle dövüyorlar."

Şimdi Corin bile çok ciddi görünüyordu.

"Kral Edmund niye saldırmıyor?"dedi Corin. "Bu halde beklemeye dayanamıyorum. Üstelik de soğuk."

Shasta ne kadar korktuğunu belli etmemeye çalışarak başını salladı.

Sonunda borular! Harekete geçmişlerdi artık, – tırıs gidiyorlardı şimdi – sancak rüzgârda dalgalanıyordu. Şimdi küçük bir sırtın tepesine gelmişlerdi. Aşağıdaki bütün manzara gözlerinin önüne serilmişti: Kapısı tam karşılarında, birçok kulesi olan küçük bir kale. Ne yazık ki kalenin etrafında

su hendeği yoktu. Ancak kapılar kapanmış, demir parmaklıklar indirilmişti. Duvarların üstünde, küçük beyaz noktacıklar gibi, savunanların yüzlerini görebiliyorlardı. Aşağıda, atlarından inmiş yaklaşık elli Calormenli büyük bir ağaç kütüğünü sürekli kapıya vuruyorlardı. Fakat görüntü hemen değişti. Rabadash'ın adamlarının büyük bir bölümü kapıya saldırmak için atlarından inmişler, o anda da sırttan aşağıya doğru yayılmış Narnialıları görmüşlerdi. Calormenlilerin çok iyi eğitildiğine hiç kuşku yoktu. Shasta, bütün bir düşman kolunun atlarına binip, önlerini kesmek için harekete geçmelerinin, sanki bir saniye sürdüğünü düşündü.

İşte şimdi dörtnala… İki ordu arasındaki mesafe her an azalıyordu. Hızlı, daha hızlı… Bütün kılıçlar çekilmiş, kalkanlar burun hizasında tutulmuş, tüm dualar edilmiş, dişler sıkılmıştı. Shasta çok fena korkuyordu. Fakat aniden beyninde bir şimşek çaktı: "Bundan korkarsan, tüm yaşamın boyunca her kavgadan korkarsın. Ya şimdi ya da asla!"

Ne var ki önünde sonunda iki kol karşı karşıya geldiğinde, neler olacağı üstüne aslında çok az fikri vardı.

Müthiş bir karmaşa ve korkunç bir gürültü oldu. Çok geçmeden kılıcını elinden düşürdüler. Ne olduysa, dizginleri de karıştırmıştı. Attan düşmek üzereydi. O anda kendisini hedef alan bir oktan sakınmak için eğildiğinde attan düştü, elini başka birinin zırhına çarptı ve sonra—

Fakat savaşı Shasta'nın bakış açısından anlatmanın hiçbir faydası yok; genel olarak savaşı ve savaştaki payını çok az anlıyordu. Size gerçekten olanları anlatabilmemin en iyi yolu, sizi, güneydeki sınırların münzevisinin, Aravis, Bree ve Hwin'le birlikte oturup seyrettiği, büyük ağacın altındaki

durgun havuza götürmektir. Çünkü Münzevi, bu inziva yerinin yeşil duvarları dışında kalan dünyada neler olduğunu öğrenmek istediğinde bu havuza bakardı. Orada, belirli zamanlarda, Tashbaan'ın güneyinde kalan şehirlerin sokaklarında olan bitenleri, uzaklardaki Yedi Adalar'da bulunan Redhaven'a hangi gemilerin geldiğini, Lamba Toprakları ile Telmar arasındaki Batı Ormanları'nda hangi vahşi hayvanların ve haydutların olduğunu görebilirdi.

Ve bugün havuz başından, yemek yemek ya da bir şeyler içmek için dahi ayrılmamıştı. Çünkü Archenland'da büyük olayların çıkmak üzere olduğunu biliyordu. Aravis ve atlar da havuza bakmaktaydı. Bunun büyülü bir havuz olduğunu görebiliyorlardı. Havuzun derinliklerinde ağacın ve gökyüzünün yansıması değil, hareket eden, ama sürekli hareket eden puslu ve renkli şekiller görünüyordu. Onlar hiçbir şeyi açıkça göremiyorlardı, ama Münzevi görebiliyordu. Arada bir onlara neler olup bittiğini anlatıyordu. Shasta ilk savaşına girmeden önce Münzevi şunları anlatmaya başlamıştı:

"Fırtına Burnu'nun yanındaki boşlukta, daireler çizen bir-iki-üç kartal görüyorum. Biri, dünyadaki kartalların en yaşlısı. Savaş yakın olmasaydı o uçuyor olmazdı. Bazen Anvard'a, bazen de doğuya, Fırtına Burnu'nun arkasına bakarak ileri geri uçtuğunu görüyorum. Ah – şimdi Rabadash ve adamlarının bütün gün neyle meşgul olduklarını görebiliyorum. Büyük bir ağacı kesip budamışlar ve kapıyı kırmak için kullanmak üzere, şimdi ormandan çıkıyorlar. Dün geceki başarısız saldırıdan ders almışlar. Rabadash, adamlarını merdiven yapmaya gönderseydi daha akıllıca olurdu. Fakat bu çok uzun zaman alır ve Rabadash çok sabırsız. Ne kadar aptal! İlk saldırı başarısızlığa uğradıktan sonra hemen Tashbaan'a geri dönmeliydi, çünkü bütün planı sürat ve baskına dayanıyordu. Şimdi kütüğü getiriyorlar. Kral Lune'un adamları duvarlardan sürüyle ok atıyorlar. Beş Calormenli öldü ama çok fazla adam ölmeyecek. Kalkanlarını başlarının üzerine koydular. Rabadash şimdi emirler veriyor. Yanında en güvendiği beyler, doğu eyaletlerinden gelen gaddar Tarkaanlar var. Yüzlerini görebiliyorum. Tormunt Kalesi'nden Corradin, Azrooh ve Chlamash, buruk dudaklı Ilgamuth ve kırmızı sakallı, uzun boylu bir Tarkaan—"

"Yelenin aşkına, eski sahibim Anradin!" dedi Bree.

“Şişşt” dedi Aravis.

“Şimdi kapıya vurmaya başladılar. Kim bilir ne gürültü koparıyordur bu. Keşke görebildiğim kadar iyi duyabilseydim. Vuruş arkasından vuruş. Hiçbir kapı sonsuza kadar dayanamaz buna. Ama durun! Fırtına Burnu’ndaki bir şeyler kuşları korkuttu. Sürüler halinde geliyorlar. Bakın yine… Henüz göremiyorum… Ah! Şimdi görebiliyorum. Doğudaki dağın tüm sırtı kapkara süvarilerle kaplı. Rüzgâr esse de, şu sancağı bir dalgalandırsa. Her kimlerse, şimdi sırtı aştılar. Hah! Sancağı şimdi gördüm. Narnia, Narnia! Kırmızı Aslan bu. Son hızla tepeden aşağı iniyorlar şimdi. Kral Edmund’u görebiliyorum. Arkada okçular arasında bir kadın var. Oh! —”

“Ne var?” diye sordu Hwin nefesini tutup.

“Safların sol yanından bütün kediler hızla koşuyorlar.”

“Kediler mi?” dedi Aravis.

“Büyük kediler, leoparlar ve onun gibileri” dedi Münzevi sabırsızca. “Anladım, anladım. Kediler, atlarından inmiş süvarilerin atlarına saldırmak için etraflarında daire çiziyorlar. İyi bir darbe. Calormen atları şimdiden korkudan çıldırdılar. Kediler şimdi onların arasında. Fakat Rabadash yeniden saflarını topladı. Şimdi at üstünde yüz tane adam var. Narnialıları karşılamaya gidiyorlar. İki kol arasında sadece yüz metre var şimdi. Sadece elli. Kral Edmund’u görebiliyorum, Lord Peridan’ı görebiliyorum. Narnia saflarında iki de çocuk var. Kral, onların savaşmasına neden izin veriyor acaba? Sadece on metre – saflar buluştu. Narnialıların sağındaki devler harikalar yaratıyorlar… fakat biri vuruldu… sanırım gözünden vuruldu. Ortadaki bölüm tamamen karmakarışık. Sol tarafta da karmaşa var. Yine o iki çocuğu görüyorum. Aslan’ın ömrü için! Birisi Prens Corin. Diğeri de burnundan düşmüş gibi ona benziyor. Bu sizin küçük Shasta. Corin, bir adam gibi dövüşüyor. Bir Calormenli öldürdü. Şimdi safların ortasını biraz görebiliyorum. Rabadash ve Edmund karşılaşmak üzereydiler, ama kalabalık onları ayırdı—”

“Shasta’ya ne oldu?” dedi Aravis.

“Oh aptal!” diye inledi Münzevi. “Zavallı cesur, küçük aptal. Bu iş hakkında bir şey bilmiyor. Kalkanını hiç kullanmıyor. Bir yanı tamamen açıkta. Kılıcıyla ne yapacağı hakkında en ufak bir fikri yok. Ah, şimdi hatırladı. Çılgınca sallıyor kılıcı . . . neredeyse kendi atının başını kesiyordu. Dikkatli olmazsa, az sonra kesecek. Şimdi kılıcı elinden düşürüldü. Bir çocuğu savaşa sokmak cinayetten başka bir şey değil; beş dakikadan fazla yaşayamaz. Eğil budala – ah, yere düştü.”

“Öldü mü?” diye sordular üçü birden nefes nefese.

“Nereden bileyim ki?” dedi Münzevi. “Kediler işlerini bitirdiler. Artık binicisi olmayan atların kimisi öldü kimisi de kaçtı: Calormenliler kaçmak için onları kullanamazlar artık. Kediler asıl şimdi savaşa katılıyorlar. Kütüğü taşıyan adamların üzerine atlıyorlar. Kütüğü düşürdüler. Oh, iyi! İyi! Kapıları içeriden açıyorlar. Bir yarma harekâtı olacak. İlk üç kişi dışarıya çıktı. Ortada Kral Lune var, Dar ve Darrin kardeşler onun iki yanında. Arkalarında Tran, Shar, Cole ve kardeşi Colin var. Şimdi, on-yirmi, hatta otuzu dışarıya çıktı. Calormen safları onlara doğru geri çekilmeye zorlanıyor şimdi. Kral Edmund olağanüstü darbeler indiriyor. Az önce Corradin’in kafasını uçurdu. Birçok Calormenli silahlarını attı ve ormana doğru kaçıyor. Kalanlar zor durumda. Devler sağ taraftan – kediler soldan ve Kral Lune da arkalarından yaklaşıyorlar. Calormenliler sırt sırta çarpışan küçük bir düğüm oldular. Senin Tarkaanın düştü, Bree. Lune ve Azrooh göğüs göğüse çarpışıyorlar; Kral kazanıyor gibi görünüyor – Kral iyi dayanıyor – Kral kazandı. Azrooh düştü. Kral Edmund düştü, hayır yeniden ayağa kalktı; Rabadash’la dövüşüyor. Kalenin kapılarında savaşıyorlar. Birçok Calormenli teslim oldu. Darrin, Ilgamuth’u öldürdü. Rabadash’a ne olduğunu göremiyorum. Kalenin duvarına dayanmış, sanırım ölmüş ama bilmiyorum. Chlamash’la Kral Edmund hâlâ dövüşüyor, fakat başka her yerde savaş sona erdi. Chlamash teslim oldu. Savaş sona erdi. Calormenliler tamamen yenildiler.”

Shasta, atından düştüğünde her şeyin bittiğini sanmıştı. Fakat atlar, insanları savaşta bile, sizin düşündüğünüzden çok daha az çiğnerler. Çok korkunç bir on dakikadan sonra Shasta artık hemen yakınında tepinen atların olmadığını gördü ve seslerin (çünkü sesler hâlâ devam ediyordu) artık dövüş sesleri olmadığını anladı. Oturup etrafına bakındı. Savaş

hakkında pek bilgisi olmamasına karşın, o bile kısa bir süre sonra, Archenland ve Narnialıların kazandığını görebiliyordu. Anladığı kadarıyla, yaşayan Calormenlilerin hepsi esir alınmıştı. Kalenin kapıları sonuna kadar açıktı ve Kral Lune ile Kral Edmund kütüğün üzerinde el sıkışıyorlardı. Çevrelerindeki lordlar ve savaşçılar çemberinden, heyecanlı ve soluk soluğa, ama neşeli sesler yükselmekteydi. Ve sonra birden bütün sesler birleşip büyük bir kahkaha tufanına dönüştü.

Shasta, her tarafı alışkın olmadığı bir şekilde tutulmuş olmasına karşın kendini toparladı ve şakanın ne olduğunu görmek için sesin geldiği yere doğru koştu. Çok tuhaf bir görüntü gözüne çarptı. Talihsiz Rabadash, sanki kalenin duvarlarında asılmış gibi görünüyordu. Yerden yaklaşık altmış santim yüksekteki ayakları çılgınca sallanıyordu. Zincirden yapılmış zırhı, kollarının hemen altında kıskaç oluşturmuş, yüzünün yarısını örtmüş haldeydi. Aslında kendisine çok küçük gelen, sanki kolalanmış bir tişört giyerken yakaladığınız bir adam gibi görünüyordu. Sonradan anlaşılabildiği kadarıyla (ve emin olun ki bu hikâye günlerce tekrar tekrar anlatıldı) olanlar şöyleydi: Savaşın ilk anlarında, devlerden birisi çivili çizmeleriyle Rabadash'ı ezmek için başarısız bir girişimde bulunmuştu. Başarısızdı çünkü dev, Rabadash'ı istediği gibi ezememişti. Ancak bu, tamamen de yararsız değildi çünkü çivilerden birisi, sanki sizin ya da benim, sıradan bir gömleği yırtmamız gibi zincirli zırhı yırtmıştı. Böylece, Edmund'la kapıda karşılaştığı anda, Rabadash'ın zırhının yeleğinde bir delik zaten vardı. Ve Edmund onu gitgide duvara doğru sıkıştırırken, bir basamağın üzerine sıçramış ve orada durarak Edmund'a yukarıdan darbeler indirmeye başlamıştı. Fakat herkesin baş hizasından yüksekte olduğunu; bu durumun da kendisini, her Narnia okçusunun bir hedefi haline getirdiğini anlayarak yeniden aşağıya atlamaya karar vermişti. "Tash'ın yıldırımları yukarıdan gelir" diye nara atarak atlarken müthiş heybetli ve korkunç görünmeyi amaçlamış, sesini duyurmak istemişti – kuşkusuz bir an için öyle görünmüştü. Fakat önündeki kalabalık o yönde ona boş bir yer bırakmadığı için, yana atlamak zorunda kalmıştı. Ve arzu edebileceğiniz en şık bir biçimde yeleğinin arkasındaki yırtık, duvardaki bir çengele takılmıştı! (Yıllar önce bu çengelin atları bağlamak için bir halkası vardı.) Ve kendisini orada, kurumaya asılmış bir çamaşır gibi, herkes ona gülerken bulmuştu.

“İndir beni buradan Edmund” diye uludu Rabadash. “İndir ve benimle bir kral ve erkek gibi dövüş; ya da bunu yapmayacak kadar ödleksen hemen öldür beni.”

“Elbette” diye söze girdi Kral Edmund, fakat Kral Lune sözünü kesti.

“Majestelerinin izniyle” dedi Kral Lune, Edmund’a. “Öyle yapmayalım.” Sonra Rabadash’a dönerek dedi ki, “Ekselansları bir hafta önce böyle meydan okusaydı, benim cevabım, Kral Edmund’un hükümranlığı altındaki topraklarda, Ulu Kral’dan küçücük konuşan fareye kadar hiç kimsenin bunu reddetmeyeceği olurdu. Fakat bizler barış halindeyken, Anvard’daki kalemize savaş ilan etmeden saldıran sen, değil bir şövalye, şerefli biriyle kılıç tokuşturmaktan daha çok, cellat tarafından kırbaçlanması gereken bir hain olduğunu ispatladın. İndirin onu ve bağlayın. Ne istediğimizi açıklayana kadar içeri atın.”

Güçlü eller Rabadash'ın elini bükerek kılıcını aldılar. Rabadash bağırıp çağırarak, tehditler savurup küfrederek ve hatta ağlayarak kalenin içine götürüldü. İşkenceye dayanabilirdi ama gülünç olmaya asla. Tashbaan'da herkes onu her zaman ciddiye alırdı.

O anda Corin koşarak Shasta'nın yanına geldi, elinden tutup onu Kral Lune'a doğru sürüklemeye başladı. "İşte o baba, işte o."

"Evet, sonunda sen de buradasın" dedi Kral ters bir sesle. "Ve emirlerimin tamamen aksine savaşa da katılmışsın. Babasının kalbini kıran bir çocuk! Bu yaşında, kıçına vurulacak bir sopa, eline verilecek bir kılıçtan daha uygun olurdu, ha!" Fakat Corin dahil herkes, kralın onunla gurur duyduğunu görebiliyordu.

"Sör, arzunuz bilir ama daha fazla azarlamayın onu" dedi Lord Darrin. Ekselansları sizin davranışlarınızı miras almasaydı sizin oğlunuz olmazdı. Eğer Corin bunun aksine davranışlar için azarlansaydı, bu, siz Majestelerine ıstırap verirdi."

"Peki, peki" diye homurdandı Kral. "Bu kez görmemezlikten geleceğiz. Ve şimdi—"

Bundan sonra olanlar, Shasta'yı, hayatı boyunca başına gelen her şeyden daha çok şaşırttı. Kendisini aniden Kral Lune tarafından sımsıkı kucaklanıp

iki yanağından öpülürken buldu. Sonra Kral onu yeniden yere bıraktı ve “Çocuklar, burada yan yana durun ve tüm saray sizi görsün. Başlarınızı dik tutun. Beyler, şimdi ikisine de bakın. Hiç kimsenin şüphesi var mı?” dedi.

Ve Shasta, herkesin niçin Corin’le kendisine baktığını ve tüm o alkışların nedenini hâlâ anlayamıyordu.

Bree Nasıl Daha Bilge Bir At Oldu?

Şimdi Aravis ve atlara geri dönelim. Münzevi, havuza bakarak Shasta'nın ölmediğini ve hatta tehlikeli bir şekilde yaralanmadığını görebilmişti. Çünkü onun ayağa kalktığını ve Kral Lune tarafından nasıl sevgiyle karşılandığını görmüştü. Fakat savaş sona erip de duyamadığı (sadece görebildiği için kimsenin ne söylediğini bilmiyordu) konuşmalar başladığında, artık havuza bakmanın bir yararı yoktu.

Ertesi sabah Münzevi odasındayken, üçü bundan sonra ne yapmaları gerektiğini tartıştılar.

"Ben bundan bıktım" dedi Hwin. "Münzevi bize çok iyi davranıyor ve kesinlikle ona çok minnettarım. Fakat bütün gün yiyip hiç idman yapmadığım için evcil bir at gibi şişmanlıyorum."

"Oh bugün olmaz Madam" dedi Bree. "Ben acele etmezdim. Başka bir gün, ne dersin?"

"Önce Shasta'yı görüp ona veda etmeliyiz – ve – ve özür dilemeliyiz" dedi Aravis.

"Kesinlikle!" dedi Bree büyük bir hevesle. "Ben de tam söyleyecektim."

"Evet, kuşkusuz" dedi Hwin. "Onun Anvard'da olacağını umuyorum. Doğal olarak onu bulup veda etmemiz gerek. Peki, orası yolumuzun üzerinde değil mi? Neden hemen yola çıkmayalım ki? Her şeye karşın herkesin Narnia'ya gitmek istediğini sanıyordum."

"Sanırım" dedi Aravis. Oraya vardığında tam olarak ne yapacağını merak etmeye başlamıştı; kendini biraz yalnız hissediyordu.

"Elbette, elbette" dedi Bree telaşla, "Hiçbir şeyi aceleye getirmeye gerek yok. Ne demek istediğimi anlıyorsanız tabii."

"Hayır, ne demek istediğini anlamıyorum" dedi Hwin. "Neden gitmek istemiyorsun?"

“Mmmmm, broo-hoo” diye mırıldandı Bree. “Peki, görmüyor musunuz Madam – bu önemli bir olay – yani birisinin ülkesine geri dönüşü – toplum içine yeniden girmek – en güzel topluma – iyi bir izlenim bırakmak öyle önemli ki – henüz tam anlamıyla kendimize benzemiyoruz belki ha?”

Hwin, at kahkahalarına boğuldu. “Kuyruğun nedeniyle, öyle değil mi Bree? Şimdi anlıyorum. Kuyruğun yeniden uzayana kadar beklemek istiyorsun. Ve biz Narnia’da kuyrukların uzun mu kısa mı tutulduğunu bilmiyoruz. Sen gerçekten Tashbaan’daki o Tarkheena kadar gösterişçisin Bree.”

“Çok komiksin Bree” dedi Aravis.

“Aslan’ın yelesi aşkına Tarkheena! Asla öyle değilim” dedi Bree öfkeyle. “Kendime ve at arkadaşlarıma karşı kusursuz bir saygım var, hepsi bu.”

“Bree” dedi, onun kuyruğunun kesilmesiyle pek ilgilenmeyen Aravis, “uzun zamandır sana sormak istiyordum. Neden Aslan’ın aşkına, Aslan’ın yelesi aşkına deyip duruyorsun? Senin aslanlardan nefret ettiğini düşünüyordum.”

“Evet nefret ederim” diye cevapladı Bree. “Fakat ben Aslan’dan bahsettiğim zaman kuşkusuz Cadı’yı ve kışı bitiren, Narnia’nın kurtarıcısı Aslan demek istiyorum. Bütün Narnialılar onun adına yemin ederler.”

“Peki o bir aslan mı?”

“Hayır, hayır. Elbette değil” dedi Bree epeyce şaşırmış bir sesle.

“Tashbaan’da, hakkında söylenen bütün hikâyeler onun aslan olduğunu söyler” dedi Aravis. “Eğer o aslan değilse neden ona Aslan diyorsunuz?”

“Senin yaşında bunu anlamak zordur” dedi Bree. “Ben Narnia’yı terk ettiğimde sadece küçük bir taydım, bu nedenle ben bile bunu tamamıyla anlamıyorum.” (Bree bunları söylerken arkası yeşil duvara dönük olarak duruyordu ve diğer ikisi onunla yüz yüzeydiler. Gözleri yarı kapalı, epeyce yüksekten bakar biçimde konuşuyordu. Bu nedenle Hwin ve Aravis’in yüzlerindeki değişen ifadeyi görmedi. Ağızlarının ve gözlerinin açılması için iyi bir nedenleri vardı; çünkü Bree konuşurken kocaman bir aslanın

dışarıdan yeşil duvarın üzerine atlayarak dikildiğini görmüşlerdi. Ne var ki bu aslan daha parlak sarı, daha büyük ve güzeldi. Gördükleri diğer aslanlardan daha korkutucuydu. Aslan hemen duvarın içine atladı ve Bree'ye arkadan yaklaşmaya başladı. Hiç ses çıkarmıyordu. Hwin ve Aravis de hiç ses çıkaramıyorlardı, sanki donmuş gibiydiler.)

"Kuşku yok ki" diye devam etti Bree, "ondan Aslan diye söz ettiklerinde sadece bir aslan kadar güçlü ya da (elbette düşmanlarımız için) vahşi demek istiyorlar. Aravis, senin gibi küçük bir kız bile, onun gerçek bir aslan olduğunu sanmanın anlamsız olacağını görmelidir. Gerçekte bu saygısızlık olur. Eğer bir aslan olsaydı, geriye kalan hepimiz gibi bir hayvan olmak zorunda kalırdı. Ya!" (Burada Bree gülmeye başladı) "Aslan olsaydı dört pençesi, bir kuyruğu ve bıyıkları olurdu!.. Ay, ooh, hoo! İmdat!"

Tam da bıyıkları derken, Aslan'ın bıyıklarından biri gerçekten onun kulağını gıdıklamıştı. Bree kapalı alanın karşı tarafına bir ok gibi fırladı ve orada geri döndü; duvar onun atlayabilmesi için çok yüksekti ve daha öteye kaçamıyordu. Aravis ve Hwin, beraberce geri geri gitmeye başladılar. Yaklaşık bir dakika korkunç bir sessizlik oldu.

Sonra Hwin, bütün vücudu titreyerek tuhaf bir şekilde kişnedi ve Aslan'a doğru koştu.

"Lütfen" dedi, "o kadar güzelsiniz ki, isterseniz beni yiyebilirsiniz. Başkasına yem olmaktansa sizin tarafınızdan yenmeyi yeğlerim."

"Sevgili kızım" dedi Aslan, onun seğiren kadife burnuna bir aslan öpücüğü kondurarak. Bana gelmenin uzun sürmeyeceğini biliyordum. Tüm mutluluklar senin olacak."

Sonra kafasını kaldırdı ve daha yüksek bir sesle konuştu:

"Pekâlâ, Bree" dedi, "seni zavallı, gururlu, ürkmüş at, yakına gel. Daha yakına, oğlum. Denememeyi deneme. Dokun bana. Kokla beni. İşte pençelerim, işte kuyruğum. Bunlar benim bıyıklarım. Ben gerçek bir hayvanım."

"Aslan" dedi Bree sarsılmış bir sesle, "sanırım ben çok aptalım."

“Henüz genç yaşında bunu bilen ata ne mutlu. Veya insana ne mutlu. Yakına gel kızım Aravis. Bak! Pençelerim kadife gibi. Bu kez yaralanmayacaksın.”

“Bu kez mi, efendim?” dedi Aravis.

“Seni yaralayan bendim” dedi Aslan. “Bütün yolculuklarında gördüğün Aslan bendim. Seni neden yaraladığımı biliyor musun?”

“Hayır Efendim.”

“İlaçla uyuttuğun üvey annenin kölesinin sırtına vurulan kırbaçlarla, senin sırtındaki yaraların, kanın, ağrının şiddeti aynıdır. Onun nasıl hissettiğini bilmen gerekiyordu.”

“Evet efendim. Lütfen—”

“Sor sevgili kızım” dedi Aslan.

“Yaptığımdan dolayı ona daha fazla zarar gelecek mi?”

“Çocuğum” dedi Aslan, “Ben sana, senin hikâyeni söylüyorum, onunkini değil. Kimseye kendi hikâyesinden başka hikâye anlatılmaz.” Sonra başını salladı ve daha hafif bir sesle konuşmaya başladı.

“Mutlu olun küçükler” dedi. “Yakında yeniden görüşeceğiz. Ancak ondan önce başka bir ziyaretçiniz olacak.” Sonra bir sıçrayışta duvarın üstüne ulaşıp gözden kayboldu.

Söylemesi tuhaftır, o gittikten sonra hiç onun hakkında konuşma gereğini duymadılar. Her biri yavaş yavaş, sakin adımlarla çimliğin başka bir bölümüne gittiler ve orada tek başlarına düşünerek ileri geri yürüdüler. Yaklaşık yarım saat sonra iki at, Münzevi’nin onlar için hazırladığı iyi şeyleri yemek üzere evin arkasına çağrıldılar. Aravis hâlâ yürüyüp düşünürken kapının dışından gelen tiz bir boru sesiyle irkildi.

“Kim var orada?” dedi Aravis.

“Ekselansları Archenlandlı Prens Cor” diye bir ses geldi dışardan.

Aravis kilidi çevirip kapıyı açtı ve yabancıların girmesi için biraz geriye çekildi.

İlk önce, baltalı mızraklarıyla iki asker içeri girdi ve kapının iki yanına dikildiler. Sonra bir haberci ve borucu onları takip etti.

“Ekselansları Archenland Prensi Cor, Bayan Aravis’le görüşmeyi arzuluyor” dedi haberci. Sonra o ve borucu kenara çekildiler ve eğildiler. Askerler selam durdu ve prens içeri girdi. Bütün refakatçiler çekilip, kapıyı arkalarından kapattılar.

Prens eğilerek selam verdi. Bir prens için oldukça beceriksiz bir selamdı bu. Aravis Calormenliler gibi (bizimkine hiç benzemez) reverans yaptı. Bunu ustalıkla yapmıştı çünkü nasıl yapacağı öğretilmişti. Sonra başını kaldırarak baktı ve Prens’in nasıl biri olduğunu gördü.

Gördüğü sadece bir çocuktu. Başı çıplaktı ve sarı saçları, bir telden daha kalın olmayan ince bir altın şeritle çevrelenmişti. Gömleği bir mendil kadar zarif, beyaz patiskadandı ve altına giydiği canlı kırmızı tunik görülebilmekteydi. Kılıcının mineli kabzasını kavrayan sol eli sargılıydı. Aravis onun yüzüne iki kez baktıktan sonra nefes nefese, “Vay be! Bu Shasta!” dedi.

Shasta o an kıpkırmızı kesildi ve yıldırım hızıyla konuşmaya başladı. “Bana bak Aravis” dedi, “Umarım seni etkilemek, farklı olduğumu göstermek ya da o türden bayağı şeyler yapmak için bu halde geldiğimi (borucu ve diğerleriyle) düşünmezsin. Bana kalsa eski giysilerimle gelmeyi tercih ederdim fakat onları yaktılar. Ayrıca babam dedi ki—”

“Baban mı?” dedi Aravis.

“Anladığım kadarıyla Kral Lune benim babam” dedi Shasta. “Bunu tahmin etmeliydim; Corin’in bu kadar bana benzemesi… Anlayacağın, biz ikiz kardeşleriz. Ah, hem benim adım Shasta değil, Cor.”

“Cor, Shasta’dan daha iyi bir isim” dedi Aravis.

“Archenland’da erkek kardeşlerin isimleri böyle oluyor” dedi Shasta (ya da şimdi onu çağırmamız gerektiği gibi, Prens Cor). “Dar ve Darrin, Cole ve Colin ve bunun gibi…”

“Shasta – yani Cor” dedi Aravis. “Hayır, lütfen dinle. Sana hemen söylemem gereken bir şey var. O kadar domuzluk yaptığım için özür dilerim. Fakat senin prens olduğunu öğrenmeden önce değişmiştim, sahiden değişmiştim; geriye dönüp Aslan’a meydan okuduğunda.”

“Aslında o Aslan seni öldürmeyecekti ki” dedi Cor.

“Biliyorum” dedi Aravis başını sallayarak. İkisi de, birbirlerinin Aslan hakkında bilgi sahibi olduğunu anladıkları an sakinleşip ciddileştiler.

Aravis aniden Cor’un sargılı elini hatırladı. “Hay aksi!” diye bağırdı, “Unuttum! Sen savaşa katıldın. Yaralandın mı?”

“Ufak bir çizik” dedi Cor, ilk kez soyluca bir ton kullanarak. Fakat hemen ardından gülmeye başladı, “Gerçeği bilmek istiyorsan bu aslında bir yara değil” dedi. “Kıyısından bile savaşa bulaşmadan, beceriksiz bir aptalın yapabileceği gibi, parmaklarımın derisini biraz yüzdürdüm.”

“O zaman bile savaşın içindeydin” dedi Aravis. “Harika olmalı.”

“Hiç de düşündüğüm gibi değildi” dedi Cor.

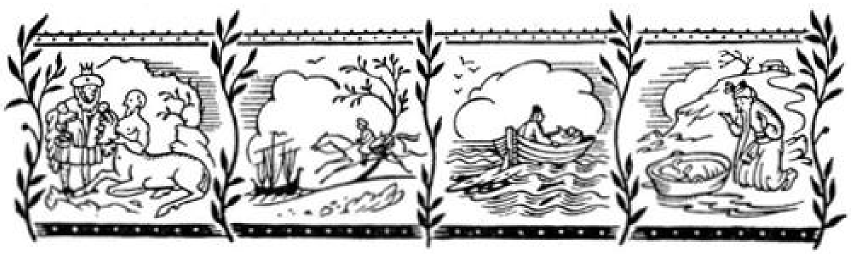
“Fakat Sha – yani Cor – bana, Kral Lune ve senin kim olduğunu nasıl öğrendiği hakkında henüz bir şey söylemedin.”

“Peki, oturalım” dedi Cor. “Çünkü bu, epeyce uzun bir hikâye. Bu arada babam son derece mert biri. Kral olmasaydı bile, onun babam olduğunu öğrendiğimde, en az bu kadar (ya da buna yakın) mutlu olurdum. Eğitim ve benzeri korkunç şeylerin başıma gelecek olmasına karşın. Ama sen hikâyeyi dinlemek istersin. Eee, Corin ve ben ikizmişiz. Doğumumuzdan yaklaşık iki hafta sonra, anladığım kadarıyla, bizi kutsanmak ya da buna benzer bir şey yapmak üzere, Narnia’daki yaşlı ve bilge bir sentora götürmüşler. Birçok sentor gibi bu sentor da bir kâhinmiş. Sen henüz hiç sentor görmemişsindir herhalde. Dün savaşta birkaç tane vardı. Olağanüstü insanlar, fakat henüz onların yanında kendimi tamamen rahat hissettiğimi söyleyemem. Aravis, bu kuzey ülkelerinde alışmak zorunda kalacağımız pek çok şeyle karşılaşacağız bence.”

“Evet, öyle” dedi Aravis. “Ama sen hikâyeyi anlat.”

“Bu sentor, Corin’le beni görür görmez bana bakıp, ‘bir gün gelecek, bu çocuk Archenland’ı, o zamana kadar içine düştüğü en ölümcül tehlikeden kurtaracak’, demiş. Kuşkusuz annem ve babam çok memnun olmuşlar. Fakat orada memnun olmayan biri varmış. Bu, eskiden babamın kâtibi olan Lord Bar adında bir adammış. Ve anladığım kadarıyla bir hata yapmış – zimmetine para geçirmiş ya da öyle bir şey – bu kısmı pek iyi anlamadım – ve babam onu işinden atmak zorunda kalmış. Fakat başka bir ceza vermemiş ve o, Archenland’da yaşamaya devam etmiş. Ama o, son derece kötü biri olmalı. Çünkü daha sonra Tisroc’tan para aldığı ve birçok gizli bilgiyi ona gönderdiği ortaya çıkmış. Benim Archenland’ı kurtaracağımı öğrendiği zaman, yolunun üzerinden çekilmemi sağlamaya karar vermiş. Böylece, beni kaçırmayı başarmış (tam olarak nasıl olduğunu bilmiyorum) ve Yılankavi Ok Nehri boyunca at sırtında sahile götürmüş. Her şeyi önceden hazırlamış. Onu bekleyen adamlarının kumandasındaki bir gemi hazırda bekliyormuş ve benimle birlikte denize açılmışlar. Ancak geç de olsa, babam bunu haber almış ve hemen peşlerine düşmüş. Babam sahile ulaştığında, Lord Bar’ın denize açıldığını ama henüz gözden kaybolmadığını görmüş. Ve babam yirmi dakika içinde kendi savaş gemilerinden biriyle yola çıkmış.”

“Harika bir kovalamaca olmalı. Bar’ın kalyonunu altı gün boyunca takip etmişler ve yedinci gün onu savaşa zorlamışlar. Sabah saat ondan günbatımına kadar büyük bir deniz savaşı olmuş (dün akşam bu konuda pek çok şey duydum). Bizimkiler sonunda gemiyi almışlar. Fakat ben orada değilmişim. Lord Bar savaşta öldürülmüş. Lord Bar, o sabahın erken saatlerinde yakalanacağını anlayınca beni şövalyelerinden birine teslim etmiş ve filikalardan birine bindirmiş. Bu kayığı bir daha gören olmamış. Kuşkusuz bu kayık, Arsheesh’in beni bulması için Aslan’ın karaya ittiği kayıktı (bütün hikâyelerin ardında o var gibi görünüyor). Keşke şövalyenin adını bilseydim, çünkü beni hayatta tutabilmek için kendisi açlıktan ölmüş.”

“Sanırım Aslan, bu başka birinin hikâyesi, derdi” dedi Aravis.

“Bunu unutmuştum” dedi Cor.

“Archenland’ı kurtarma kehanetinin nasıl gerçekleşeceğini ve oranın içinde bulunduğu tehlikenin ne olduğunu merak ediyorum” dedi Aravis.

“Şey” dedi Cor mahcup bir tavırla, “bunu şimdiden yaptığımı düşünüyorlar.”

Aravis ellerini çırptı. “Sahi, elbette!” dedi. “Ne kadar da aptalım. İşte bu harika! Rabadash iki yüz atlısıyla Ok’u geçtiğinde, sen henüz mesajı ulaştıramamıştın. Archenland, o andakinden daha büyük bir tehlike altında olamazdı ki. Kendinle gurur duymuyor musun?”

“Sanırım biraz korkuyorum” dedi Cor.

“Ve artık Anvard’da yaşayacaksın” dedi Aravis heyecanla.

“Oh!” dedi Cor. “Neden geldiğimi az kalsın unutuyordum. Babam senin bizimle yaşamanı istiyor. Annem öldüğünden beri sarayda hiçbir bayanın

olmadığını söylüyor. Gel Aravis. Babamı – ve Corin'i seveceksin. Onlar benim gibi değildir. Saraya uygun bir şekilde yetiştirilmişler. Hiç korkmana gerek yok—"

"Of, bırak şunu" dedi Aravis, "yoksa gerçekten kavga edeceğiz. Elbette geleceğim."

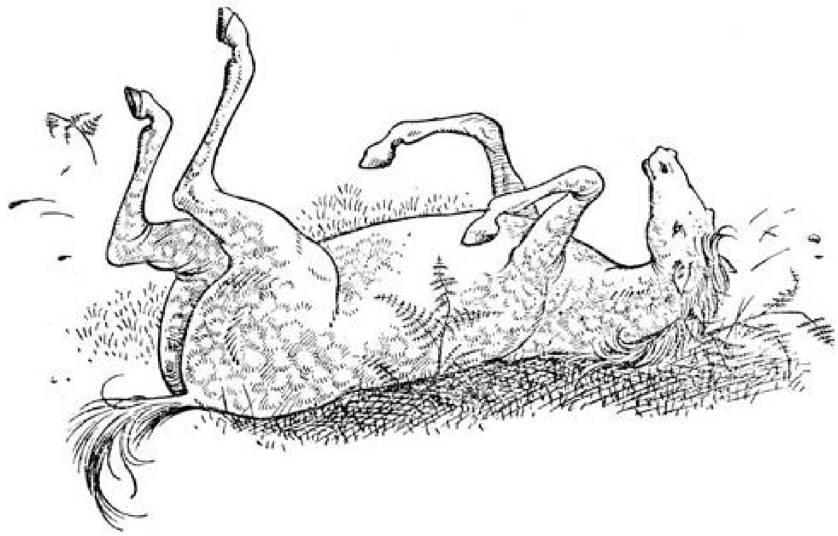
"Şimdi gidip atları görelim" dedi Cor.

Bree ve Cor'un karşılaşması keyifli oldu. Huysuzluk etmeyen Bree hemen Anvard'a doğru yola çıkmaya razı oldu. Bree ve Hwin ertesi gün Narnia'ya geçeceklerdi. Dördü birden Münzevi'ye sevgiyle elveda dediler; yakında yeniden ziyaret etmeye söz verdiler. Ve kuşluk vakti yola çıktılar. Atlar, Aravis ve Cor'un binmesi için beklemişlerdi ama Cor, herkesin fedakârlıkta bulunduğu savaş durumu dışında, Narnia ve Archenland'da kimsenin konuşan bir ata binmeyi rüyasında bile görmediğini açıkladı.

Bu, zavallı Bree'ye, Narnia gelenekleri hakkında ne kadar az bilgisi olduğunu ve ne kadar büyük hatalar yapabileceğini yeniden hatırlattı. Hwin mutlu bir rüyadaymış gibi yürürken, Bree bu düşüncelerle, attığı her adımda daha çok tedirgin oluyor, sıkılganlaşıyordu.

"Neşelen Bree" dedi Cor. "Benim halim seninkinden çok daha beter. Sen eğitilmeyeceksin. Sen Narnia'nın tepelerinde canının çektiğince koşup yuvarlanırken ben okuma-yazma, armacılık, resim, dans, tarih ve müzik öğreneceğim."

"İşte benim söylemek istediğim tam da bu" diye inledi Bree. "Konuşan atlar yuvarlanır mı? Ya yuvarlanmıyorlarsa? Ben bundan vazgeçmeye dayanamam. Sen ne düşünüyorsun Hwin?"

“Ben ne olursa olsun yuvarlanırım” dedi Hwin. “Yuvarlansak da yuvarlanmasak da bunun, onların dikkatini iki parça şeker kadar bile çekeceğini sanmıyorum.”

“Kaleye yaklaştık mı?” diye sordu Bree, Cor’a.

“Önümüzdeki dönemecin ardında” dedi Prens.

“Güzel” dedi Bree. “Ben iyice bir yuvarlanacağım şimdi. Bu sonuncusu olabilir. Bir dakika bekleyin beni.”

Hızla soluyarak ve gövdesine yapışan eğrelti otlarıyla yeniden ayağa kalktığında beş dakika geçmişti.

“Şimdi hazırım” dedi derin, hüzünlü bir sesle. “Göster yolu Prens Cor, Narnia ve kuzeye!”

Ne var ki uzun süre önce kaybolup esir alınmış, evine ve özgürlüğe dönen bir attan daha çok, cenazeye gider gibi bir hali vardı.

Gülünç Rabadash

Yolda, bir sonraki dönemeçte, ağaçların arasından çıktılar ve orada, yeşil tarlaların ötesinde, arkasındaki yüksek ve ormanlık sırtların kuzey rüzgârlarından koruduğu, Anvard Kalesi'ni gördüler. Çok eski bir kaleydi ve kiremit ve kahverengi taşlarla inşa edilmişti.

Kapıya ulaşmadan önce Kral Lune onları karşılamak üzere dışarı çıktı. Aravis'in düşündüğü krallar gibi görünmüyordu; eski püskü giysiler giymişti, çünkü av köpeklerinin bakıcısı olan uşağıyla birlikte köpeklerin kulübelerini dolaşmayı yeni bitirmişti. Sadece köpeklere dokunduğu için, ellerini yıkamak üzere bir an duraklamıştı. Fakat Aravis'in elini tutarken yaptığı reverans bir imparatora yakışır biçimdeydi.

"Küçük bayan" dedi, "bütün kalbimle hoş geldin diyorum. Eğer karım hayatta olsaydı, konukseverliğimizi daha iyi gösterebilirdi. Ama benim için bundan daha büyük zevk olamaz. Başına gelen talihsizlikler ve babanın evini, üzülerek de olsa, terk etmek zorunda kaldığın için çok üzgünüm. Oğlum Cor, kahramanlıklarını ve birlikte yaşadığınız maceraları bana anlattı."

"Bütün kahramanlıkları yapan oydu efendim" dedi Aravis. "Beni kurtarmak için bir aslana saldırdı."

"Ah, bu da ne?" dedi Kral Lune, yüzü aydınlanarak. "Hikâyenin bu kısmını duymamıştım."

O zaman Aravis her şeyi anlattı. Hikâyenin bilinmesini çok isteyen, ancak anlatamayacağını hisseden Cor, bundan pek de hoşlanmamıştı aslında. Kendini aptal gibi hissediyordu. Fakat bundan çok hoşlanan babası birkaç hafta boyunca o kadar çok kişiye anlatacaktı ki, Cor bütün bunları hiç yaşamamış olmayı isteyecekti.

Sonra Kral, Hwin ve Bree'ye döndü. Onlara da Aravis'e olduğu kadar nazik davranarak, aileleri ve yakalanmadan önce nerede yaşadıkları hakkında birçok soru sordu. Atların neredeyse dilleri tutulmuştu. Ne de olsa

insanların – yani yetişkin insanların – kendileriyle eşit bir konumda konuşmasına henüz alışmamışlardı. Onlar Aravis ve Cor'a alışmışlardı.

Biraz sonra Kraliçe Lucy kaleden çıkıp onlara katıldı. Kral Lune, Aravis'e "Sevgili kızım, işte evimizdeki sevgili dostumuz" dedi. "O, benim becerebileceğimden çok daha iyi bir şekilde senin odanı hazırlatıyordu."

"Gelip görmek istersin değil mi?" dedi Lucy, Aravis'i öperek. Birbirlerini hemen sevmişlerdi. Biraz sonra beraberce, Aravis'in yatak odası, özel odası, ona alacakları giysiler, böyle zamanlarda kızların konuşacağı her türden şey hakkında konuşmak üzere uzaklaştılar.

Terasta yedikleri yemekten sonra (soğuk kuş eti, soğuk turta, şarap, ekmek ve peynir) Kral Lune yüzünü buruşturdu, içini çekerek "Eyvah!" dedi, "dostlarım, o zavallı yaratık Rabadash hâlâ elimizde. Ona ne yapacağımıza karar vermeliyiz."

Lucy, Kral'ın sağında, Aravis ise solunda oturuyordu. Masanın bir ucundaki Kral Edmund ile öteki uçta bulunan Lord Darrin yüz yüze oturuyordu. Dar, Peridan, Cor ve Corin kralın bulunduğu taraftaydılar.

"Majestelerinin onun kellesini uçurma hakkı kesinlikle var." dedi Peridan. "Böyle bir saldırı – onun yaptığı gibi – bir katilinkiyle aynı şey!"

"Çok doğru" dedi Edmund. "Fakat bir hain bile yola gelebilir. Ben böyle birini biliyorum." Çok düşünceli görünüyordu.

"Rabadash'ı öldürmek, Tisroc'a savaş açmak anlamına gelir." dedi Darrin.

"Zerre kadar değeri yok o Tisroc'un" dedi Kral Lune. "O, gücünü sayıca üstün olmaktan alıyor. Ve o kalabalıklar asla çölü geçemez. Fakat bende soğukkanlılıkla adam öldürecek (hain bile olsa) mide yok. Savaşta onu boğazlamak, içimi yeterince rahatlatırdı, ancak bu tamamen farklı bir durum."

"Benim önerim" dedi Lucy, "Majesteleri ona bir şans daha vermeli. Gelecekte dürüst davranacağına söz vermesi şartıyla serbest bırakılsın. Belki sözünü tutar."

“Belki maymunlar da dürüst olabilir kardeşim” dedi Edmund. “Fakat Aslan’ın aşkına, bir gün sözünden yine dönerse bu, inşallah öyle bir yer ve öyle bir zamanda olur ki, içimizden biri onun, adil bir dövüşte kellesini uçurur.”

“Deneriz” dedi Kral ve refakatçilerden birine döndü: “Mahkûmu getirsinler dostum”

Rabadash zincirler içinde önlerine getirildi. Onu gören herhangi biri, geceyi iğrenç bir zindanda aç ve susuz geçirdiğini sanırdı; gerçekteyse oldukça rahat bir odaya kapatılmış ve mükemmel bir akşam yemeği verilmişti. Ancak o, yemeğine dokunmayacak kadar öfkeyle somurtarak ve bütün geceyi tepinip bağırarak ve küfrederek geçirdiği için, doğal olarak şimdi pek de iyi görünmüyordu.

“Ekselanslarına söylemeye gerek yok ki” dedi Kral Lune, “sağgörülü siyasete ve ulusal kanunlara dayanarak, bir faninin bir diğerinin başını almaya hakkı vardır. Bu nedenle bizim de geçerli nedenlerle, senin başını almaya hakkımız var. Yine de, köleler ve diktatörler ülkesinde, kuşkusuz nezaket ve centilmenlikten yoksun olarak büyütüldüğün için, gençliğine yorup sana zarar vermeden şu şartlarda serbest bırakmaya niyetleniyoruz: Birincisi—”

“Kahrolası barbar köpek!” diye zırvaladı Rabadash. “Senin şartlarını dinleyeceğimi mi sanıyorsun? Pöh! Yetiştirilmekten ve bir sürü bilmem neden söz ediyorsun. Zincirlenmiş bir adamla konuşmak kolaydır, ha! Bu rezil zincirleri çıkarın, bana bir kılıç verin ve ondan sonra içinizde cesareti olan varsa, tartışalım.”

Neredeyse bütün soylular ayağa fırladılar ve Corin, “Baba! Onunla dövüşebilir miyim? Lütfen” dedi.

“Sakin olun! Majesteleri! Lordlar!” dedi Kral Lune. “Bir salağın sataşmasından rahatsızlık duymayacak kadar ağırlığımız yok mu? Corin, otur ya da masayı terk et. Ekselanslarından yeniden şartlarımızı dinlemesini istiyorum.”

“Barbarların ve büyücülerin şartlarını dinlemem ben” dedi Rabadash. “İçinizden biriniz bile saçımın bir teline dahi dokunmaya kalkmasın. Bana ettiğiniz her hakareti, okyanuslar dolusu Narnia ve Archenland kanıyla ödersiniz. Tisroc’un intikamı korkunç olur, hatta şimdi bile. Eğer beni öldürürseniz, kuzey ülkelerindeki yakıp yıkmalar ve işkenceler, bin yıl sonra bile dünyayı korkutacak hikâyeler haline gelir. Dikkat edin! Dikkat edin! Dikkat edin! Tash’ın şimşekleri yukarıdan düşer!”

“Düşerken yolda çengele takılır mı?!” diye sordu Corin.

“Utan Corin” dedi Kral. “Senden daha güçlü olmadıkça, bir adamla asla alay etme; o zaman da eğer canın isterse.”

“Oh seni aptal Rabadash” dedi Kraliçe Lucy.

Cor, masadaki herkesin o anda neden ayağa kalktığını ve kıpırtısız bir şekilde durduğunu merak ediyordu. Kuşkusuz kendisi de aynı şeyi yapmıştı. Sonra bunun nedenini anladı. Kimsenin geldiğini görmemesine karşın Aslan aralarındaydı. Aslan’ın kocaman bedeni, kendisiyle yargılayanlar arasında yumuşakça yürürken, Rabadash irkilmişti.

“Rabadash” dedi Aslan. “Dikkatli ol. Sonun çok yakın ama hâlâ kurtulabilirsin. Gururunu (gururlanacak neyin var ki?) ve öfkeni (kim sana kötülük yaptı ki?) unut ve bu iyi kralların lütuflarını kabul et.”

O zaman Rabadash gözlerini kırpıştırdı ve ağzını açarak, neşesiz ve iğrenç bir biçimde sırıttı, kulaklarını aşağı yukarı oynattı (eğer zahmetine katlanırsa, bunu herkes öğrenebilir). Bu yaptığı, Calormen’de her zaman çok etkileyici olmuştu. Bunu yaptığında en cesur olanlar bile titrer, sıradan insanlar yere düşer, duyarlı insanlarsa genellikle bayılırdı. Ne var ki Rabadash’ın anlamadığı şey, emrettiği anda kendilerini canlı canlı kaynar suya attırabileceğini bilen insanları korkutmanın çok kolay olduğuydu. Bu surat buruşturmalar Archenland’da hiç de korkutucu değildi. Aslında Lucy, Rabadash’ın kusmak üzere olduğunu sanmıştı.

“İblis! İblis! İblis!” diye çığlık attı Prens. “Seni tanıyorum. Sen Narnia’nın iğrenç canavarısın. Sen Tanrıların düşmanısın. Benim kim olduğumu öğren, iğrenç hayalet. Ben merhametsiz ve dayanılmaz Tash’ın

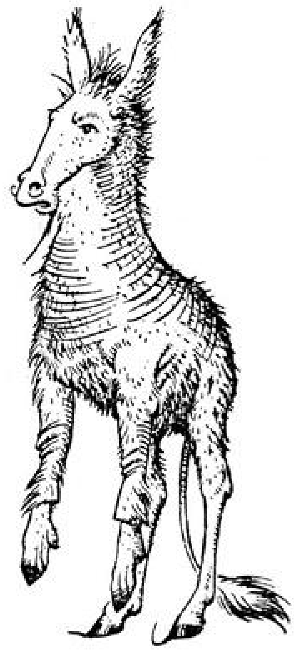
soyundanım. Tash’ın laneti senin üzerinde. Akrep şeklinde şimşekler yağacak üzerine. Narnia’nın dağları toza dönüşecek. Ve—”

“Dikkatli ol, Rabadash” dedi Aslan sakince. “Sonun daha da yakın şimdi: Kapının ağzındasın..”

“Çöksün gökyüzü” diye bağırdı Rabadash. “Yarılsın yeryüzü! Kan ve ateş dünyayı yok etsin! Evet! Köpeklerin kızı barbarlar kraliçesini saçlarından sarayıma sürükleyene kadar asla vazgeçmeyeceğimden emin olun ve—”

“Saatin geldi” dedi Aslan. Rabadash dehşetle, herkesin güldüğünü gördü.

Gülmemek ellerinde değildi; Rabadash sürekli kulaklarını oynatırken Aslan “Saatin geldi” der demez kulakları değişmeye başlamıştı. Kulakları sivrilip uzadı ve az sonra kır kıllarla kaplandı. Ve herkes buna benzer kulakları daha önce nerede gördüğünü düşünürken, Rabadash’ın yüzü de değişmeye başladı. Suratı uzadı, üst kısmı ve gözleri büyüdü, burnu yüzüne gömüldü (ya da yüzü şişip tamamen burun oldu) ve her tarafında kıllar çıktı. Kolları, elleri yere değinceye kadar önünde, aşağı doğru uzadı; artık sadece el değil, toynaktılar. Rabadash dört ayak üzerinde duruyordu ve giysileri kaybolmuştu; herkes daha yüksek sesle gülmeye başladı (ellerinde değildi). Şimdi adı Rabadash olan yaratığın yerinde, basitçe ve şüpheye yer bırakmayacak bir biçimde bir eşek vardı.

En kötüsü de onun insan gibi konuşması, insani şeklinden az daha fazla sürmüştü. Kendindeki değişikliği anlayınca, sözcükleri bir eşeğin anırmasına dönüşmüştü: “Oh, eşek yapma! İnsaf! At bile olsa daha-ha-ha-hi-aa-iii.”

“Şimdi dinle beni Rabadash” dedi Aslan. “Adalet ve insafı bir araya getireceğiz. Hep eşek olarak kalmayacaksın.”

“Tash’tan yardım umdun” dedi Aslan. “Ve Tash’ın tapınağında iyileşeceksin. Bu yıl büyük sonbahar şenliklerinde Tashbaan’da Tash’ın sunağı önüne gideceksin. Orada bütün Tashbaan’ın gözleri önünde eşek görüntün kaybolacak ve tüm insanlar senin Prens Rabadash olduğunu öğrenecekler. Ancak yaşadığın sürece Tashbaan’daki büyük tapınaktan on milden fazla uzaklaşırsan anında şimdiki gibi olacaksın. Ve ikinci değişimden geriye dönüş olmayacak.”

Kısa bir sessizlik oldu. Herkes, sanki uykudan uyanıyormuşçasına kıpırdanıp birbirlerine baktı. Aslan gitmişti. Fakat havada ve çimlerde bir parlaklık, onun bir rüya olmadığı inancıyla dolu kalplerinde bir sevinç vardı: Ne de olsa önlerinde bir eşek duruyordu.

Kral Lune çok yumuşak kalpli bir adamdı. Düşmanını bu acınası durumda görünce tüm öfkesini unuttu.

“Soylu Ekselansları” dedi, “olayların bu aşamaya gelmesine gerçekten çok üzüldüm. Ekselansları da şahidimizdir ki, bu, bizim yaptığımız bir şey değil. Elbette Aslan’ın öngördüğü – eee – tedavi için siz Ekselanslarının Tashbaan’a gönderilmesini sağlamaktan zevk duyacağız. Ekselanslarının durumunun izin verdiği her konfora sahip olacaksınız: Sığır taşıyan gemilerin en iyisi – en taze havuçlar ve devedikenleri—”

Ne var ki eşeğin sağır edici anırması ve muhafızlardan birini hedefleyen çifte, yapılan bu nazik teklifin aynı güzellikle algılanmadığını belli etti.

Artık Rabadash’ın hikâyesini bitirip, onu bir kenara bırakmak iyi olacak. Rabadash gemiyle uygun bir şekilde Tashbaan’a geri gönderildi. Sonbahar şenliklerinde Tash’ın tapınağına getirildi ve yeniden insan oldu. Kuşkusuz dört-beş bin kişi değişimi görmüştü ve olay hiçbir şekilde örtbas edilemezdi. Ve yaşlı Tisroc’un ölümünden sonra onun yerine geçen Rabadash, Calormen’in tanıdığı en barışsever Tisroc oldu. Tashbaan’dan on milden fazla uzaklaşamadığı için savaşa gidemiyordu. Tarkaanlarının savaşlarda ona karşın ün kazanmasını da asla istemiyordu. Çünkü Tisrocları devirmenin bir yolu da buydu. Bencilce bir tavrın sonucu da olsa, Calormen etrafındaki bütün küçük ülkeler için her şey daha rahat olmuştu. Kendi halkı, hiçbir zaman onun bir zamanlar eşek olduğunu unutmadı. Saltanatı sırasında ona Barışsever Rabadash olarak hitap edildi, fakat ölümünden sonra, ardından Gülünç Rabadash olarak anıldı. İyi bir Calormen tarih kitabında onu ararsanız (bulunduğunuz yerdeki kütüphaneyi deneyin) bu isim altında bulursunuz. Ve Calormen okullarında bugün bile, alışılmadık biçimde aptalca bir şey yaparsanız “Yeni Rabadash” diye adlandırılmanız pek mümkündür.

Bu arada Anvard’da herkes, kalenin önündeki bahçede o akşam, düzinelerce fenerin ayışığıyla birlikte ortalığı aydınlattığı büyük ve gerçek eğlence başlamadan önce, ondan kurtulduklarına çok memnundu. Şarap su gibi aktı, hikâyeler, fıkralar anlatıldı, sonra sessizlik sağlandı ve Kral’ın şairi iki kemancıyla birlikte yuvarlak alanın ortasına çıktı. Aravis ve Cor sıkıntıdan patlamaya hazırdılar, çünkü bildikleri tek şiir türü Calormen şiirleriydi ve siz bunun nasıl bir şey olduğunu biliyorsunuz artık. Ancak kemanlardan çıkan ilk sesle birlikte sanki kafalarının içinde bir roket fırlatılmış gibi oldu. Ve şair, Sarı Olvin’in muhteşem eski şarkısını, onun

nasıl Dev Pire ile kavga ettiğini (bu, Pire Dağı'nın kökenidir – o iki başlı bir devdi), onu nasıl taşa döndürdüğünü ve Leydi Liln'in kalbini nasıl kazandığını okudu. Her şey bittiğinde yeniden başlamasını arzu ettiler. Ve Bree şarkı söyleyememesine karşın Zalindreh Savaşı'nın hikâyesini anlattı. Lucy yeniden, dolabın hikâyesini (Aravis ve Cor dışında hepsi bunu birçok kere dinlemişlerdi ancak yine istiyorlardı) ve kendisinin, Kral Edmund'un, Kraliçe Susan'ın ve Ulu Kral Peter'in ilk kez Narnia'ya nasıl geldiklerini anlattı.

Ve sonunda vakit gelip çattı; Kral Lune biraz sonra gençlerin yatma zamanının geldiğini söyledi. "Yarın, Cor" diye ekledi, "benimle bütün kaleyi dolaşacaksın ve burçları göreceksin. Tüm zayıf ve kuvvetli yanlarını tespit edeceksin: çünkü ben öldüğümde, burayı savunmak senin görevin olacak."

"Peki, ama o zaman Corin kral olacak, baba" dedi Cor.

"Hayır delikanlı" dedi Kral, "benim vârisim sensin. Hükümdarlık sana geçecek."

"Ama ben istemiyorum. Ben şey yap—"

"Senin ne istediğin önemli değil Cor, benim istediğim de. Kanun bunu emrediyor."

"Biz ikiz değil miyiz? Yaşlarımız aynı."

"Hayır" dedi Kral gülerek. "Biriniz önce doğmak zorundaydınız. Sen Corin'den tam yirmi dakika daha büyüksün. Büyük bir hüner değil ama ondan daha iyisindir." Ve gözleri parıldayarak Corin'e baktı.

"Peki baba, sen kimi istersen onu kral yapamaz mısın?"

"Hayır. Kral kanunlara bağlıdır çünkü onu kral yapan kanunlardır. Senin tacından vazgeçme hakkın, bir nöbetçinin nöbet yerini terk etme hakkından fazla değil."

"Of aman" dedi Cor. "Asla kral olmak istemiyorum. Ayrıca Corin – çok fena üzgünüm. Benim ortaya çıkışımın seni krallıktan edeceğini rüyamda

bile görmemiştim.”

“Hurra! Hurra!” dedi Corin. “Kral olmak zorunda değilim. Kral olmak zorunda değilim. Hep prens kalacağım. Bütün eğlenceler prensler için.”

“Bütün bunlar, kardeşinin sandığından daha doğru Cor” dedi Kral Lune. “Çünkü kral olmak şu demektir: Her umutsuz saldırıda en önde olmak ve her umutsuz geri çekilişte en arkada olmaktır. Ve ülkede açlık olduğunda (kötü geçen yıllarda arada bir olacağı gibi), iyi giysiler giyip fakir bir sofrada, ülkedeki herhangi bir adamdan daha yüksek sesle gülmektir.”

İki kardeş üst kata yatmaya giderken Cor, Corin’e bu konuda bir şey yapılıp yapılamayacağını yeniden sordu. Corin, “Bu konuda bir kelime daha edersen, ben – ben seni döverim” dedi.

Bundan sonra, iki kardeşin bir daha hiçbir şey hakkında anlaşmazlığa düşmediğini söyleyerek bu hikâyeyi bitirmek iyi olurdu, ama korkarım bu doğru olmaz. Gerçekte herhangi iki çocuğun ettiği kadar sık kavga ettiler ve tartıştılar. Bütün kavgalar (eğer öyle başlamadıysa), Cor’un kendini yerde bulmasıyla sonuçlanıyordu. İkisi de büyüyüp kılıç ustası oldular. Cor, savaşta daha tehlikeli olmasına karşın ne o, ne de kuzey ülkelerinden herhangi bir kimse boksta Corin’in düzeyine erişemedi. Bu özelliğiyle, Şimşek-Yumruk Corin adını almıştı. Aslında konuşan ayı olan ancak vahşi ayı gibi davranmaya başlayan Fırtına Burnu’nun dönek ayısıyla bir macera yaşamıştı Corin. Tüm tepelerin karlarla örtülü olduğu bir kış günü, Fırtına Burnu’nun Narnia’ya bakan yüzündeki inine tırmanıp, süre tutulmayan bir karşılaşmada, otuz üç raunt boyunca ayıyla boks yapmıştı. Sonunda göremez hale gelen ayı uslanmış, uysallaşmıştı.

Aravis’in de Cor’la pek çok tartışmaları (ve korkarım kavgaları bile) oldu, fakat her zaman barıştılar. Böylece yıllar sonra, büyüdüklerinde kavga edip barışmaya o kadar alıştılar ki, sanki bunu daha uygun bir biçimde yapabilmek için evlendiler. Ve Kral Lune’un ölümünden sonra Archenland’a birer Kral ve Kraliçe oldular. Archenland krallarının en ünlüsü Büyük Ram onların oğluydu. Bree ve Hwin de evlendiler ama birbirleriyle değil. Onlar da uzun yıllar Narnia’da mutlulukla yaşadılar. Ve

yalnız ya da beraberce, geçidi tırısla aşarak, Anvard'daki arkadaşlarını ziyarete gitmedikleri aylar hemen hemen yok gibiydi.

C.S. Lewis'in önerdiği okuma sırasıyla Narnia Günlükleri:

Büyücünün Yeğeni

Aslan, Cadı ve Dolap

At ve Çocuk

Prens Caspian

Şafak Yıldızı'nın Yolculuğu

Gümüş Sandalye

Son Savaş

ÖZGÜRLÜĞE DÖRTNALA

Konuşan atların ülkesi . . .
kötülerin kapısına dayandığı
NARNİA

Dört kaçak tehlikeli bir
yolculuk için güçlerini birleştirir.
Tek amaçları yaşadıkları acımasız ve
sığ hayattan kurtulmaktır, ama kısa sürede
kendilerini korkunç bir savaşın
ortasında bulurlar. Üstelik hem
kendilerinin hem de Narnia'nın
yazgısı bu savaşa bağlıdır.

Kapak İllüstrasyonu: Cliff Nielsen -
Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş. tarafından yayımlanmıştır.
www.narnia.com

Table of Contents